

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

**DOMAIN NAMES
&
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σωτήριου Η. Βασιλόπουλου

Δικηγόρου Αθηνών

Επιβλέπων: Καθηγητής, Β. Δούβλης

ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2006

**DOMAIN NAMES
&
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Διαδίκτυο	11
2. Η επικοινωνία μέσω ιστοσελίδων – Το Domain Name System	13
3. Τα domain names ειδικότερα	14
4. Το πρόβλημα	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

1. Η παλαιότερη άποψη – Η τεχνική λειτουργία του domain name	22
2. Η σύγχρονη αντίληψη – Η εξατομικευτική λειτουργία του domain name	23
3. Κριτική – Ίδια θέση	25
4. Ειδικότερα ζητήματα	29
4.1. Ο ρόλος των μηχανών αναζήτησης	29
4.2. Διάκριση εθνικών και διεθνών ονομασιών πεδίου	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ DOMAIN NAME

1. Διεθνές επίπεδο	34
1.1. Ιστορική Αναδρομή	35
1.2. Η ICANN	35
2. Κοινοτικό επίπεδο	37
3. Εθνικό επίπεδο	41
3.1. Ιστορική αναδρομή	41
3.2. Το ισχύον καθεστώς διαχείρισης και καταχώρησης	44
4. Συγκριτική Επισκόπηση	47
5. Συμπέρασμα	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ DOMAIN NAME ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΟΣ

1. Το φαινόμενο του cybersquatting	51
2. Όμοια διακριτικά γνωρίσματα και domain name	52
3. Η αρχή της εδαφικότητας στα domain names	54
4. Προσβολή διακριτικού γνωρίσματος μέσω metatag	55
5. Περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις ως domain names	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Το σήμα διεθνώς σε σχέση με τη διεθνή ονομασία πεδίου	58
2. Εξωδικαστική επίλυση των διαφορών	60
2.1. <i>Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy και "Rules"</i>	61
2.1.1. Διαδικασία	62
2.1.2. Ουσιαστικό δίκαιο	63
2.2. Νομολογία	65
3. Κριτική	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ : ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Το κοινοτικό σήμα σε σχέση με το επίπεδο .eu.....	76
2. Εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς	77
3. Κριτική	79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ : ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Σήμα και domain name	80
1.1. Το ελληνικό σήμα σε σχέση με τις ελληνικές ονομασίες πεδίου	80
1.2. Κατοχύρωση του domain name ως σήματος	82
1.3. Επίλυση της διαφοράς με βάση το ν. 2239/1994	84
2. Διακριτικά γνωρίσματα (ουσιαστικού συστήματος) και domain name	94
2.1. Διακριτικά γνωρίσματα και ελληνικές ονομασίες πεδίου	94
2.2. Κτήση δικαιώματος σε διακριτικό γνώρισμα μέσω domain name	95

2.3. Επίλυση της διαφοράς με βάση το ν. 146/1914 και την ΑΚ 58	97
2.3.1 Domain name και παρεμποδιστικός ανταγωνισμός	98
2.3.2 Domain name ως ανακριβής δήλωση	101
2.3.3. Domain name και προσβολή διακριτικού γνωρίσματος	102
3. Κριτική	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ : ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1. Γερμανικό δίκαιο	107
2. Γαλλικό δίκαιο	110
3. Αγγλικό δίκαιο	112
4. Αμερικανικό δίκαιο	114

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	117
-------------------------------------	------------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	121
--------------------------	------------

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.....	124
-----------------------	------------

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ.....	129
---	------------

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

A. Ελληνικές

αδημ.	αδημοσίευτη
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ανωτ.	ανωτέρω
ΑΠ	Άρειος Πάγος
Αρμ.	Αρμενόπουλος
Βλ.	Βλέπε
ΔΕΕ	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών
ΔΕΚ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΔΕΣ	Διοικητική Επιτροπή Σημάτων
Ε.Ε.Τ.Τ	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Ε.Σ.Α	Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης
ΕΕμπΔ	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕπισκΕΔ	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕλλΔνη	Ελληνική Δικαιοσύνη
επ.	επόμενα
η/υ	ηλεκτρονικός υπολογιστής
ΙΠ/ΙΤΕ	Ινστιτούτο Πληροφορικής / Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας
κατ.	κατωτέρω
κεφ.	κεφάλαιο
ΜΠρ	Μονομελές Πρωτοδικείο
ν.	νόμος
NoB	Νομικό Βήμα
οπ	όπου παραπάνω
π.δ.	προεδρικό διάταγμα
π.χ.	παραδείγματος χάριν
παρ.	παράγραφος
ΠΠρ	Πολυμελές Πρωτοδικείο
υποσ .	υποσημείωση
ΧρΙΔ	Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

B. Ξερόγλωσσες

ACPA	Anticybersquatting Consumer Protection Act
APNIC	Asia Pacific Network Information Center
ARPA	Advanced Research Projects Agency
BGH	Bundesgerichtshof
ccTLD	Country Code Top Level Domain
DENIC	Deutsches Network Information Centre
DNS	Domain Name System
eRes	eResolution
euTLD	European Union Top Level Domain
FCFS	First Come First Served
GRUR	Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht
gTLD	Generic Top Level Domain
HTML	Hyper Text Markup Language
HTTP	Hyper Text Transfer Protocol
IANA	Internet Assigned Numbers Authority
ICANN	Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
IP	Internet Protocol
NAF	National Arbitration Forum
NIC	Network Information Center
NSI	Network Solutions Inc.
NJW	Neue Juristische Wochenschrift
OLG	Oberlandesgericht
RFC	Requests for Comment
RIPE	Reseaux IP Europeens
TCP/IP	Transmission Control Protocol/ Internet Protocol
TRIPS	Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights
UDRP	Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy
WAN	Wide Area Network
WIPO	World Intellectual Property Organization
WWW	World Wide Web

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ευρεία χρησιμοποίηση του Διαδικτύου και στις εμπορικές συναλλαγές, όχι μόνο ως μέσο διαφήμισης και επικοινωνίας αλλά και ως μέσο σύναψης συμβάσεων, έφερε στο προσκήνιο ζητήματα προστασίας δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα οποία προσβάλλονται κατά κόρον, εξαιτίας κυρίως του αχανούς χαρακτήρα του Διαδικτύου αλλά και των πλείστων νομοθετικών κενών, τα οποία πολλές φορές, ελλείψει ειδικών ρυθμίσεων, καλείται να καλύψει ο εφαρμοστής του δικαίου με αναλογική εφαρμογή διατάξεων και λοιπές μεθόδους ερμηνείας.

Η ενασχόληση στα πλαίσια μιας διπλωματικής εργασίας με μία τόσο ξένη, σε σχέση με τα ελληνικά δεδομένα, θεματική, όπως είναι η προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στα πλαίσια του Διαδικτύου, ενέχει, για ευνόητους λόγους, μεγάλους κινδύνους. Εναπόκειται όμως στην ιδιοσυγκρασία του κάθε νομικού και στις επιστημονικές του ανησυχίες η επιλογή, αν θα αναμασήσει παρωχημένες θεματικές ενότητες του δικαίου ή αν θα επιχειρήσει να συνεισφέρει κάτι περισσότερο στην επιστήμη του, κάτι νέο, που θα βοηθήσει το δίκαιο να απεγκλωβιστεί από τις παραδοσιακές του δομές και τον ενίοτε συντηρητισμό του και να συμβαδίσει με την τεχνολογία αλλά και εν γένει με τις νέες οικονομικές συνθήκες, οι οποίες αναμφίβολα εξελίσσονται με ασύλληπτη, σε σχέση με αυτό, ταχύτητα.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η παρούσα διπλωματική εργασία προσεγγίζει την προβληματική του νομικού συσχετισμού των domain names¹ με τα διακριτικά γνωρίσματα των επιχειρήσεων και πραγματεύεται την προστασία των τελευταίων στον κυβερνοχώρο. Βαρύνουσα σημασία δίδεται στην αντιμετώπιση του ζητήματος από την ελληνική έννομη τάξη, όμως οι αναφορές σε παραδοχές της θεωρίας και νομολογίας αλλοδαπών εννόμων τάξεων είναι πολύ συχνές, διότι κρίνονται απαραίτητες, δεδομένης της ενδελεχούς ενασχόλησής τους με την άνω θεματική, η

¹ Ίσως να μην είναι ευχάριστο για τον εκάστοτε αναγνώστη ο ξένος όρος "domain name", επειδή όμως στην ελληνική θεωρία, νομοθεσία και νομολογία συναντώνται πλείστοι όροι, οι οποίοι δεν αποδίδουν ορθά το νόημα του ξένου, με αποτέλεσμα να επικρατεί εννοιολογική σύγχυση γύρω από το θέμα αυτό, για λόγους ορολογικής συνέπειας και για λόγους που εκτίθενται κατωτέρω (Βλ. Εισαγωγή) προτιμάται η αγγλική ορολογία. Ωστόσο, στα πλαίσια του παρόντος πονήματος και προκειμένου να εξοικειωθεί ο αναγνώστης με τους υπάρχοντες όρους, όπου κρίνεται απαραίτητο, χρησιμοποιούνται και οι διάφοροι ελληνικοί όροι.

οποία σαφώς οφείλεται στο υψηλότερο επίπεδο οικονομικής και τεχνολογικής ανάπτυξης των κρατών αυτών.

Στην αρχή της έρευνας επιχειρείται μια προσπάθεια γνωριμίας με τα domain names από τεχνικής πλευράς (Εισαγωγή), απαραίτητη προϋπόθεση για να ακολουθήσει ο νομικός χαρακτηρισμός αυτών (Κεφ. Α), με βάση τον οποίο τα domain names γίνεται δεκτό ότι επιτελούν εξατομικευτική λειτουργία και ανάλογα με τον τρόπο χρησιμοποίησής τους λειτουργούν και ως διακριτικά γνωρίσματα. Ακολουθεί μια σύντομη επισκόπηση της διαδικασίας καταχώρησης των domain names σε διεθνές, κοινοτικό και εθνικό επίπεδο (Κεφ. Β) και ως προς αυτήν άξια αναφοράς είναι η ισχύουσα αρχή της χρονικής προτεραιότητας. Μετά ταύτα περιγράφονται οι κυρίες μορφές έκφρασης του προβλήματος της σύγκρουσης διακριτικών γνωρισμάτων με τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις (Κεφ. Γ), με προεξάρχουσα την πρακτική κατοχύρωσης ως ηλεκτρονικών διευθύνσεων σημάτων φήμης από τρίτα πρόσωπα, τους λεγόμενους κυβερνοσφετεριστές, με σκοπό είτε τη μεταπώληση αυτών στους νόμιμους δικαιούχους τους, είτε τη χρησιμοποίησή τους στις συναλλαγές προς προσπορισμό οικονομικού οφέλους.

Με τον τρόπο αυτόν γίνεται ομαλώς το πέρασμα στο κυριότερο μέρος της παρούσας, όπου επιχειρείται μια προσπάθεια επίλυσης του δημιουργούμενου προβλήματος σύγκρουσης domain names και διακριτικών γνωρισμάτων, σε διεθνές (Κεφ. Δ), κοινοτικό (Κεφ. Ε) και εθνικό επίπεδο (Κεφ. ΣΤ), αναφορά γίνεται και στα δίκαια άλλων κρατών (Κεφ. Ζ). Ειδικότερα, αναπτύσσεται η άνω προβληματική με μια σύντομη παρουσίαση της φύσης των διακριτικών γνωρισμάτων σε σχέση με τα domain names, εν συνεχεία δε γίνεται αναφορά στο θεσμό εξωδικαστικής επίλυσης των αναφερόμενων διαφορών, ο οποίος τυγχάνει ευρείας αποδοχής στο διεθνές στερέωμα. Μεγάλη σημασία δίδεται στην αντιμετώπιση του προβλήματος από την ελληνική θεωρία και νομολογία, η οποία ταυτίζεται σε μεγάλο μέρος με τις παραδοχές των αλλοδαπών εννόμων τάξεων.

Η ανάπτυξη της θεματικής έρχεται εις πέρας με την παράθεση κάποιων τελικών σκέψεων, με την ελπίδα η παρούσα μελέτη να συντελέσει κατά το δυνατόν στην πρόοδο της νομικής επιστήμης.

Αθήνα, Οκτώβριος 2006

Σωτήριος Η. Βασιλόπουλος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Διαδίκτυο

Η εξέλιξη της τεχνολογίας επιτρέπει τη σύνδεση και επικοινωνία περισσότερων ηλεκτρονικών υπολογιστών μεταξύ τους. Κάθε ομάδα υπολογιστών που δύνανται να ανταλλάσσουν πληροφορίες αποτελούν ένα δίκτυο. Το δίκτυο υπολογιστών μπορεί να είναι τοπικό (Local Area Network – γνωστό ως LAN), το οποίο καθιστά δυνατή την ανταλλαγή δεδομένων ηλεκτρονικών υπολογιστών συνδεδεμένων μεταξύ τους με καλώδιο και συνήθως πρόκειται για υπολογιστές ευρισκόμενους σε κοντινή απόσταση, στο ίδιο κτίριο. Υφίστανται όμως και δίκτυα υπολογιστών, που παρέχουν τις άνω δυνατότητες καλύπτοντας μεγαλύτερες αποστάσεις, τα λεγόμενα δίκτυα ευρείας περιοχής (ή αλλιώς WAN – από τα αρχικά Wide Area Network), τα οποία όμως λόγω της απόστασης δεν επικοινωνούν μέσω καλωδίου, αλλά μέσω τηλεφωνικών γραμμών ή μέσω μικροκυμάτων, ακόμα και μέσω δορυφόρου. Η πρόσβαση στα άνω δίκτυα γίνεται μέσω κωδικού, ειδικά δεν είναι δυνατόν για τον καθένα να αντλήσει σχετικές πληροφορίες, πρόκειται δηλαδή για “κλειστά” δίκτυα ¹.

Το Διαδίκτυο ή αλλιώς Internet² συνιστά το μεγαλύτερο δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών στον κόσμο που συνδέει περισσότερα δίκτυα η/υ, οι οποίοι επικοινωνούν μεταξύ τους. Κάθε υπολογιστής που είναι συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο, έχει τη δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας μέσα σε ελάχιστο χρόνο ανεξάρτητα από την γεωγραφική του θέση. Η μεταφορά πληροφοριών στο Διαδίκτυο γίνεται σε όλο τον κόσμο μέσω τηλεφωνικών γραμμών. Οι πληροφορίες του η/υ μετατρέπονται από ένα κωδικοποιητή, το γνωστό modem, σε μορφή που αναγνωρίζουν οι τηλεφωνικές γραμμές, η δε σύνδεση του η/υ στο Διαδίκτυο γίνεται μέσω παροχέων πρόσβασης τους λεγόμενους Internet Service Providers. Ο χρήστης του η/υ καλεί τον τηλεφωνικό αριθμό του παροχέα του και εκείνος, όντας συνδεδεμένος με όλους τους άλλους παροχείς, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα του παρέχει την δυνατότητα πλοήγησης στο Διαδίκτυο.

¹ *Καράκωστας, ΔΙΚΑΙΟ & INTERNET – Νομικά ζητήματα του διαδικτύου, 2003, 2, για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τεχνικά ζητήματα λειτουργίας των δικτύων.*

² Από τα αρχικά International / Interconnected Network, βλ. και *Άνθιμο, Προστασία του σήματος στο διαδίκτυο, ΧρΙΔ Β / 2002, 834.*

Το Διαδίκτυο, στο οποίο σήμερα έχει πρόσβαση ο καθένας με ιδιαίτερη ευκολία και χρησιμοποιείται ευρέως στις εμπορικές συναλλαγές και στη διαπροσωπική επικοινωνία, έχει τις καταβολές του στα τέλη της δεκαετίας του 1950, όταν συλλήφθηκε για πρώτη φορά η ιδέα χρησιμοποίησής του ως στρατιωτικό “όπλο” των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων, στα πλαίσια του ψυχρού πολέμου με την ΕΣΣΔ, για την επικοινωνία μέσω η/υ μεταξύ πολιτικών και στρατιωτικών δυνάμεων σε περίπτωση πολέμου. Το έτος 1969 δημιουργείται η πρώτη μορφή Διαδικτύου, το ARPANET (Advanced Research Projects Agency Network), το οποίο συνδέει διάφορα Πανεπιστήμια των ΗΠΑ. Έκτοτε το ARPANET αρχίζει να απεμπολεί το στρατιωτικό του χαρακτήρα και τίθενται οι βάσεις και για την εμπορική χρησιμοποίησή του. Το έτος 1990 αναπτύσσεται ο Παγκόσμιος Ιστός και η αμερικανική κυβέρνηση, ως “διαχειριστής”³ του Διαδικτύου θέτει τις βάσεις για τη χρησιμοποίησή του και στον οικονομικό τομέα. Από το έτος 1991 το Διαδίκτυο χρησιμοποιείται νόμιμα και για εμπορικούς σκοπούς⁴, ενώ αναπτύσσεται σταδιακά η δομή του και ο τρόπος λειτουργίας του, το δε αρχικά υπέρογκο κόστος για τη χρήση του μειώνεται συνεχώς και ο αριθμός των χρηστών αυξάνεται ραγδαία. Στη χώρα μας έρχεται για πρώτη φορά στα τέλη δεκαετίας του 1980 και χρησιμοποιείται από το “Δημόκριτο” και το Ινστιτούτο Τεχνολογικής Έρευνας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Το έτος 2001 οι χρήστες του Διαδικτύου στη χώρα μας υπολογίζονται στο ένα εκατομμύριο⁵.

Στις μέρες μας, μία από τις βασικές χρησιμότητες του Διαδικτύου είναι η εμπορική του εκμετάλλευση, τόσο για τη σύναψη on –line συμβάσεων, όσο και για τη διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών, λειτουργίες οι οποίες τελούνται μέσω των λεγόμενων ιστοσελίδων⁶.

³ *Άνθιμος*, Η διασφάλιση των διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο / Ο κίνδυνος από τα domain names, ΕπισκΕΔ Γ / 2000, 590 επ.

⁴ *Ξουραφά*, Το domain name και οι προϋποθέσεις αναγωγής του σε διακριτικό γνώρισμα, 2006, 32επ.

⁵ *Καράκωστας*, οπ. 7 και εκεί παραπομπή σε Μαλλά, Η Ελλάδα και το διαδίκτυο, Καθημερινή – Επτά ημέρες 1-2-1998.

⁶ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ιστορία, δομή, τεχνικά ζητήματα λειτουργίας και εμπορική αξιοποίηση του Διαδικτύου, *Ξουραφά*, οπ. 1-71.

2. Η επικοινωνία μέσω ιστοσελίδων – Το Domain Name System

Μία ειδοποιός διαφορά του Διαδικτύου σε σχέση με τα υπόλοιπα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας είναι ότι ο χρήστης επιτελεί ενεργητικό ρόλο στην αναζήτηση των πληροφοριών. Ειδικότερα, ο εκάστοτε χρήστης αναζητά ο ίδιος την πηγή πληροφόρησης (τεχνική “pull” κατά την οποία “τραβάει” τις πληροφορίες) σε αντίθεση με τα υπόλοιπα μέσα, όπως ραδιόφωνο τηλεόραση κλπ, όπου προβάλλονται οι πληροφορίες και ο χρήστης έχει παθητικό ρόλο (τεχνική “push”, κατά την οποία τα μέσα επικοινωνίας “σπρώχνουν” τις πληροφορίες)⁷. Η πηγή της πληροφόρησης που αναζητά ο χρήστης του Διαδικτύου είναι μια ιστοσελίδα (web-site), η οποία μαζί με πλήθος άλλων ιστοσελίδων αποτελούν τον Παγκόσμιο Ιστό (World Wide Web).

Για να καταστεί εφικτή η πρόσβαση όμως στις πληροφορίες που εμπεριέχονται σε μία ιστοσελίδα, πρέπει ο χρήστης να γνωρίζει τη διεύθυνσή της μέσα στον Παγκόσμιο Ιστό και ακριβέστερα τη διεύθυνση του η/υ, ο οποίος υποστηρίζει τεχνικά την κάθε ιστοσελίδα και επιτρέπει τη λειτουργία της. Η διεύθυνση αυτή, η οποία εξατομικεύει τον κάθε η/υ και κατ’ επέκταση κάθε ιστοσελίδα στον Παγκόσμιο Ιστό, συνίσταται σε έναν πολυψήφιο αριθμό, διαφορετικό για κάθε η/υ και αποτελείται από μια συστοιχία τεσσάρων αριθμών από το 0 έως το 255, ο καθένας από τους οποίους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία ψηφία και οι οποίοι αριθμοί χωρίζονται μεταξύ τους με τελείες πχ. 120.021.212.196. Αυτός ο αριθμός⁸, ο οποίος καθιστά εφικτή τη σύνδεση υπολογιστών μεταξύ τους στο Διαδίκτυο, ονομάζεται Πρωτόκολλο Διαδικτύου (το γνωστό IP από τα αρχικά της φράσης Internet Protocol).

Είναι ευνόητο, ότι η απομνημόνευση ενός τόσο μεγάλου αριθμού για να καταστεί δυνατή η πρόσβαση σε μία ιστοσελίδα, θα καθιστούσε το Διαδίκτυο δύσχρηστο, κάτι που δε συνάδει με τις ανάγκες εμπορικής του εκμετάλλευσης και προς τούτο από το έτος 1985 αναπτύχθηκε ένα σύστημα μετατροπής αυτής της αριθμητικής διεύθυνσης σε γράμματα που απαρτίζουν συνήθως λέξεις ή σε γράμματα

⁷ Αναλυτικότερα για την pull και push ζήτηση, *Τουντόπουλος / Χατζόπουλος*, Ηλεκτρονικές διευθύνσεις στο διαδίκτυο, Το πρόβλημα των domain names, 2001, 20 και εκεί παραπομπή σε Θωμόπουλο, Στρατηγικές για την είσοδο μιας εταιρείας στο Διαδίκτυο, 25.

⁸ *Άνθιμος*, οπ, ΧρΙΔ Β/ 2002, 834 που αποκαλεί τον αριθμό αυτόν “αριθμό ταυτότητας”.

σε συνδυασμό με αριθμούς και που δεν πρέπει να υπερβαίνουν τους 24 χαρακτήρες⁹. Το σύστημα αυτό μετατροπής των αριθμών σε γράμματα και κατ' επέκταση σε λέξεις, το οποίο συνδυάζει λογισμικό (software), υλικό (hardware) και ηλεκτρονική επικοινωνία, είναι γνωστό ως Domain Name System (DNS)¹⁰.

Εν ολίγοις, ο χρήστης του Διαδικτύου συνδέεται με ένα άλλον η/υ και με μία ιστοσελίδα πληκτρολογώντας στον browser¹¹ ένα domain name, το οποίο αντιστοιχεί σε μια αριθμητική διεύθυνση. Το domain name είναι η ηλεκτρονική διεύθυνση, που συνιστά την απαρχή και το βασικό μοχλό σύνδεσης των η/υ στο Διαδίκτυο και με βάση αυτό καθίσταται εφικτή η πρόσβαση, στις εκάστοτε ιστοσελίδες εμπορικών εταιρειών, από καταναλωτές και λοιπούς χρήστες.

3. Τα domain names ειδικότερα

Η απόδοση του όρου domain name στην ελληνική γλώσσα είναι πράγματι δύσκολη και έχει προκαλέσει σύγχυση στους Έλληνες συγγραφείς¹². Συναντώνται οι όροι "ονομασία πεδίου", "όνομα περιοχής", ο συνηθέστερος "ηλεκτρονική διεύθυνση", κατ' άλλους¹³ θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και οι όροι "κυβερνοδιεύθυνση", "κυβερνοτόπος", "κυβερνοτοποθεσία", "διαδικτυακό όνομα", η ακριβής μετάφραση του αγγλικού όρου μας αποδίδει τον αδόκιμο όρο "όνομα κτήματος", κατά τον Μερσίνη¹⁴ οι ειδικοί του χώρου προτιμούν τον όρο "χώρος ονομάτων διαδικτύου"¹⁵, ενώ η παλαιότερη Απόφαση της ΕΕΤΤ¹⁶ κάνει λόγο για "όνόματα Internet".

⁹ Bettinger, Domain Name Law and Practice, Oxford 2005, 4 επ, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι η ιδέα για την ανάπτυξη αυτού του συστήματος, προτάθηκε για πρώτη φορά το έτος 1981 και παρατίθενται αναλυτικότερα πληροφορίες για την ανάπτυξη του DNS και ειδικότερα αναλύεται πώς το άνω σύστημα, όπως και το Διαδίκτυο (βλ. παραπάνω Εισαγωγή κεφ. 1) αρχικά χρησιμοποιήθηκε για στρατιωτικούς σκοπούς, ως αμυντικό σύστημα του Αμερικάνικου Πενταγώνου και πώς στη συνέχεια εξελίχθηκε και έλαβε τη σημερινή του μορφή. Για την ιστορία του DNS, βλ. και Ξουραφά, *οπ.*, 75 επ.

¹⁰ Σιδηρόπουλος, Το δίκαιο του Διαδικτύου, 2003, 155, ο οποίος αποδίδει τον όρο DNS στα ελληνικά ως "Σύστημα Ονοματοδοσίας Διαδικτύου", ομοίως και η Ξουραφά, *οπ.* 73 επ.

¹¹ Ελληνιστί στον "φυλλομετρητή", π.χ. Internet Explorer, Mozilla Firefox.

¹² Άνθιμος, ΕπισκεΔ Γ / 2000 *οπ.*, 589.

¹³ Άνθιμος, Εισαγωγή στην προβληματική του domain name, ΔΕΕ 8-9/1999, 817.

¹⁴ Μερσίνης, Η προστασία διακριτικών γνωρισμάτων στο διαδίκτυο, Νομ. Επιθ., τ.30 58.

¹⁵ Στο άρθρο 3 παρ. 14 του ν. 2876/2000 αναφέρεται ο όρος "όνομα χώρου".

Πάντως το domain name, η τεχνική χρησιμότητα του οποίου αναλύθηκε ανωτέρω, μετά τη μετατροπή του από το σύστημα DNS απαρτίζεται από γράμματα (ή από γράμματα και αριθμούς) - π.χ. η παραπάνω αριθμητική διεύθυνση 120.021.212.196 είναι δυνατόν να αντιστοιχεί στο domain name <http://www.bmw.gr> και αποτελείται από περισσότερα επίπεδα (domain levels) που χωρίζονται μεταξύ τους με τελείες και ο η/υ διαβάζει ανάποδα, από τα δεξιά προς τα αριστερά.

Το πρώτο μέρος κατά την ανάγνωση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης από το χρήστη, ήτοι το <http://www>, είναι κοινό για όλα τα domain names σε όλο τον κόσμο. Το αρκτικόλεξο <http>¹⁷ αντιστοιχεί στις λέξεις Hyper Text Transfer Protocol, που δηλώνουν το πρωτόκολλο επικοινωνίας, ενώ το www αντιστοιχεί στις λέξεις World Wide Web που δηλώνουν ότι η επικοινωνία λαμβάνει χώρα μέσα στον Παγκόσμιο Ιστό.

Στην αντίθετη πλευρά, στο τέλος της ηλεκτρονικής διεύθυνσης, αλλά στην αρχή, όπως διαβάζει ο η/υ ευρίσκεται το κύριο επίπεδο ή ορθότερα το Top Level Domain (TLD). Το TLD δηλώνει, είτε σε ποια κατηγορία υπάγεται το περιεχόμενο της ιστοσελίδας, π.χ. αν είναι εμπορικού περιεχομένου, είτε το όργανο που καταχώρησε την σελίδα, είτε και τα δύο. Στα κύρια επίπεδα ισχύει η αρχή του κλειστού αριθμού (numerus clausus), είναι δηλαδή περιορισμένα και μόνο οι αρμόδιες αρχές δύνανται να προβούν στη δημιουργία νέων. Τα Top Level Domains χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, στα διεθνή (General Top Level Domains ή gTLDs) και στα εθνικά (Country Code Top Level Domains ή ccTLDs).

Αρχικά, τα διεθνή gTLDs ήταν μόνο οχτώ, εκ των οποίων τα τρία είναι ελεύθερα προς χρήση από όλους τους χρήστες του Διαδικτύου, στα τέσσερα υφίστανται κάποιοι περιορισμοί¹⁸. Ειδικότερα, τα τρία ελεύθερα είναι το .com¹⁹, το οποίο προορίζεται για ιστοσελίδες εμπορικού ενδιαφέροντος, το .org²⁰, που

¹⁶ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ.179 επ., όπου δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο της απόφασης της EETT για την διαχείριση των ονομάτων Internet, καθώς και ΦΕΚ Β' 159 της 16-2-2001.

¹⁷ Σημειωτέον ότι, ο χρήστης του Διαδικτύου δεν χρειάζεται να πληκτρολογήσει το <http://>, αρκεί απλά η πληκτρολόγηση των αρχικών www. και τα στοιχεία <http://> εμφανίζονται αυτόματα.

¹⁸ Bettinger οπ.16 επ., όπου γίνεται διαχωρισμός στα gTLDs σε unsponsored ή uTLDs, τα οποία είναι τα τρία ελεύθερα (και το .arpa) και σε sponsored ή sTLDs, τα οποία είναι τα τέσσερα υπόλοιπα.

¹⁹ Από το commerce.

²⁰ Από το organizations.

προορίζεται για διάφορους οργανισμούς και το .net ²¹, το οποίο προορίζεται για υπηρεσίες παροχών πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Τα τέσσερα υπόλοιπα, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο ορισμένοι οργανισμοί, είναι το .edu²², το οποίο προορίζεται για εκπαιδευτικούς οργανισμούς των ΗΠΑ, το .mil ²³ για στρατιωτικές υπηρεσίες των ΗΠΑ, το .gov²⁴ για κυβερνητικές υπηρεσίες των ΗΠΑ, το .int ²⁵ για διεθνείς υπερκυβερνητικούς οργανισμούς, ενώ το όγδοο, το .arpa, ²⁶ προορίζεται για σκοπούς σχετικούς με την υποδομή του Διαδικτύου.

Τα οκτώ όμως υπάρχοντα επίπεδα, δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις ανάγκες των χρηστών του Διαδικτύου ²⁷ ²⁸ και έτσι από τον Νοέμβριο 2000 προστέθηκαν άλλα επτά gTLDs, το .biz για επιχειρήσεις, το .info για κάθε είδους χρήση, το .name για φυσικά πρόσωπα, το .pro για επαγγελματίες (π.χ. δικηγόρους), το .aero για τη βιομηχανία αεροπορικών επιχειρήσεων, το .coop για επιχειρηματικές συνεργασίες και το .museum για μουσεία. Η διεύρυνση των επιπέδων συνεχίζεται και ήδη εδώ και λίγο καιρό λειτουργεί και επίπεδο .eu για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ²⁹, ενώ ήδη η ICANN έχει θέσει τις βάσεις, για τη λειτουργία δέκα ακόμα gTLDs ³⁰, των οποίων η χρήση θα είναι περιορισμένη ³¹ και αυτά είναι το .asia για κάποιες χώρες της Ασίας, το .cat για την πολιτισμική κοινότητα των Καταλανών, το .jobs για ιστοσελίδες σχετικές με τη διοίκηση ανθρωπίνων πόρων (HRM – Human Resource Management), το .mail για υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το .mobi για υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας μέσω Διαδικτύου, το .post για ταχυδρομικές

²¹ Από το network.

²² Από το education.

²³ Από το military.

²⁴ Από το government.

²⁵ Από το international.

²⁶ Το οποίο είναι unsponsored.

²⁷ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ.22 και εκεί παραπομπή σε δήλωση του Ken Hansen της Neu Star Inc, με βάση την οποία τονίζεται ότι *“έχουμε ξεμείνει”* από το επίπεδο .com και ότι υφίσταται ανάγκη προς διεύρυνση των ήδη υπαρχόντων gTLDs *“Dot-com is almost out of gas. It is time to refill the tank so good names are available for users and business....”*.

²⁸ Βλ. και Bettinger, οπ., 52, σε πίνακα με στατιστικές, όπου ενδεικτικά αναφέρεται ότι, το μήνα Ιούλιο 2000, οι αιτήσεις για κατοχύρωση domain names υπό το επίπεδο .com ήταν 14.680.275 και μέσα σε τέσσερα χρόνια, τον Ιούλιο του 2004, υπερδιπλασιάστηκαν σε 30.267.141.

²⁹ Βλ. αναλυτικά κατ. κεφ. Β.2.

³⁰ Bettinger, οπ., 48 επ.

³¹ Πρόκειται για sponsored gTLDs, Βλ. ανωτ. υποσ. υπαριθμ. 16.

υπηρεσίες, το .tel για υπηρεσίες καταχώρησης τηλεφωνικών αριθμών ως domain name, επίσης το .tel για υπηρεσίες επικοινωνίας μέσω Διαδικτύου, το .travel για την παγκόσμια ταξιδιωτική κοινότητα και το .xxx για υπηρεσίες online επικοινωνίας και ψυχαγωγίας απευθυνόμενες μόνο σε ενηλίκους³².

Στη δεύτερη μεγάλη κατηγορία TLDs έχουμε τα εθνικά κύρια επίπεδα ονομάτων χώρου διαδικτύου (ccTLDs), τα οποία συνιστούν τον κωδικό της χώρας, στην οποία έγινε η καταχώρηση. Ο κωδικός αυτός αντιστοιχεί σε μία διγράμμητη συντόμευση που αντιστοιχεί στην κάθε χώρα με βάση τον κανονισμό ISO 3166³³, π.χ. στην Ελλάδα αντιστοιχεί το επίπεδο .gr, στο Ηνωμένο Βασίλειο το επίπεδο .uk, στη Γαλλία το επίπεδο .fr κ.ο.κ. Άξιο αναφοράς είναι ότι, ενώ στις ΗΠΑ αντιστοιχεί το .us, το επίπεδο αυτό σπάνια συναντάται, διότι είθισται οι φορείς αμερικανικών συμφερόντων να κατοχυρώνουν ηλεκτρονικές διευθύνσεις υπό τα διεθνή επίπεδα, γεγονός που καταδεικνύει την πρόοδο και την εξοικείωση με το Διαδίκτυο των πολιτών της χώρας αυτής³⁴.

Στα εθνικά επίπεδα και μόνο, είναι δυνατή και η πρόσθεση υποεπιπέδων (subdomains), τα οποία υποδηλώνουν μέσα στα πλαίσια της χώρας αυτής, το ευρύτερο περιεχόμενο της ιστοσελίδας που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη ηλεκτρονική διεύθυνση. Τα υποεπίπεδα συνήθως είναι κάποια από τα γνωστά διεθνή, όπως το .com και έτσι στο παραπάνω παράδειγμά μας της διεύθυνσης www.bmw.gr είναι δυνατόν να προστεθεί το υποεπίπεδο .com και έτσι η διεύθυνση γίνεται www.bmw.com.gr και με αυτόν τον τρόπο υποδηλώνεται, όσον αναφορά το TLD, ότι η σελίδα αυτή έχει καταχωρηθεί στην Ελλάδα και είναι εμπορικού ενδιαφέροντος, πλην όμως, επειδή η χρήση των υποεπιπέδων δυσκολεύει τους χρήστες του Διαδικτύου, δεν έχουν τύχει, τουλάχιστον στη χώρα μας, ευρείας χρήσης³⁵.

³² Στην ουσία πρόκειται για ένα gTLD, το οποίο είναι "ροζ" περιεχομένου και η προοπτική χρησιμοποίησής του έχει προκαλέσει ποικίλες αντιδράσεις στις ΗΠΑ. Πάντως η ICANN επέμενε για τη λειτουργία του. Βλ. ηλεκτρονική εφημερίδα CBS News της 16.9.2005 στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.cbsnews.com/stories/2005/09/16/tech/main851746.shtml>, όμως τελικά κάτω από πολιτικές πιέσεις και ύστερα από εσωτερική ψηφοφορία, αποφάσισε να αποσύρει το σχέδιο για το gTLD.xxx. Βλ αναλυτικά στη διεύθυνση http://www.theregister.co.uk/2006/05/11/icann_kills_xxx.

³³ *Ανθιμος*, ΕπισκεΔ Γ/2000, σπ., 593. Επίσης, βλ. www.iana.org/cctld/cctld-whois.htm. για τον πλήρη κατάλογο των εθνικών ονομασιών.

³⁴ *Τουντόπουλος / Χατζόπουλος*, σπ, 22 επ.

³⁵ *Ανθιμος*, ΧρΙΔ Β/ 2002, σπ, 834.

Εξ' αριστερών του κυρίου επιπέδου βρίσκεται το λεγόμενο δεύτερο επίπεδο (second level domain), το οποίο είναι και το σημαντικότερο μέρος της ηλεκτρονικής διεύθυνσης και θα μας απασχολήσει εκτενώς στα πλαίσια της παρούσας. Το δεύτερο επίπεδο είναι ελεύθερος να το σχηματίσει ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος συνδυάζοντας γράμματα του λατινικού αλφαβήτου με αριθμούς από το 0-9 και τη χρήση παύλας. Ομοίως, ελεύθερα μπορεί να παρεμβάλει κανείς μεταξύ δευτέρου και κυρίου επιπέδου και το λεγόμενο τρίτο επίπεδο (third level domain), το οποίο επίσης σχηματίζεται ελεύθερα και στόχο έχει να προσδιορίσει επ' ακριβέστερα τον κάτοχο της ηλεκτρονικής διεύθυνσης ³⁶. Έτσι στο παράδειγμά www.bmw.gr, μπορεί να προστεθεί και τρίτο επίπεδο ως εξής : www.bmw.car-sales.gr, το οποίο δηλώνει ότι ο κάτοχος της άνω διεύθυνσεως δραστηριοποιείται στο χώρο πώλησης αυτοκινήτων.

Η ελευθερία στο σχηματισμό ηλεκτρονικών διευθύνσεων οδηγεί τους ενδιαφερομένους να προσπαθούν να σχηματίσουν μια ηλεκτρονική διεύθυνση, η οποία, αν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, να ομοιάζει με το φυσικό τους όνομα και αν είναι φορείς επιχειρηματικών και εμπορικών δραστηριοτήτων, να ταυτίζεται με το νόμιμο κατοχυρωμένο σήμα τους ή εν γένει με τα διακριτικά τους γνωρίσματα. Σε αυτό το σημείο ακριβώς ξεκινούν οι διαμάχες σχετικά με τις ονομασίες πεδίου, αν λάβει ιδιαίτερα κανείς υπ' όψη του ότι η κατοχύρωση μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης έχει παγκόσμια ισχύ ³⁷ και δεν είναι δυνατή η καταχώρησή της για δεύτερη φορά ³⁸.

4. Το πρόβλημα

Είναι εύλογο ότι η κάθε επιχείρηση επιθυμώντας να εξαπλώσει τις εμπορικές της δραστηριότητες και στο Διαδίκτυο, επιδιώκει να κατοχυρώσει στο δεύτερο επίπεδο της ηλεκτρονικής της διεύθυνσης, το εμπορικό της σήμα ή κάποιο άλλο διακριτικό της γνώρισμα, με το οποίο είναι γνωστή στο καταναλωτικό κοινό και το οποίο αποτελεί ένδειξη της προέλευσης και της ποιότητας των προϊόντων ή των

³⁶ Άνθιμος, ΕπισκΕΔ Γ/2000, οπ., 592.

³⁷ Βλ. Άνθιμο, ΧρΙΔ Β/2002, οπ., 834 και εκεί παραπομπή σε *Kur*, Namens – und Kennzeichenschutz im Cyberspace, CR 1996, 590.

³⁸ Βλ. Άνθιμο, ΔΕΕ 1999, οπ. 817 και εκεί παραπομπή σε Nordemann, Internet – Domains und zeichenrechtliche Kollisionen, NJW 1997, 1892.

υπηρεσιών της³⁹. Όμως αυτό δεν είναι σίγουρο ότι θα τα καταφέρει και τούτο διότι στη διεθνή πρακτική αρχικά, στη συνέχεια και στη χώρα μας, εντοπίστηκαν περιπτώσεις, που οι νόμιμοι δικαιούχοι διακριτικών γνωρισμάτων, όταν προσπάθησαν να πράξουν το αυτονόητο, βρέθηκαν προ εκπλήξεων, διότι τρίτοι είχαν ήδη προβεί στην καταχώρηση του διακριτικού τους γνωρίσματος ως ηλεκτρονικής διεύθυνσης, για δική τους χρήση.

Από τα πιο τρανταχτά παραδείγματα είναι εκείνο της γνωστής εταιρείας Mc Donalds, της οποίας το σήμα κάποιος cybersquatter⁴⁰ πρόλαβε να κατοχυρώσει ως domain name και έτσι η άνω εταιρεία αναγκάστηκε να του καταβάλει υπό τη μορφή δωρεάς, το ποσό των 3.500 δολαρίων, για να αγοράσει την ηλεκτρονική διεύθυνση που περιείχε το σήμα της⁴¹.

Παρόμοια ζητήματα ανέκυψαν και σε περιπτώσεις, που τρίτοι για ιδεολογικούς λόγους κατοχύρωσαν για λογαριασμό τους σήματα γνωστών επιχειρήσεων ως domain names, με σκοπό να δυσφημούν τα προϊόντα των εταιρειών αυτών μέσω της οικείας ιστοσελίδας⁴². Σε άλλη περίπτωση δύο επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνταν σε διαφορετικό τομέα και αμφότερες χρησιμοποιούσαν νόμιμα το διακριτικό γνώρισμα "zara", ήλθαν σε διαμάχη όταν θέλησαν να χρησιμοποιήσουν το διακριτικό τους γνώρισμα στην ηλεκτρονική διεύθυνσή τους, υπό στοιχεία www.zara.gr⁴³.

³⁹ Βλ. *Ανθιμο*, ΕπισκΕΔ Γ / 2000, σπ., 592 και εκεί παραπομπή σε Bettinger, Kennzeichen im Cyberspace: Der Kampf um die Domain – Namen, GRUR Int. 1997, 402, ο οποίος τονίζει ότι καμία διεύθυνση Διαδικτύου δεν είναι καταλληλότερη για να διευκολύνει τους χρήστες στην ανεύρεση της ιστοθέσης από την αναγραφή του σήματος, της εταιρικής επωνυμίας ή άλλου διακριτικού γνωρίσματος της επιχείρησης.

⁴⁰ Στα ελληνικά ο όρος αποδίδεται "κυβερνοσφετεριστής". Πρόκειται για κάποιους ειδικούς στο χώρο των η/υ και του Διαδικτύου, οι οποίοι προβαίνουν σε καταχωρήσεις γνωστών σημάτων ως domain name, με σκοπό έπειτα να τα πωλήσουν στους νόμιμους δικαιούχους τους. Για την πρακτική των "κυβερνοσφετεριστών" βλ. αναλυτικότερα κατ. Κεφ Γ.1.

⁴¹ *Τουντόπουλος / Χατζόπουλος*, σπ., 24 επ.

⁴² Βλ. περίπτωση της εταιρείας Danone, όπου τρίτοι δημιούργησαν μια ιστοσελίδα υπό τη διεύθυνση www.jeboycottedanone.com, που σημαίνει επί λέξει: "Μπουκοτάρω την Danone". Η απόφαση του γαλλικού Δικαστηρίου σχετικά με την άνω υπόθεση δημοσιεύεται στο www.legalis.net.

⁴³ Η διαφορά ήχθη στα ελληνικά δικαστήρια και εκδόθηκε σχετικά η υπαριθμ. 3950/2001 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δημ. ΔΕΕ 2001, 605 ΙΙ. Για την άνω υπόθεση βλ. αναλυτικότερα και κατ. κεφ. ΣΤ.1.3.

Πάρα πολλές είναι και οι περιπτώσεις, που επιχειρήσεις θέλοντας να εκμεταλλευθούν τη φήμη άλλης επιχείρησης δραστηριοποιούμενης στον ίδιο χώρο, κατοχύρωσαν ηλεκτρονική διεύθυνση που περιείχε το σήμα της, με σκοπό να αποσπούν την πελατεία της ⁴⁴.

Τα ζητήματα σχετικά με τη χρήση εμπορικών σημάτων και διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο και ειδικότερα στα domain names δεν εξαντλούνται στα παραπάνω, αλλά υφίστανται διαφόρων ειδών προσβολές που λαμβάνουν χώρα σε αυτό και είναι, ιδιαίτερα μεν από τεχνικής πλευράς, πολύ σημαντικά δε για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων ⁴⁵.

Κύρια αιτία για τη διόγκωση του φαινομένου προσβολής σημάτων και διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο δεν είναι άλλη από τη διασπορά του Διαδικτύου και την ταχύτατη εξάπλωσή του, σε όλους τους τομείς σε παγκόσμιο επίπεδο ⁴⁶. Στα πλαίσια της παρούσας και αφού έχει ήδη αναλυθεί η έννοια και η τεχνική λειτουργία των domain names, θα παρουσιαστούν όσο το δυνατόν αναλυτικότερα οι μορφές προσβολής των σημάτων και εν γένει των διακριτικών γνωρισμάτων μέσω των domain names, μετά ταύτα θα επιχειρηθεί μια προσέγγιση για την επίλυση των προβλημάτων που ανακύπτουν σχετικά και από πλευράς παραδοχών της θεωρίας, αλλά κυρίως από τη νομολογιακή αντιμετώπιση του ζητήματος, τόσο σε διεθνές, όσο και σε εθνικό επίπεδο, δεδομένης της εμφάνισης του προβλήματος και στη χώρα μας τα τελευταία έτη. Πριν όμως κρίνεται απαραίτητο να εξετασθεί το θέμα της νομικής φύσης των domain names (κεφ. Α) και ασφαλώς το ισχύον καθεστώς καταχώρησης αυτών ως προς όλα τα επίπεδα (κεφ. Β).

⁴⁴ Βλ. ενδεικτικά περίπτωση εταιρείας Smartnet, η οποία αναλύεται κατ. κεφ. ΣΤ.2.3.3.

⁴⁵ Ένα τέτοιο ζήτημα είναι και η αντιμετώπιση του φαινομένου χρησιμοποίησης σήματος ή διακριτικού γνωρίσματος στις μεταετικέτες (meta – tags), το οποίο παρουσιάζεται αναλυτικά κατωτέρω σε κεφ. Γ.4.

⁴⁶ Καράκωστας, οπ. 26 επ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

Ο προσδιορισμός της νομικής φύσης των domain names και η εξακρίβωση του χαρακτήρα τους, είναι απαραίτητα στοιχεία για τον ορθό νομικό χαρακτηρισμό των περιπτώσεων καταχώρησης διακριτικού γνωρίσματος τρίτου ως ηλεκτρονικής διεύθυνσης και προς τούτο συνιστούν ένα από τα βασικότερα ζητήματα γύρω από την προβληματική των ηλεκτρονικών διευθύνσεων σε σχέση με τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο. Επειδή λοιπόν σε κάθε νομικό συλλογισμό, ο νομικός χαρακτηρισμός συνιστά το λογικό πρωθύστερο για την υπαγωγή των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών (ελάσσων πρόταση) στον εφαρμοστέο κανόνα δικαίου (μείζων πρόταση) ⁴⁷, στο παρόν κεφάλαιο μέσω της καταγραφής όλων των απόψεων αναφορικά με τη νομική φύση των domain names θα επιχειρηθεί να τεθούν οι βάσεις για το σχηματισμό ενός ορθού νομικού συλλογισμού σχετικά με την αντιμετώπιση του άνω ζητήματος ⁴⁸.

Από την πρώτη στιγμή που απασχόλησαν τα domain names τη νομική επιστήμη, η παγκόσμια νομική κοινότητα προσπάθησε να επιλύσει το ζήτημα της νομικής τους φύσης μέσω εξακρίβωσης της λειτουργίας που αυτά επιτελούν. Σχετικά υποστηρίχτηκαν δύο αντίθετες απόψεις. Κατά την πρώτη και παλαιότερη, τα domain names επιτελούν συγκεκριμένη τεχνική λειτουργία και μόνον αυτή και προς τούτο δε δύνανται να έχουν το χαρακτήρα διακριτικού γνωρίσματος, κατά την άλλη όμως άποψη τα domain names εξατομικεύουν το δικαιούχο τους και γι' αυτό είναι δυνατόν υπό προϋποθέσεις να λειτουργούν και ως διακριτικά γνωρίσματα επιχειρήσεων.

⁴⁷ Σούρλας, Μια εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου, 1995, 133 επ.

⁴⁸ Σημειώνεται ότι στο παρόν κεφάλαιο η νομική φύση του domain name εξετάζεται μόνο από τη σκοπιά συσχετισμού του με τα διακριτικά γνωρίσματα και όχι από τη σκοπιά της νομικής φύσεως του ως αγαθού εν γένει. Για τη νομική φύση επί του δικαιώματος στο domain name εν γένει, για το domain name ως άυλο αγαθό, ως απόλυτο δικαίωμα, για τη σχέση με συναφείς έννοιες και γενικά για άλλες πτυχές της νομικής του φύσης βλ. Ξουραφά, *οπ* 199-236.

1.Η παλαιότερη άποψη – Η τεχνική λειτουργία του domain name

Η παλαιότερη άποψη ⁴⁹ υποστηρίζει ότι τα domain names δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν ότι έχουν χαρακτήρα διακριτικού γνωρίσματος. Η θέση αυτή στηρίζεται κυρίως στο επιχείρημα ότι τα domain names δεν εξατομικεύουν ορισμένο πρόσωπο ή επιχείρηση, απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα και τούτο διότι οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις δεν είναι τίποτα άλλο, ως αναφέρθηκε και ανωτέρω, παρά μόνο μια συστοιχία αριθμών, η οποία συνιστά το πρωτόκολλο επικοινωνίας του κάθε η/υ στο Διαδίκτυο. Συνεπώς, ο αριθμός αυτός, ο οποίος είναι μοναδικός για κάθε η/υ επιτελεί την ίδια λειτουργία με μια ταχυδρομική διεύθυνση του υλικού κόσμου ή με έναν τηλεφωνικό αριθμό ή αριθμό φαξ ⁵⁰, η οποία λειτουργία συνίσταται στη διευκόλυνση επικοινωνίας μεταξύ των κατόχων τους.

Η λειτουργία του domain name περιορίζεται στο τεχνικό μέρος ως μέσου παροχής πρόσβασης στο Διαδίκτυο και ως μέσου σύνδεσης μεταξύ δύο η/υ στον κυβερνοχώρο και γι' αυτό στερείται νομικής σημασίας ⁵¹. Συνεπώς, ο εξατομικευτικός χαρακτήρας ενός domain name περιορίζεται στην εξατομίκευση ενός η/υ στο Διαδίκτυο ⁵² και δεν προσδιορίζει κάποιο συγκεκριμένο πρόσωπο, όπως κάνει το όνομα (υπό την έννοια της ΑΚ 58), ούτε διακρίνει κάποια επιχείρηση, όπως κάνει η εμπορική επωνυμία, το διακριτικό γνώρισμα, το σήμα κλπ ⁵³, άρα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει το χαρακτήρα διακριτικού γνωρίσματος. Μάλιστα, προχωρώντας το σκεπτικό της η άνω θεωρία, η οποία τεκμηριώνεται και από μια σειρά δικαστικών

⁴⁹ Σε διεθνές επίπεδο η άποψη αυτή προβάλλεται περί τα έτη 1996 – 1997. Kur, Internet Domain Names, CR 1996, 325 επ. Μέχρι και το έτος 1999 η άποψη αυτή απασχολούσε έντονα τη νομική κοινότητα και στην χώρα μας. Βλ. ενδεικτικά Άνθιμο ΔΕΕ 8-9/1999, οπ., 822, όπου αναφέρει *'' Παρά το γεγονός ότι δεν έχει ακόμη αποκρυσταλλωθεί κάποια κρατούσα αντίληψη ως προς τη νομική αντιμετώπιση του domain name σε παγκόσμιο επίπεδο ... ''*.

⁵⁰ Άνθιμος, ΕπισκΕΔ Γ/2000, οπ., 598, του ιδίου, ΧρΙΔ Β/2002, οπ., 835.

⁵¹ Τουντόπουλος/Χατζόπουλος, οπ., 28 επ.

⁵² Καράκωστας, οπ., 31.

⁵³ Βλ. σχόλιο Ιγγλεζάκη στην ΜΠρΑθ 9485/2000, σε ΕπισκΕΔ Δ /2000, 1112 και εκεί παραπομπή στους Kur, CR 1996, οπ. 325, Gabel, NJW – CoR 1996, 322, 342, Graefe, Marken und Internet, MA 1996, 100 επ.

αποφάσεων^{54 55}, όπως κάποιος δεν μπορεί να απαιτήσει έναν ήδη δοθέντα τηλεφωνικό αριθμό, έτσι δεν μπορεί να απαιτήσει μια ηλεκτρονική διεύθυνση, που έχει δοθεί σε τρίτον, ανεξάρτητα με το αν έχει κάποιο δικαίωμα (π.χ. κατοχυρωμένο σήμα) στο λεκτικό σχηματισμό που απαρτίζει την ηλεκτρονική διεύθυνση. Αυτό συμβαίνει, διότι η σύνδεση ενός η/υ με κάποιον άλλον, μέσω Διαδικτύου, μπορεί κάλλιστα να επιτευχθεί και με κάποια άλλη ηλεκτρονική διεύθυνση, η οποία θα επιτελεί την ίδια λειτουργία και η οποία επίσης θα είναι μοναδική.

2. Η σύγχρονη αντίληψη – Η εξατομικευτική λειτουργία του domain name

Η θέση αυτή αντιπαρατίθεται στην προηγούμενη δίχως να παραγνωρίζει την τεχνική λειτουργία του domain name, ούτε το γεγονός ότι αυτό εξατομικεύει έναν η/υ στο χώρο του Διαδικτύου και εξασφαλίζει τη μοναδικότητά του μέσα σε αυτόν. Απλώς τονίζει ότι η παλαιότερη αντίληψη αμελεί τη λειτουργία του DNS⁵⁶, το οποίο στην ουσία παρέχει τη δυνατότητα στον εκάστοτε ενδιαφερόμενο να σχηματίζει ελεύθερα τη λεκτική παράσταση που συνιστά την ηλεκτρονική του διεύθυνση. Ειδικότερα, ο χρήστης του domain name δεν έρχεται σε άμεση επαφή με τον πολυψήφιο αριθμό που συνιστά το πρωτόκολλο επικοινωνίας του στο Διαδίκτυο - πιθανόν να μην τον μάθει και ποτέ - αλλά μόνο με συγκεκριμένη λέξη ή φράση, στη δε αίτηση για την καταχώρηση του domain name ο ενδιαφερόμενος διαλέγει τη λέξη που επιθυμεί να αποτελέσει στο εξής την ηλεκτρονική του διεύθυνση, αντίθετα κανείς δε διαλέγει τον τηλεφωνικό του αριθμό ή τον αριθμό του φαξ κλπ.⁵⁷.

Η ελευθερία αυτή προς σχηματισμό της ηλεκτρονικής διεύθυνσης, όπως περίτρανα αποδεικνύει και η καθημερινή πρακτική⁵⁸, οδηγεί τον καθένα που επιθυμεί

⁵⁴ Τουντόπουλος/Χατζόπουλος, *οπ.*, 28 επ. και εκεί παραπομπή σε δικαστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της Κολωνίας, LG Köln, CR 1997, 291 επ., LG Köln, NJW- CoR 1997, 304 και LG Köln NJW- CoR 1997, 304.

⁵⁵ Το άνω σκεπτικό εντοπίζεται και στην πρώτη απόφαση ελληνικού δικαστηρίου σχετικά με domain name, την ΜΠρΘεσ 7569/1997 ΕπισκΕΔ 2001, 237, η οποία δεν αντιμετωπίζει το domain name ως διακριτικό γνώρισμα, αλλά ως μία " διεύθυνση στο διαδίκτυο ...".

⁵⁶ Βλ. ανωτέρω Εισ . 2.

⁵⁷ Άνθιμος, ΧρΙΔ Β/2002, 835.

⁵⁸ Άνθιμος, ΕπισκΕΔ Γ /2000, 598-599 και Μαρίνος σχόλιο στην ΜΠρΣύρου 637/1999 σε ΕΕμπΔ 2000, 152 – 153.

να καταχωρήσει μια ηλεκτρονική διεύθυνση να διαλέξει μία λέξη, η οποία, αν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο θα ομοιάζει με το όνομά του ή εν γένει θα συνδέεται στενά με αυτό και αν πρόκειται για εμπορική επιχείρηση θα ταυτίζεται με κάποιο διακριτικό της γνώρισμα. Μάλιστα έχει ευρέως καθιερωθεί η αντίληψη ότι η χρήση από μία επιχείρηση ενός domain name, όμοιου με κάποιο διακριτικό γνώρισμά της, στον υλικό κόσμο, λ.χ. στα διαφημιστικά της έντυπα, συμβάλλει στη δημιουργία θετικής εικόνας για την οργάνωση και λειτουργία της ⁵⁹.

Η επιχείρηση επιλέγει ένα domain name όμοιο με διακριτικό της γνώρισμα δηλώνοντας έτσι στους επισκέπτες στην ιστοσελίδα της ότι τα προϊόντα, οι διαφημίσεις και εν γένει οι πληροφορίες που προβάλλονται, προέρχονται και αφορούν τη συγκεκριμένη επιχείρηση ⁶⁰. Αντίστοιχα, ο χρήστης του Διαδικτύου πληκτρολογώντας στον η/υ το διακριτικό γνώρισμα μιας επιχείρησης υπό τη μορφή ηλεκτρονικής διεύθυνσης – π.χ. πληκτρολογεί το σήμα της γνωστής εταιρείας εμπορίας αυτοκινήτων “BMW” υπό τη μορφή www.bmw.com – δεν επιθυμεί να έλθει σε επικοινωνία με έναν άλλο η/υ, αλλά μέσω αυτού, εύλογα αναμένει να λάβει πληροφορίες γύρω από τις δραστηριότητες της άνω επιχείρησης και μάλιστα πληροφορίες προερχόμενες από την άνω επιχείρηση ⁶¹. Συνεπώς, η ηλεκτρονική διεύθυνση σε μία τέτοια περίπτωση χρησιμοποιείται για να ξεχωρίσει τη συγκεκριμένη επιχείρηση από πλήθος άλλων, να διαφημίσει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της ⁶², πιθανόν να εγγυηθεί και την ποιότητά τους υπό συγκεκριμένο

⁵⁹ Τουντόπουλος, σχόλιο στην ΜΠρΣύρου 637/1999 σε ΔΕΕ 12/1999, 1278 επ., Ιγγλεζάκης, ΕπισκεΔ Δ / 2000, σπ. 1113 και εκεί παραπομπή σε A. Wiebe, Zur Kennzeichnungsfunktion von Domain Names, CR 1998, 161.

⁶⁰ Για την παραδοχή ότι το domain name επιτελεί πέρα της τεχνικής λειτουργίας και λειτουργία προέλευσης βλ. Ξουραφά, σπ 246 και εκεί παραπομπές σε ξένους συγγραφείς.

⁶¹ Βλ. Τουντόπουλο/Χατζόπουλο, σπ. 31 και εκεί αναφορά σε απόφαση του Δικαστηρίου του Mannheim, με βάση την οποία “... ο χρήστης του διαδικτύου σχηματίζοντας τη διεύθυνση <heidelberg.de>, δεν επιθυμεί μόνο να βρει πληροφορίες για την πόλη της Χαϊδελβέργης αλλά και πληροφορίες προερχόμενες από την πόλη της Χαϊδελβέργης” LG Mannheim, CR 1996, 353. Πρβλ. σχετ.. και LG Koln, NJW- CoR 1999, 246.

⁶² Αλεξανδρίδου, Το δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Ελληνικό και Κοινοτικό, 2004, 156 επ., η οποία χαρακτηρίζει την ηλεκτρονική διεύθυνση “ μέσο διαφήμισης και γενικότερα μέσο προώθησης των πωλήσεων ...”.

σήμα ⁶³ και εν γένει για να επιτελέσει τη διακριτική λειτουργία ενός διακριτικού γνωρίσματος στο χώρο του Διαδικτύου και γι' αυτό ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπίζεται ⁶⁴.

Η άποψη αυτή, ότι δηλαδή οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις δεν εξατομικεύουν μόνο έναν η/υ στο Διαδίκτυο, αλλά τον συνδέουν και με συγκεκριμένο πρόσωπο ή επιχείρηση και προς τούτο δύνανται να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα, δεν έμεινε μόνο στη θεωρία, αλλά εμπεριέχεται και στο σκεπτικό αρκετών δικαστικών αποφάσεων ⁶⁵ και υποστηρίζεται σήμερα από τη συντριπτική πλειοψηφία της θεωρίας και της νομολογίας.

3. Κριτική – Ίδια θέση

Ασφαλώς δεν μπορεί να συμβαδίσει με τα σημερινά δεδομένα, ήτοι ευρεία εκμετάλλευση του Διαδικτύου στις εμπορικές συναλλαγές μέσω της ηλεκτρονικής διαφήμισης, της ηλεκτρονικής επικοινωνίας και της σύναψης on line συμβάσεων, η αντίληψη ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση δεν μπορεί να έχει το χαρακτήρα του διακριτικού γνωρίσματος. Κάτι τέτοιο θα οδηγούσε, από τη μία σε προφανείς αδικίες εις βάρος των μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες θα αντίκριζαν τα διακριτικά τους γνωρίσματα να χρησιμοποιούνται ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τρίτες επιχειρήσεις, δίχως να μπορούν να αμυνθούν μέσω του νομικού οπλοστασίου προστασίας των διακριτικών γνωρισμάτων και από την άλλη θα ενείχε κινδύνους

⁶³ Για τη διαφημιστική και εγγυητική λειτουργία σήματος, Ρόκας, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2004, 95 επ.

⁶⁴ Περράκης, Γενικό Μέρος του Εμπορικού Δικαίου, 2000, 301επ, ο οποίος φαίνεται να συμμερίζεται αυτήν την άποψη: *''Στον κόσμο του Internet έχει εμφανισθεί ένα νέο διακριτικό γνώρισμα, το domain name ...'', '' Το domain name λειτουργεί ως επωνυμία του εμφανιζόμενου στο χώρο του Internet....''*. Βλ. και παραπομπές Περράκη σε Hoeren, Rechtsfragen des Internet, 1998, 17 επ., του ιδίου Internet und Recht – Neue Paradigmen des Informationsrechts, NJW 1998, 2849.

⁶⁵ Τουντόπουλος, ΔΕΕ 12/1999, σπ, 1277 επ και εκεί αναφορές σε δικαστικές αποφάσεις γερμανικών δικαστηρίων. Ενδ. LG Frankfurt, CR 1997, 287, LG Dusseldorf, CR 1998, 165, LG Lundenburg, CR 1997, 288, LG Braunschweig, NJW – CoR 1997 231. Ομοίως και η ελληνική νομολογία., ΜΠρΠατρ 868/2001, ΔΕΕ, 2001 711, η οποία χαρακτηρίζει το domain name *''... εμπορικό σήμα του χρήστη μέσα στο διαδίκτυο ...''*, ομοίως το χαρακτηρίζει και η ΠΠρΑθ 3359/2003, ΕλλΔνη, 2003, Τ. 44, 1007, ΜΠρΣύρου 637 /1999, ΕΕμπΔ 2000, 154, ΜΠρΑθ 9485/2000, ΕπισκΕΔ 2000, 1094. Βλ. αναλ. κατ. κεφ. ΣΤ.

για την ασφάλεια και εν γένει την προστασία των καταναλωτών, οι οποίοι πολύ πιθανόν να συναλλάσσονταν με άλληνη επιχείρηση από εκείνη που νόμιζαν.

Είναι εμφανές ότι, η παλαιότερη αντίληψη αντιμετωπίζει στενά το ζήτημα, προσκολλημένη στο τεχνικό μέρος λειτουργίας του domain name. Βέβαια, δεν πρέπει να παραγνωρίζει κανείς ότι κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του Διαδικτύου η χρησιμοποίησή του στις εμπορικές συναλλαγές δεν ήταν και τόσο διαδεδομένη, ούτε μπορούσε να προβλεφθεί ότι, σε λίγα χρόνια θα προέκυπταν τόσες πολλές περιπτώσεις προσβολής δικαιωμάτων σε διακριτικά γνώρισμα μέσω των ηλεκτρονικών διευθύνσεων.

Από την άλλη πλευρά, η απολυτοποίηση της νεότερης αντίληψης και η θεώρηση ότι ο χρήστης του Διαδικτύου αντιμετωπίζει ένα domain name αποκλειστικά και μόνο υπό τη διακριτική λειτουργία του μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα⁶⁶. Η κατοχύρωση μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης από μόνη της δε γεννά δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα πολύ περισσότερο στο σήμα. Αντίθετα, για να γεννηθεί δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα χρειάζεται η χρήση του ίσως και η επικράτησή του στις συναλλαγές και ειδικά για το σήμα απαιτείται να τηρηθούν ορισμένες διατυπώσεις⁶⁷. Αν γεννηθεί το δικαίωμα στο διακριτικό γνώρισμα στον "υλικό κόσμο" σύμφωνα με τις άνω προϋποθέσεις, τότε μόνο μπορεί αυτό να προστατευθεί στο χώρο του Διαδικτύου, εφόσον χρησιμοποιείται ως τέτοιο στις ηλεκτρονικές συναλλαγές⁶⁸. Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση επιχείρησης, που δραστηριοποιείται και συναλλάσσεται αποκλειστικά στο χώρο του Διαδικτύου, οπότε το διακριτικό γνώρισμά της (όχι όμως το σήμα, για την κατοχύρωση του οποίου απαιτούνται διατυπώσεις⁶⁹) μπορεί να αποκτηθεί για πρώτη φορά στον "ηλεκτρονικό κόσμο"⁷⁰, εφόσον χρησιμοποιήθηκε και επικράτησε στις ηλεκτρονικές συναλλαγές⁷¹.

⁶⁶ Βλ. *Μαρίνο*, ΕΕμπΔ 2000, οπ.153 και εκεί παραπομπή σε Πρωτ. Αμβούργου, MMR1998, 46.

⁶⁷ *Ρόκας*, οπ 82 επ.

⁶⁸ *Ανθιμος*, ΔΕΕ 8-9 / 1999, οπ., 822.

⁶⁹ Βέβαια, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του τυπικού συστήματος είναι δυνατόν να κατοχυρωθεί ένα domain name ως σήμα. Για την άνω δυνατότητα βλ. αναλυτικότερα κεφ. ΣΤ.1.2.

⁷⁰ Κατ' αντιπαράβολή του "υλικού κόσμου".

⁷¹ Σύμφωνη και η *Ξουραφά*, οπ, 270 επ., ότι είναι δυνατόν να αποκτηθεί δικαίωμα διακριτικού γνωρίσματος σε domain name, με χρήση του αποκλειστικά στον ηλεκτρονικό κόσμο. Για τις

Ορθότερο λοιπόν είναι το domain name, όταν ταυτίζεται με ένα ήδη υπάρχον διακριτικό γνώρισμα του ‘‘υλικού κόσμου’’ και χρησιμοποιείται ως τέτοιο, να αντιμετωπίζεται ως μία νέα μορφή διακριτικού γνωρίσματος ιδιάζουσας φύσης⁷², το οποίο επιτελεί εξατομικευτική, διαφημιστική και επικοινωνιακή λειτουργία στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου και γι’ αυτό το λόγο δεν πρέπει να απαγκιστρώνεται από την τεχνική λειτουργία που αυτό επιτελεί, ήτοι την εξατομίκευση ενός η/υ στο Διαδίκτυο. Η ιδιάζουσα φύση του δηλαδή, δε σημαίνει, όπως μερικοί θεωρούν⁷³, ότι δεν είναι ακριβώς διακριτικό γνώρισμα, αλλά ομοιάζει με αυτό και απολαμβάνει απλώς την προστασία των διακριτικών γνωρισμάτων. Αντίθετα, πρόκειται για διακριτικό γνώρισμα, όμοιο με εκείνα του υλικού κόσμου⁷⁴, η δε ιδιάζουσα φύση του συνίσταται στο ότι αυτό εμφανίζεται σε έναν άλλο κόσμο, τον ‘‘ηλεκτρονικό’’ και λειτουργεί, όσον αφορά το τεχνικό μέρος του, σύμφωνα με τη δομή και τους κανόνες του Διαδικτύου.

Ομοίως δεν φαίνεται ορθή ούτε η άποψη⁷⁵ ότι το διακριτικό γνώρισμα εξατομικεύει μόνο τον η/υ στο Διαδίκτυο και ότι δε διακρίνει ορισμένη επιχείρηση, προϊόντα ή υπηρεσίες, με την αιτιολογία ότι κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο στο άρθρο 3 παρ. 10 του Κανονισμού της EETT⁷⁶, σύμφωνα με το οποίο: ‘‘Ο Φορέας

προϋποθέσεις κτήσης του δικαιώματος διακριτικού γνωρίσματος στον κυβερνοχώρο, βλ. αναλυτικά κατωτέρω Κεφ. ΣΤ.2.2

⁷² Σύμφωνα και η Αλεξανδρίδου, οπ. 157, η οποία δέχεται ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση εξατομικεύει το φορέα της και γι’ αυτό επέχει και θέση διακριτικού γνωρίσματος. Μάλιστα το χαρακτηρίζει: ‘‘... ένα νέο, *sui generis*, διακριτικό γνώρισμα που εμφανίζεται στο ηλεκτρονικό εμπόριο και έχει αυτοτελή περιουσιακή αξία ...’’.

⁷³ Την άποψη αυτή φαίνεται να υποστηρίζει ο Καρακώστας, οπ. 31, ο οποίος επίσης μιλά για μια νέα μορφή διακριτικού γνωρίσματος, στο οποίο όμως δίδει διαφορετική έννοια, δεδομένου ότι δέχεται πως τα domain names εξατομικεύουν μόνο η/υ, αλλά επειδή συνδέονται με στοιχεία εξατομίκευσης του υλικού κόσμου, πρέπει να απολαμβάνουν αντίστοιχη προστασία.

⁷⁴ Σύμφωνα και η Ξουραφά, οπ. 253 επ.

⁷⁵ Αντωνόπουλος, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2005, 340, ο οποίος φαίνεται να δέχεται μεν ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι ένα ‘‘*sui generis* διακριτικό γνώρισμα’’ (όπως επί λέξει το ονομάζει), δεν δέχεται ωστόσο ότι επιτελεί τη διακριτική λειτουργία των διακριτικών γνωρισμάτων. Ειδικότερα επί λέξει αναφέρει: ‘‘Η άποψη αυτή μπορεί να γίνει δεκτή μόνο με την έννοια ότι το εν λόγω *sui generis* διακριτικό γνώρισμα απλά εξατομικεύει ένα υπολογιστή συνδεδεμένο σε δίκτυο Όχι ως *sui generis* διακριτικό γνώρισμα προς διάκρισης επιχείρησης, προϊόντων ή υπηρεσιών....’’.

⁷⁶ Υ.Α. 268/73/25.11.2002 (ΦΕΚ Β’ 1617 / 31.12.2002). Ο άνω Κανονισμός έχει καταργηθεί και ισχύει νέος Κανονισμός της EETT (βλ. κατ. Β 3.2), η άνω ρύθμιση ωστόσο παραμένει αυτούσια.

δικαιώματος επί Ονόματος Χώρου με κατάληξη .gr, δεν αποκτά από την Εκχώρηση του Ονόματος Χώρου με κατάληξη .gr, σύμφωνα με την παρούσα και δικαίωμα διακριτικού γνωρίσματος επί επιχείρησης, προϊόντων ή υπηρεσιών που προσφέρει, των συγκεκριμένων δικαιωμάτων αποκτωμένων αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις που αφορούν την απόκτησή τους ''.

Τα άνω εκ του νόμου οριζόμενα ασφαλώς δεν αναιρούν την εξατομικευτική λειτουργία μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης ως διακριτικού γνωρίσματος του δικαιούχου μιας ιστοσελίδας και τούτο διότι, ως αναφέρθηκε, μόλις ένα διακριτικό γνώρισμα αποκτηθεί στον ''υλικό κόσμο'', μπορεί να χρησιμοποιείται και στις ηλεκτρονικές συναλλαγές και προς τούτο χρήζει προστασίας, ως τέτοιο και στο χώρο του Διαδικτύου. Η άνω διάταξη του Κανονισμού, απλώς σπεύδει να προλάβει τυχόν παρανοήσεις που πηγάζουν από την απολυτοποίηση της νεότερης αντίληψης σχετικά με τη νομική φύση του domain name, που οδηγούν στο εσφαλμένο συμπέρασμα ότι το domain name πρέπει να εξομοιώνεται με κάποια διακριτική ή ονομαστική λειτουργία σε κάθε περίπτωση. Ασφαλώς, η καταχώρηση ενός domain name από μόνη της δε γεννά δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα, εάν δεν πληρωθούν οι εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τούτο όμως δε συνεπάγεται και το αντίστροφο, ότι δηλαδή η κτήση διακριτικού γνωρίσματος στον ''υλικό κόσμο'' δε γεννά δικαίωμα προστασίας του, ως τέτοιο, όταν αυτό χρησιμοποιείται ως domain name στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η ως άνω αντίθετη άποψη λοιπόν, μπορεί να γίνει δεκτή μόνο υπό την έννοια ότι το domain name από μόνο του δε διακρίνει κάποια επιχείρηση, προϊόν ή υπηρεσία στο χώρο του Διαδικτύου, αν δεν έχει αποκτηθεί προηγουμένως στον ''υλικό κόσμο'' δικαίωμα επί διακριτικού γνωρίσματος, όμοιου με το domain name ή αν, παρότι έχει αποκτηθεί τέτοιο, το ταυτιζόμενο domain name δε χρησιμοποιείται στο Διαδίκτυο για να επιτελέσει τη λειτουργία του διακριτικού γνωρίσματος αλλά για άλλο σκοπό (π.χ. για προσωπική χρήση του δικαιούχου του). Βέβαια το ανωτέρω ισχύει πάντα με την επιφύλαξη της δυνατότητας απόκτησης δικαιώματος διακριτικού γνωρίσματος επί ενός domain name για πρώτη φορά στον ηλεκτρονικό κόσμο, όταν το τελευταίο χρησιμοποιήθηκε, επικράτησε και απέκτησε διακριτική ισχύ στον κόσμο των ηλεκτρονικών συναλλαγών, οπότε δε χρειάζεται να έχει αποκτηθεί προγενέστερο δικαίωμα στον ''υλικό κόσμο''.

4. Ειδικότερα Ζητήματα

Για την πληρότητα της έρευνας περί του νομικού χαρακτηρισμού των domain names δέον είναι να γίνει αναφορά σε διάφορες απόψεις που διατυπώθηκαν αναφορικά με τη φύση των ηλεκτρονικών διευθύνσεων σε σχέση με κάποια ειδικότερα από τεχνικής πλευράς ζητήματα, τα οποία οφείλονται στην ιδιαίτερη δομή και τρόπο λειτουργίας του Διαδικτύου.

4.1. Ο ρόλος των μηχανών αναζήτησης

Κάποιοι συγγραφείς ⁷⁷ προσπαθώντας να αντικρούσουν την άνω κρατούσα άποψη (Βλ. κεφ. Α.2), ότι δηλαδή οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις διακρίνουν ορισμένο πρόσωπο ή επιχείρηση και προς επίρρωση της πρώτης παλαιότερης άποψης (Βλ. Κεφ. Α.1) επικαλούνται τη λειτουργία των μηχανών αναζήτησης στο Διαδίκτυο.

Ειδικότερα, μέσω των μηχανών αναζήτησης ⁷⁸ παρέχεται η δυνατότητα στο χρήστη πληκτρολογώντας στην ιστοσελίδα της μηχανής αναζήτησης μία λέξη – κλειδί, που προσδιορίζει τη θεματική ενότητα αναζήτησής του, να του παρουσιαστούν όλες οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις που αντιστοιχούν σε ιστοσελίδες, σχετικές με το άνω αντικείμενο. Λόγου χάρη, αν κάποιος επιθυμεί να βρει πληροφορίες για τα αυτοκίνητα μάρκας “BMW” και την επιχείρηση που τα εμπορεύεται, πληκτρολογεί στη μηχανή αναζήτησης τη λέξη “BMW” και του παρουσιάζονται οι σχετικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Αφού λοιπόν η εύρεση των ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο είναι εφικτή μέσω των μηχανών αναζήτησης, κατά την άποψη αυτή, τα domain names υπάρχουν για να επιτελούν μόνο την τεχνική λειτουργία, την εξατομίκευση ενός η/υ στο Διαδίκτυο και σε καμία περίπτωση δεν εξατομικεύουν ορισμένο πρόσωπο ή επιχείρηση.

Η άποψη αυτή δε φαίνεται ορθή από διάφορες σκοπιές. Από τεχνικής πλευράς, οι μηχανές αναζήτησης, για την ανεύρεση των αιτούμενων ηλεκτρονικών διευθύνσεων χρησιμοποιούν στοιχεία από τις ιστοσελίδες, όπως τον τίτλο, το

⁷⁷ Wilmer, Offene Fragen der rechtlichen Einordnung von Internetdomains, Domainhandel, Suchmaschinen und neue Top-Level – Domains, CR 1997, 563 επ.

⁷⁸ Μια από τις πιο γνωστές μηχανές αναζήτησης είναι το google, βλ. σχετ. www.google.com ή και www.google.gr.

περιεχόμενό τους και από τον κώδικα προγραμματισμού τους⁷⁹. Πολλές φορές οι λέξεις – κλειδιά, για διάφορους λόγους⁸⁰, χρησιμοποιούνται στο περιεχόμενο ιστοσελίδας, άσχετης με αυτή που αναζητά ο χρήστης και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται εκατοντάδες ηλεκτρονικές διευθύνσεις, από τις οποίες όμως μία μόνο επιθυμεί να επισκεφτεί ο χρήστης⁸¹.

Συνεπώς, μέσω της μηχανής αναζήτησης, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, δεν είναι δυνατόν να εξατομικευθεί επαρκώς κάποια επιχείρηση στο Διαδίκτυο, όπως εξατομικεύεται με μια ηλεκτρονική διεύθυνση και προς τούτο απορριπτέα τυγχάνει η άποψη, κατά την οποία λόγω της ύπαρξης μηχανών αναζήτησης, η ηλεκτρονική διεύθυνση στερείται διακριτικής ισχύος.

Αλλά και από την πρακτική του σκοπιά αν εξετάσει κανείς το ζήτημα, στο ίδιο συμπέρασμα θα καταλήξει. Ο μέσος χρήστης του Διαδικτύου είθισται να ανατρέχει στις μηχανές αναζήτησης, επικουρικά⁸², μόνο αν η πληκτρολόγηση του γνωστού διακριτικού γνωρίσματος υπό τη μορφή ηλεκτρονικής διεύθυνσης δεν τον οδηγήσει στην ιστοσελίδα της συγκεκριμένης επιχείρησης⁸³.

Επιπροσθέτως, αν η μηχανή αναζήτησης ήταν ο κύριος τρόπος ανεύρεσης κάποιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης και έτσι τα domain names δεν εξατομικεύαν κάποιο πρόσωπο ή επιχείρηση, δεν μας εξηγεί αυτή άποψη για ποιο λόγο αναπτύχθηκε το DNS, το οποίο μετατρέπει τον πολυψήφιο αριθμό IP σε συγκεκριμένη λέξη⁸⁴. Ο λόγος είναι προφανής, το άνω σύστημα αναπτύχθηκε για να μπορούν οι χρήστες να επικοινωνούν με άλλους η/υ στο Διαδίκτυο μέσω

⁷⁹ *Ιγγλεζάκης*, Η προσβολή διακριτικών γνωρισμάτων από τη χρήση στις μετα – ετικέτες (Metatags) των ιστοσελίδων στο διαδίκτυο, ΕπισκΕΔ Β /2003, 402.

⁸⁰ Ένας από αυτούς είναι η χρησιμοποίηση ξένου διακριτικού γνωρίσματος στις μετα-ετικέτες για προσπορισμό οφέλους από τη διακριτική του ισχύ. (Βλ. αναλυτ. Κεφ. Γ. 4) Άλλος λόγος μπορεί να είναι και η απλή σύμπτωση.

⁸¹ Ένα απλό πείραμα με βάση το άνω παράδειγμα έρχεται να επιβεβαιώσει την άνω παραδοχή. Η πληκτρολόγηση της λέξης *bmw* στη μηχανής αναζήτησης *google* ανέδειξε 158.000.000 ηλεκτρονικές διευθύνσεις, η λέξη “Πάντειος” 229.000 !

⁸² *Τουντόπουλος / Χατζόπουλος*, οπ.34 επ.

⁸³ Η βασική μέθοδος αναζήτησης είναι η λεγόμενη *guess.com* κατά την οποία ο χρήστης εικάζει ότι το γνωστό διακριτικό γνώρισμα και η προσθήκη της λέξης *.com*, θα τον οδηγήσει στην ιστοσελίδα που αναζητά.

⁸⁴ Ίδια θέση έχουν και οι *Τουντόπουλος / Χατζόπουλος*, οπ. 34-35.

ευκολομνημόνευτων λέξεων⁸⁵, οι οποίες, όπως αποδεικνύει η καθημερινή πρακτική (βλ. άνω κεφ. Α.2) ταυτίζονται με διακριτικά γνωρίσματα, αν ο χρήστης είναι επιχείρηση και με το όνομα, αν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο.

Συμπεραίνεται, λοιπόν ότι η άποψη αυτή, βάσει της οποίας η ηλεκτρονική διεύθυνση δεν εξατομικεύει τον κάτοχό της, επειδή η πρόσβαση στην ιστοσελίδα είναι δυνατή μέσω κάποια μηχανής εύρεσης, παραγνωρίζει βασικές αρχές λειτουργίας του Διαδικτύου αλλά και τον τρόπο πλοήγησης στο Διαδίκτυο του μέσου χρήστη.

4.2. Διάκριση εθνικών και διεθνών ονομασιών πεδίου

Εξειδικεύοντας ακόμη περισσότερο την άποψη, με βάση την οποία οι ονομασίες πεδίου επιτελούν εξατομικευτική λειτουργία και δύνανται να επέχουν θέση διακριτικού γνωρίσματος, ορισμένοι συγγραφείς⁸⁶ έκριναν απαραίτητο να διακρίνουν μεταξύ εθνικών και διεθνών ονομασιών πεδίου.

Ειδικότερα, κατά τη θέση αυτή οι εθνικές ονομασίες πεδίου, όταν σε αυτές εμπεριέχεται κάποιο διακριτικό γνώρισμα ή σήμα, εξατομικεύουν το δικαιούχο τους, πρόσωπο ή επιχείρηση, επειδή κατά κάποιον τρόπο σχετίζονται με συγκεκριμένο εθνικό διαδικτυακό χώρο, αντίθετα με τις διεθνείς ονομασίες, οι οποίες δεν παραπέμπουν άμεσα στο πρόσωπο ορισμένου δικαιούχου, άρα έχουν εξασθενημένη εξατομικευτική λειτουργία, εκτός αν πρόκειται για ηλεκτρονικές διευθύνσεις, που περιέχουν σήματα ή διακριτικά γνωρίσματα διεθνούς φήμης.

Η άποψη αυτή φαίνεται κατά βάση ορθή, παρακινδυνευμένη ωστόσο στην απόλυτη εκδοχή της⁸⁷. Οι εθνικές ονομασίες, π.χ. οι ελληνικές με TLD .gr, υποδηλώνουν ότι ο κάτοχός της είναι Έλληνας πολίτης ή εν γένει ότι έχει οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Ο Έλληνας χρήστης του Διαδικτύου, λ.χ., όταν πληκτρολογεί την ηλεκτρονική διεύθυνση www.alpha.gr, ακόμα και αν δεν το γνωρίζει, εικάζει ότι κάποια ελληνική επιχείρηση υπό την επωνυμία ή διακριτικό τίτλο "ALPHA" είναι ο κάτοχος της εν λόγω της ιστοσελίδας - και για του λόγου του αληθές η άνω διεύθυνση παραπέμπει στην ιστοσελίδα της ανωνύμου τραπεζικής

⁸⁵ Σιδηρόπουλος, οπ 155.

⁸⁶ Βλ. Τουντόπουλο / Χατζόπουλο, οπ.31 επ. και εκεί παραπομπή σε Wilmer, οπ., 566.

⁸⁷ Ξουραφά, οπ 256, η οποία απορρίπτει παντελώς την άποψη αυτή, υποστηρίζοντας ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ εθνικών και διεθνών ονομασιών πεδίου, στηρίζοντας κυρίως το επιχείρημά της στις συνήθειες και την εξοικείωση του μέσου χρήστη με το Διαδίκτυο.

εταιρείας Άλφα Τράπεζας ή ALPHA BANK- αντίθετα δε συμβαίνει το ίδιο αν πληκτρολογήσει το ίδιο δεύτερο επίπεδο υπό το διεθνές gTLD, .com, ήτοι www.alpha.com, η οποία παραπέμπει στη σελίδα κάποια εταιρείας, η οποία είναι σχετικά άγνωστη και άγνωστο σε ποια χώρα εδρεύει.

Μετά τα άνω εύλογα παρατηρεί κανείς ότι το δεύτερο επίπεδο, δηλ. το "alpha" είναι κοινό και στις δύο περιπτώσεις και αυτό που διαφοροποιεί τις δύο διευθύνσεις είναι το κύριο επίπεδο, το .gr από την μία και το .com από την άλλη. Στην πρώτη περίπτωση το domain name εξομοιωτική συγκεκριμένη επιχείρηση, στη δεύτερη ίσως όχι. Αυτό όμως σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι πρέπει να δεχτούμε πως το κύριο επίπεδο μπορεί να θεωρηθεί μέρος διακριτικού γνώρισματος επιχείρησης, διότι αυτό δεν επιτελεί ονομαστική λειτουργία⁸⁸, παρά μόνο συγκεκριμένη τεχνική λειτουργία και δηλώνει σε ποια κατηγορία υπάγεται το περιεχόμενο της ιστοσελίδας ή το όργανο που καταχώρησε τη σελίδα είτε και τα δύο⁸⁹. Διακριτικό γνώρισμα σε μία ηλεκτρονική διεύθυνση μόνο στο δεύτερο επίπεδο μπορεί να περιλαμβάνεται, απλώς εκ των πραγμάτων το κύριο επίπεδο υποδεικνύει το φορέα καταχώρησης της ονομασίας πεδίου και κατ' επέκταση, αν αυτός είναι εθνικός, την εθνικότητα του δικαιούχου της ονομασίας ή έστω το χώρο δραστηριότητάς του.

Αναφορικά με τις διεθνείς ονομασίες, εάν το δεύτερο επίπεδό τους εμπεριέχει κάποιο παγκοσμίως γνωστό σήμα ή διακριτικό γνώρισμα, δε χωράει αμφισβήτηση ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση διακρίνει συγκεκριμένη επιχείρηση, π.χ. η πληκτρολόγηση του γνωστού σήματος της coca-cola ως ηλεκτρονική διεύθυνση, είτε ως www.coca-cola.com είτε ως www.coca-cola.gr είναι βέβαιο ότι οδηγεί σε ιστοσελίδα του παγκοσμίως γνωστού, επιχειρηματικού κολοσσού της Coca-Cola, απλώς στην πρώτη περίπτωση ο χρήστης αναμένει να λάβει πληροφορίες από την κεντρική διοίκηση της εταιρείας, ενώ στη δεύτερη από τον επίσημο αντιπρόσωπο της εταιρείας στην Ελλάδα.

Από την άλλη όμως πλευρά, σε περιπτώσεις διεθνών ονομασιών, π.χ., με κύριο επίπεδο .com και με δεύτερο επίπεδο διακριτικό γνώρισμα όχι παγκοσμίως γνωστό δεν πρέπει να εξάγεται αναντίρρητα το συμπέρασμα ότι η εν λόγω διεύθυνση

⁸⁸ Σύμφωνα και οι *Ιγγλεζάκης*, ΕπισκΕΔ Δ /2000, σπ. 1113 και *Μαρίνος*, ΕΕμπΔ 2000, σπ. 151-152, "....δεν επιτελούν διακριτική λειτουργία και δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την κρίση του κινδύνου συγχύσεως ..."

⁸⁹ Για την λειτουργία του κύριου επιπέδου βλ. ανωτ. Εισ . 3.

έχει εξασθενημένη εξατομικευτική λειτουργία. Η κάθε επιχείρηση, η οποία λειτουργεί υπό διεθνή ονομασία πεδίου προβαίνει σε αυτήν την επιλογή με την προοπτική να καθιερωθεί στις διεθνείς συναλλαγές και στις εκάστοτε εθνικές αγορές. Αν σε κάποια δεδομένη χρονική στιγμή εξατομικεύει συγκεκριμένο πρόσωπό ή επιχείρηση σε συγκεκριμένη εθνική αγορά ή στο διεθνές στερέωμα, ορθότερο είναι να κρίνεται ad hoc με βάση συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και δεδομένα, π.χ. μερίδιο αγοράς σε συγκεκριμένη χώρα, απήχηση στο καταναλωτικό κοινό, διαφήμιση στην συγκεκριμένη αγορά.

Συνεπώς, οι εθνικές ονομασίες πεδίου επιτελούν διακριτική λειτουργία σχεδόν σε κάθε περίπτωση, ομοίως οι διεθνείς ονομασίες πεδίου, που περιλαμβάνουν κάποιο διακριτικό γνώρισμα μεγάλης φήμης, ενώ για τις υπόλοιπες διεθνείς η κρίση πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ DOMAIN NAME

Το ισχύον καθεστώς, αναφορικά με τη διαδικασία καταχώρησης ενός domain name ανάγεται σε σημαντικό παράγοντα γύρω από την προβληματική σύγκρουσης δικαιωμάτων σε διακριτικό γνώρισμα και δικαιωμάτων σε ηλεκτρονική διεύθυνση. Επειδή τα ζητήματα που προκύπτουν από το νομοθετικό καθεστώς καταχώρησης και διαχείρισης των ηλεκτρονικών διευθύνσεων από τους αρμόδιους φορείς είναι αρκετά, στο παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν κυρίως, μόνο εκείνα τα σημεία, τα οποία συνδέονται στενά με την προβληματική που εξετάζεται εδώ και έτσι αποτυπώνονται οι ενδιαφέρουσες πτυχές της καταχώρησης ηλεκτρονικών διευθύνσεων σε διεθνές, κοινοτικό, ελληνικό και λοιπά εθνικά επίπεδα.

1. Διεθνές επίπεδο

Σε διεθνές επίπεδο, αρμόδια αρχή για την καταχώρηση ονομασιών πεδίου υπό gTLD είναι κατά βάση η ICANN (Internet Cooperation for the Assigned Names and numbers και στα ελληνικά *''Εταιρεία Διαδικτύου για τα εκχωρημένα Ονόματα και Αριθμούς''*⁹⁰), η οποία ιδρύθηκε το έτος 1998 και είναι μια ιδιωτική οργάνωση, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με έδρα την Καλιφόρνια των ΗΠΑ⁹¹. Οι αρμοδιότητες σχετικά με την τεχνική διαχείριση του Διαδικτύου της έχουν εκχωρηθεί από το αμερικανικό υπουργείο εμπορίου και το γεγονός αυτό δίνει λαβή για συζητήσεις επί συζητήσεων για το εάν η ICANN, που υποτίθεται ότι είναι διεθνής οργάνωση εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ και για ποικίλα άλλα θέματα σχετικά με τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας της, τα οποία όμως ξεφεύγουν από τα πλαίσια της παρούσας. Κρίνεται όμως σκόπιμο, πριν εξεταστεί ο τρόπος καταχώρησης των διεθνών ονομασιών πεδίου, να παρατεθεί ένα σύντομο ιστορικό αναφορικά με τη διαχείριση ονομασιών πεδίου στο παρελθόν, από το οποίο θα εξαχθούν κρίσιμα συμπεράσματα για τη φύση της ICANN.

⁹⁰ Αλεξανδρίδου, οπ.149.

⁹¹ Για την ιδιάζουσα φύση αυτής της οργάνωσης, τη δομή του και τον τρόπο λειτουργίας της Βλ. Bettinger, οπ. 12 επ.

1.1. Ιστορική αναδρομή

Αρχικά, υπεύθυνη για τη διαχείριση των διεθνών ονομασιών πεδίου ήταν η IANA (Internet Assigned Numbers Authority) με έδρα τις ΗΠΑ. Την αρμοδιότητα για τη διαχείριση των ονομάτων Διαδικτύου η IANA έλαβε από το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο Δικτύου των ΗΠΑ σε συνεργασία με την πρώτη παγκόσμια Ένωση χρηστών Internet (ISOC). Η IANA ανέθεσε τη διαχείριση των διεθνών ονομασιών πεδίου στην αμερικάνικη εταιρεία Network Solutions Inc (NSI), η οποία είχε στην ουσία το μονοπώλιο. Μετά όμως από πολλά παράπονα για τις τιμές και την ποιότητα υπηρεσιών της NSI, το Υπουργείο Εμπορίου των ΗΠΑ σύνηψε σύμβαση με την άνω εταιρεία, με βάση την οποία αρμοδιότητα για την καταχώρηση μερικών διεθνών ονομασιών (με επίπεδο .com , .net και .org) αποκτούν και άλλες εταιρείες και στην ουσία καταργήθηκε το μονοπώλιο της NSI, όχι όμως και η δεσπόζουσα θέση της στην αγορά ⁹².

1.2. Η ICANN

Σήμερα η ICANN, πιστή στην ανάγκη κατάργησης του μονοπωλίου της NSI ⁹³, αφού ελέγξει αν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, δίδει άδεια για καταχωρήσεις διεθνών ονομασιών πεδίου και σε άλλες εταιρείες. Στην ουσία η ICANN ασκεί μια γενικότερη εποπτεία στην καταχώρηση διεθνών ονομασιών και έχει αναθέσει αρμοδιότητες σε πολλούς άλλους οργανισμούς για τη διευκόλυνση του έργου της ⁹⁴.

Οι προϋποθέσεις για την καταχώρηση διεθνών ονομασιών πεδίου δεν είναι ίδιες για όλες, αλλά διαφοροποιούνται ανάλογα με το κύριο επίπεδο, ομοίως και οι αρμόδιοι φορείς για την καταχώρησή τους. Λόγου χάρη διευθύνσεις υπό τα επίπεδα .gov και .mil μπορούν να καταχωρήσουν μόνο κυβερνητικές και στρατιωτικές

⁹² Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το προ της ICANN καθεστώς. Βλ. *Τουντόπουλο/ Χατζόπουλο*, οπ. 41 επ και *Αντωνόπουλο*, Τα Ονόματα Περιοχής στο διαδίκτυο και τα εμπορικά σήματα, NoB 1999, 1689.

⁹³ Η οποία σημειωτέον εξαγοράστηκε από την εταιρεία VeriSign αντί του αστρονομικού ποσού των 21 δις δολαρίων βλ. <http://www.internet.gouv.fr/francais/index.html>.

⁹⁴ Οι πιο σημαντικοί είναι ο Address Supporting Organization ή ASO, ο Generic Names Supporting Organization ή GNSO και ο ccNSO ή Country Code Names Supporting Organization.

υπηρεσίες των ΗΠΑ και οι τυπικές προϋποθέσεις για την καταχώρηση είναι απόρρητες.

Περισσότερο ωστόσο, ενδιαφέρουν οι εμπορικού περιεχομένου διεθνείς ονομασίες, δηλαδή αυτές με κύριο επίπεδο .com, .net και .org. Διεθνή ονομασία υπό αυτά τα κύρια επίπεδα δύναται να καταχωρήσει, σύμφωνα με την RFC ⁹⁵ 1591 του έτους 1994 ⁹⁶, οιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο οιασδήποτε εθνικότητας. Το πιο σημαντικό σχετικά με τους κανόνες καταχώρησης αυτών των domain names είναι ότι επ' αυτών ισχύει η λεγόμενη αρχή της χρονικής προτεραιότητας (first come first served ή fcfs), με βάση την οποία δικαίωμα στην καταχωρούμενη ηλεκτρονική διεύθυνση αποκτά, όποιος προλάβει. Μάλιστα, κατά την καταχώρηση δεν εξετάζεται αν η δηλούμενη ηλεκτρονική διεύθυνση προσβάλλει δικαιώματα τρίτου - π.χ. δικαιώματα σε διακριτικό γνώρισμα ή δικαίωμα στο όνομα - όμως ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να δηλώσει υπεύθυνα ότι το προς καταχώρηση domain name δεν προσβάλλει δικαιώματα τρίτων και ότι η καταχώρησή του δεν γίνεται καταχρηστικά. Πάντως τα προσωπικά στοιχεία κάθε δικαιούχου διεθνούς ονομασίας πεδίου είναι διαθέσιμα στη δημοσιότητα (μέσω Διαδικτύου) προκειμένου να μπορεί να διαπιστώσει ο κάθε χρήστης ποιο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, χρησιμοποιεί την κάθε ηλεκτρονική διεύθυνση.

Ειδικά για καταχώρηση ηλεκτρονικής διεύθυνσης με κύριο επίπεδο .int υπεύθυνη είναι η IANA και ο αιτών πρέπει να είναι οπωσδήποτε ενδοκυβερνητικός οργανισμός, η καταχώρηση γίνεται δωρεάν και κάθε οργανισμός μπορεί να καταχωρήσει μέχρι μία διεύθυνση υπό το επίπεδο αυτό. Για καθένα από τα υπόλοιπα επίπεδα, .pro, museum, .coop κλπ, απαιτούνται διαφορετικές προϋποθέσεις ⁹⁷.

Εκτός από τις διεθνείς ονομασίες πεδίου η ICANN έχει την εποπτεία διαχείρισης και των εθνικών ονομασιών πεδίου αναθέτοντας τις αρμοδιότητες

⁹⁵ Η λέξη RFC προέρχεται από τα αρχικά Request For Comment και δεν πρόκειται για κάποιο νομοθετικό κείμενο, αλλά στην ουσία για κάποιες ανοιχτές συζητήσεις όλων των μελών της "κοινωνίας του Διαδικτύου", προκειμένου να επιτευχθεί κάποια συμφωνία για τον τρόπο λειτουργίας του. Οι συντάκτες των RFCs είναι τεχνικοί και ερευνητές του Διαδικτύου, οι οποίοι μετά από ανταλλαγή απόψεων, συνέταξαν τα άνω έγγραφα για να ισχύουν ως κανόνες λειτουργίας του Διαδικτύου, χωρίς να έχουν όμως νομική ισχύ. Η ισχύς τους στηρίζεται στην καλή πίστη των χρηστών και στην έγκριση των διαχειριστών του Διαδικτύου. Βλ. και *Bettinger*, οπ 23, 24.

⁹⁶ Για την άνω RFC βλ. στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.faqs.org/rfcs/rfc1591.html.

⁹⁷ Για περισσότερες πληροφορίες για τα υπόλοιπα επίπεδα βλ. *Bettinger*, οπ 22-38.

καταχώρησης σε κατά τόπους Δικτυακά Κέντρα Πληροφόρησης, τα γνωστά ως NICs (Network Information Centers). Κάθε χώρα έχει ένα NIC και το κάθε NIC ανάλογα με την ήπειρο, που βρίσκεται, υπάγεται σε κάποιον από τους τρεις υπάρχοντες ευρύτερους βοηθητικούς οργανισμούς της ICANN, είτε στον APNIC (Asia Pacific Network Information Center) αρμόδιος για τις χώρες της Ασίας και της Ωκεανίας, είτε στον ARIN (American Registry for Internet Numbers) αρμόδιος για την Αμερική, είτε στον RIPE NCC (Reseaux IP Europeens – Network Information Center) αρμόδιος για την Ευρώπη⁹⁸.

2. Κοινοτικό επίπεδο

Στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος για τη δημιουργία της ηλεκτρονικής Ευρώπης (e- Europe), όπως αυτό εξαγγέλθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Λισσαβόνα το έτος 2000 και τη δημιουργία κύριου επιπέδου .eu, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε το Δεκέμβριο του 2001 μια πρόταση Κανονισμού για τη δημιουργία και λειτουργία ανώτατου επιπέδου .eu. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μετά από κάποιες τροποποιήσεις της άνω πρότασης εξέδωσαν τον Κανονισμό ΕΚ/733/2002 αρχικά και στη συνέχεια τον ΕΚ/874/2004, οι οποίοι ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την καταχώρηση ηλεκτρονικών διευθύνσεων υπό επίπεδο .eu.

Ειδικότερα, με βάση τον ΕΚ/733/2002⁹⁹ δημιουργείται κύριο επίπεδο .eu (άρθρο 1), το οποίο σημειωτέον συνιστά κωδικό χώρας, είναι δηλαδή σύμφωνα με τον Κανονισμό εθνική ονομασία πεδίου (ccTLD) και όχι διεθνής (gTLD)^{100 101} και συγκροτείται από την Επιτροπή ένα Μητρώο (άρθρα 2 και 3), το οποίο επιφορτίζεται με την οργάνωση, τη διαχείριση και τη διεύθυνση του .eu TLD, την τήρηση των

⁹⁸ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους άνω οργανισμούς βλ. αντίστοιχα www.apnic.net, www.arin.net και www.ripe.net.

⁹⁹ Το κείμενο του άνω Κανονισμού δημοσιεύεται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην διεύθυνση:

http://www.europa.eu.int/servlet/portail/RenderServlet?search=DocNumber&lg=el&nb_docs=25&domain=Legislation&coll=&in_force=NO&an_doc=2002&nu_doc=733&type_doc=Regulation.

¹⁰⁰ Αντίθετα με το .asia, το οποίο είναι gTLD, βλ. ανωτ. Εισ. 3.

¹⁰¹ Ενδιαφέρον παρουσιάζει η θέση των Τουντόπουλο/Χατζόπουλο, οπ., 57-58 οι οποίοι θεωρούν το επίπεδο .eu, κάτι ενδιάμεσο μεταξύ ccTLD και gTLD, το χαρακτηρίζουν υβριδικό κύριο επίπεδο και σημειώνουν ότι σκοπός δημιουργίας του νέου επιπέδου είναι ο ανταγωνισμός του επιπέδου .com.

σχετικών βάσεων δεδομένων, των συνδεδεμένων υπηρεσιών δημόσιας αναζήτησης, την καταχώρηση των ονομάτων τομέα, τη λειτουργία του Μητρώου ονομάτων τομέα, τη λειτουργία των εξυπηρετητών ονομάτων του Μητρώου του TLD και τη διάδοση των αρχείων ζώνης του TLD. Το Μητρώο αυτό είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος ιδρύεται σύμφωνα με το δίκαιο κάποιου κράτους μέλους και έχει την καταστατική του έδρα, την κεντρική του διοίκηση και την κύρια εγκατάστασή του εντός της Κοινότητας και συνάπτει συμβάσεις με τρίτους φορείς, τους "Καταχωρητές", οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες καταχώρησης στους ενδιαφερόμενους, ενώ το ίδιο το Μητρώο δεν μπορεί να λειτουργήσει ως "Καταχωρητής". Η ενύλωση του άνω Κανονισμού για τη δημιουργία του Μητρώου έλαβε χώρα με απόφαση της Επιτροπής της 21^{ης} Μαΐου 2003, η οποία σχεδίασε το Μητρώο, το EURID (European Registry for Internet Domains), το οποίο είναι ένα consortium τριών οργανισμών, οι οποίοι λειτουργούν ως Μητρώα στις χώρες τους, το Μητρώο του Βελγίου, της Ιταλίας και της Σουηδίας. Το Μητρώο έχει ακόμα δύο βοηθητικά μέλη, μια σλοβένικη εταιρεία και το Μητρώο της Τσεχίας¹⁰².

Επίσης, ο άνω Κανονισμός προβλέπει (άρθρο 4 παρ. 2) ότι αίτηση για καταχώρηση του νέου επιπέδου μπορεί να υποβάλει μόνο κάθε επιχείρηση, που έχει την καταστατική της έδρα, την κεντρική της διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή της εντός της Κοινότητας, οιοσδήποτε οργανισμός, ο οποίος είναι εγκατεστημένος εντός της Κοινότητας και οιοδήποτε φυσικό πρόσωπο, κάτοικος της Κοινότητας. Η απαρίθμηση είναι περιοριστική και πρόσωπα ή φορείς που δεν πληρούν τις άνω προϋποθέσεις δεν μπορούν να καταχωρήσουν διεύθυνση υπό το επίπεδο .eu, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στις "ανοικτές" για όλους ονομασίες πεδίου gTLD .com, .net και .org¹⁰³.

Περαιτέρω λεπτομέρειες για τη διαδικασία καταχώρησης ονομασίας με επίπεδο .eu εμπεριέχει ο νεότερος Κανονισμός, ΕΚ/874/2004¹⁰⁴. Ο Κανονισμός

¹⁰² Για περισσότερα σχετικά με την ταυτότητα και λειτουργία του Μητρώου βλ. *Bettinger*, οπ. 41 επ.

¹⁰³ Οι προϋποθέσεις καταχώρησης ομοιάζουν με αυτές των εθνικών ονομασιών, παρά των διεθνών και αυτό καθιστά αμφίβολο το αν το πεδίο .eu θα καταφέρει να ανταγωνιστεί το ελεύθερο .com και το αν μπορούμε να μιλάμε για ένα υβριδικό, νέο είδος επιπέδου. βλ. σε αντιπαράβολή και τις υπαριθμ. 100 και 101 υποσ.

¹⁰⁴ Για το κείμενο του άνω Κανονισμού βλ. διεύθυνση:

http://www.europa.eu.int/servlet/portail/RenderServlet?search=DocNumber&lg=el&nb_docs=25&domain=Legislation&coll=&in_force=NO&an_doc=2004&nu_doc=874&type_doc=Regulation.

αυτός τονίζει την ανάγκη στο προοίμιό του, η καταχώρηση του νέου επιπέδου να γίνεται απλά και με ηλεκτρονικά μέσα. Στα άρθρα 4 και 5 ορίζει τον τρόπο λειτουργίας των 'Καταχωρητών', οι οποίοι λειτουργούν βάσει συμβάσεως με το Μητρώο και διενεργούν τις καταχωρήσεις μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων.

Από τα πιο σημαντικά σημεία του Κανονισμού, που θα μας απασχολήσουν στα πλαίσια της παρούσας, είναι ότι αυτός σχετικά με την καταχώρηση του νέου επιπέδου, καθιερώνει (άρθρο 2 παρ. 3) την αρχή της χρονικής προτεραιότητας (first come first served), ορίζοντας ότι τα ονόματα διατίθενται κατά προτεραιότητα σε εκείνον, του οποίου η αίτηση ελήφθη πρώτα και εφόσον βέβαια πληροί όλα τα τυπικά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 3. Ένα από αυτά είναι και η υποχρέωση δήλωσης του αιτούντος ότι, η προς καταχώρηση διεύθυνση δε γίνεται καταχρηστικά και δεν προσβάλλει δικαιώματα τρίτων. Επίσης, με βάση το άρθρο 2 τα ονόματα καταχωρίζονται ευθέως στο επίπεδο .eu, από το οποίο συνάγεται¹⁰⁵ ότι απαγορεύεται η προσθήκη υποεπιπέδων (sub – domains).

Ο Κανονισμός αυτός σε συνδυασμό και με κάποιες διατάξεις του προηγούμενου Κανονισμού περιορίζει την ισχύ της αρχής της χρονικής προτεραιότητας προβλέποντας μερικές κατηγορίες ονομάτων, τα οποία είναι δεσμευμένα και δε διατίθενται προς καταχώρηση σε τρίτα πρόσωπα. Αυτά είναι κάποια γεωγραφικά και γεωπολιτικά ονόματα (άρθρο 5 παρ. 2 του ΕΚ/733/2002), τα οποία κάθε κράτος – μέλος δύναται να τα συμπεριλάβει σε έναν κατάλογο, τον οποίο έπρεπε να είχε κοινοποιήσει στην Επιτροπή εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού. Ομοίως δεν επιτρέπεται να καταχωρούνται στο δεύτερο επίπεδο διευθύνσεων με κύριο επίπεδο .eu, (άρθρο 8 του ΕΚ/874/2004) οι επίσημες ονομασίες των κρατών μελών (π.χ. www.France.eu), παρά μόνο από τις εκάστοτε κυβερνήσεις των κρατών μελών, οι οποίες εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού έπρεπε να είχαν κοινοποιήσει κατάλογο με τις προς δέσμευση ονομασίες των κρατών τους. Το αυτό ισχύει και για λεγόμενους Alpha-2 κωδικούς (π.χ. GR, FR) που αντιπροσωπεύουν τις χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να καταχωρηθούν απευθείας στο τομέα ανωτάτου επιπέδου .eu. Προβλέπεται ακόμα ότι από το Μητρώο σβήνεται κάθε όνομα, που με δικαστική απόφαση κριθεί ρατσιστικό ή δυσφημιστικό (άρθρο 18). Τέλος, υπάρχει και μια κατηγορία ονομασιών που

¹⁰⁵ Bettinger, οπ. 44.

δεσμεύει το Μητρώο για ιδία χρήση (άρθρο 17), όπως το ``eurid.eu``, ``nic.eu``, ``whois.eu`` κλπ.

Κατά τα λοιπά οι χρήστες είναι ελεύθεροι να σχηματίσουν ελεύθερα μια λεκτική παράσταση, που θα συνιστά την ηλεκτρονική τους διεύθυνση αρκεί να συμμορφώνονται σε κάποιες τεχνικές προδιαγραφές, π.χ. μέγιστος αριθμός χαρακτήρων 63, να μην υπάρχει παύλα στην 3^η ή 4^η θέση κλπ.

Αξιοσημείωτη και αρκετά πρωτότυπη είναι η ρύθμιση του άρθρου 10 του Κανονισμού, με βάση την οποία και προς προστασία των ήδη κατοχυρωμένων δικαιωμάτων ¹⁰⁶, προβλέπεται μια χρονική περίοδος, η λεγόμενη ``sunrise period`` (περιλαμβάνει δύο επιμέρους περιόδους διάρκειας 2 μηνών έκαστη ¹⁰⁷), κατά τη διάρκεια της οποίας παρέχεται η δυνατότητα να καταχωρηθούν ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τους νόμιμους δικαιούχους τους και κατ' απόλυτη προτεραιότητα, μεταξύ άλλων, τα νόμιμα κατατεθειμένα, με βάση το κοινοτικό ή τα εθνικά δίκαια, εμπορικά σήματα, οι εμπορικές επωνυμίες και εν γένει τα διακριτικά γνωρίσματα των επιχειρήσεων.

Όπως γίνεται και με τις διεθνείς ονομασίες πεδίου, έτσι και για τις κοινοτικές, ο Κανονισμός (άρθρο 16) προβλέπει τη δημιουργία βάσεων δεδομένων (WHOIS Database), στις οποίες τηρούνται τα προσωπικά στοιχεία εκάστου δικαιούχου ηλεκτρονικής διεύθυνσης, τα οποία όμως, αν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, διατίθενται στη δημοσιότητα μόνο κατόπιν συγκατάθεσής του.

Τέλος, σημειώνεται ότι η κατοχύρωση ονομασίας πεδίου με κύριο επίπεδο .eu είναι ήδη δυνατή για τον καθένα, η κατοχύρωση γίνεται μέσω Διαδικτύου με σχετικά απλό τρόπο και η κατοχύρωση για κάθε όνομα είναι ιδιαίτερα οικονομική ¹⁰⁸.

¹⁰⁶ Βλ. και παρ. 12 προοιμίου του Κανονισμού.

¹⁰⁷ Για λεπτομέρειες ποιες καταχωρήσεις γίνονται κατά την πρώτη υποπερίοδο και ποιες στην δεύτερη βλ. άρθρο 12 ΕΚ/834/2004.

¹⁰⁸ Βλ. πληροφορίες σε ιστοσελίδα διαθέσιμη και στα ελληνικά στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.pickeu.com. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το κόστος για κατοχύρωση ονομασίας .eu είναι μόλις 15 Ευρώ και 15 Ευρώ το ποσό που απαιτείται για την ετήσια ανανέωση. Στη ``sunrise period`` τα ποσά είναι πιο ακριβά, π.χ. 45 Ευρώ για δικαιούχους κατοχυρωμένων σημάτων. Οι αιτήσεις γίνονται μέσω των αρμοδίων Καταχωρητών, τα ονόματα των οποίων είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://list.eurid.eu/registrars/ListRegistrars.htm?lang=en>.

3. Εθνικό επίπεδο

Σε εθνικό επίπεδο, η ICANN ελέγχει μόνο έμμεσα τη διαχείριση των ονομάτων χώρου, αναθέτοντας αυτήν σε έναν εθνικό διαχειριστή ανά χώρα και δίνοντας τη δυνατότητα για ελάχιστες διαφοροποιήσεις σε σχέση με το δικό της κανονιστικό πλαίσιο.

Στη χώρα μας, σήμερα, την αρμοδιότητα για τη διαχείριση των ονομάτων Διαδικτύου έχει, πλέον ρητά, η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) με βάση την υπαριθμ. 351/76 απόφαση του έτους 2005¹⁰⁹ ή πιο απλά τον λεγόμενο ‘‘Κανονισμό της ΕΕΤΤ’’. Ωστόσο, μέχρι να εκδοθεί ο άνω Κανονισμός, η διαχείριση των ονομάτων Διαδικτύου έχει εμφανίσει ένα αρκετά ‘‘αμαρτωλό’’ παρελθόν, από το οποίο, από ότι φαίνεται μόλις πρόσφατα, περί τα τέλη του 2005, κατάφερε να απεγκλωβιστεί και το οποίο δύναται με μια εμπεριστατωμένη νομική έρευνα, να ανατινάξει στον αέρα ολόκληρο το οικοδόμημα διαχείρισης και καταχώρησης των ηλεκτρονικών διευθύνσεων στη χώρα μας των προηγούμενων ετών. Αν και το ζήτημα χρήζει μακράς συζήτησης, η οποία ίσως να ξεφεύγει από τα πλαίσια της παρούσας, παρατίθεται ένα σύντομο μόνο ιστορικό, στο οποίο όμως αποτυπώνεται το πρόβλημα στη γενεσιουργό βάση του.

3.1. Ιστορική αναδρομή

Μέχρι το έτος 1999 τη διαχείριση των ηλεκτρονικών διευθύνσεων στην Ελλάδα είχε μια Ανώνυμη Εταιρεία, η FORTHnet AE, βάσει συμβάσεως με την IANA. Το έτος 1999 η ΕΕΤΤ δυνάμει μιας απόφασης που εξέδωσε, ‘‘*Απόφαση της ΕΕΤΤ για τη διαχείριση των ονομάτων INTERNET*’’ ή πιο απλά την ‘‘*Απόφαση της ΕΕΤΤ*’’, ανέθεσε τη διαχείριση των ονομάτων Διαδικτύου στο Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας Ινστιτούτο Πληροφορικής (ΙΠ/ΙΤΕ), διατυπώνοντας ταυτόχρονα στο άνω κείμενο τους βασικούς κανόνες καταχώρησης. Η απόφαση αυτή προκαλεί πολλά ερωτηματικά και γεννά πολλά νομικά ζητήματα, το ευτύχημα δε είναι ότι η εμπορική αξιοποίηση του Διαδικτύου εκείνη την εποχή δε γνώριζε ιδιαίτερη άνθηση, οπότε μάλλον απεφεύχθησαν τα χειρότερα. Ειδικότερα, το πρώτο ζήτημα που γεννάται είναι πώς η ΕΕΤΤ εκχώρησε στο ΙΠ/ΙΤΕ αρμοδιότητες για την καταχώρηση διευθύνσεων,

¹⁰⁹ ΦΕΚ Β 717/27.05.2005.

τις οποίες η ίδια, από ό,τι φαίνεται δεν είχε. Το μόνο νομοθετικό κείμενο, στο οποίο θα μπορούσε μέχρι τότε η ΕΕΤΤ να στηρίζει τις αρμοδιότητές της για τη διαχείριση των ηλεκτρονικών διευθύνσεων είναι ο ν. 2246/1994 ¹¹⁰ και πιο συγκεκριμένα το άρθρο 2 παρ.4 Α1α, το οποίο της δίνει απλώς αρμοδιότητες σε θέματα αριθμοδότησης¹¹¹. Πουθενά στον άνω νόμο δε γίνεται μνεία για αρμοδιότητες διαχείρισης των domain names, οπότε η ΕΕΤΤ ανέλαβε αυτοβούλως και αυθαίρετα όλες τις αρμοδιότητες που εκχώρησε, ερμηνεύοντας διασταλτικά και μάλλον πέρα του δέοντος την έννοια της αριθμοδότησης ¹¹².

Με το ν. 2801/2000 τα πράγματα δυσκολεύουν ακόμα πιο πολύ, καθώς αφαιρείται από την ΕΕΤΤ η αρμοδιότητα αριθμοδότησης, που της είχε δοθεί με το ν. 2264/1994 και μεταβιβάζεται στο Υπουργείο Μεταφορών, έτσι η ΕΕΤΤ απώλεσε την όποια αρμοδιότητα για εκχώρηση ηλεκτρονικών διευθύνσεων, αν γίνει δεκτό ότι την είχε κάποτε. Συνεπώς, μέχρι τότε όλες οι καταχωρήσεις που έγιναν από το Π/ΙΤΕ φαίνονται προβληματικές, διότι αυτό διενεργούσε τις καταχωρήσεις με ανάθεση (κεφ.Α αρ. 3 Απόφασης ΕΕΤΤ) από την ΕΕΤΤ, η οποία το 1999 αμφισβητείται, αν είχε αρμοδιότητες, από την ισχύ του ν. 2801/2000, σίγουρα δεν είχε.

Το τοπίο ξεκαθαρίζει κάπως με το ν. 2867/2000 ¹¹³, ο οποίος δίδει ρητά το δικαίωμα στην ΕΕΤΤ να *“ρυθμίζει τα θέματα του διαδικτύου και εκχωρεί ονόματα χώρου (domain name) με κατάληξη “.gr”* (άρθρο 3 παρ. 14), συνάγεται δε εξ’ αντιδιαστολής ότι μέχρι τότε η ΕΕΤΤ δεν είχε τέτοια αρμοδιότητα. Εξάλλου και η ίδια η ΕΕΤΤ στην ιστοσελίδα της παραδέχεται ότι αρμόδια για καταχώρηση ονομάτων χώρων είναι από το έτος 2000, μετά την ισχύ του άνω νόμου ¹¹⁴. Παρά όμως τις άνω ρυθμίσεις και μετά το έτος 2000 τις καταχωρήσεις ηλεκτρονικών διευθύνσεων έκανε το Π/ΙΤΕ με βάση το κανονιστικό πλαίσιο της Απόφασης της ΕΕΤΤ, μέχρι η ΕΕΤΤ να αναλάβει ενεργό δράση. Συνεπώς, οι καταχωρήσεις και

¹¹⁰ Για το κείμενο του άνω νόμου ΦΕΚ Α 172 1994 1020.

¹¹¹ Βλ. κείμενο άνω άρθρου που αναφέρει : *“Αρμοδιότητες ΕΕΤΤ.... Εκχωρεί αριθμούς ή ομάδες αριθμών στους φορείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών”*.

¹¹² Σύμφωνα και οι *Τουντόπουλος/Χατζόπουλος*, οπ. 60 επ.. Αντίθετη άποψη έχουν οι *Αλεξανδρίδου*, οπ. 153 και *Αντωνόπουλος*, οπ. 337, οι οποίοι θεωρούν ότι η αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ για τη διαχείριση ηλεκτρονικών διευθύνσεων αρύεται από το ν. 2246/1994 και κατ’ επέκταση ότι η απόφαση της ΕΕΤΤ του 1999 είναι καθ’ όλα νόμιμη.

¹¹³ Για το κείμενο του άνω νόμου βλ. ΦΕΚ Α 273 2000 1219.

¹¹⁴ Για την άνω “ομολογία” της ΕΕΤΤ βλ. http://www.eett.gr/gr_pages/index2n.htm.

αυτής της περιόδου φαίνονται προβληματικές, διότι το ΠΠ/ΙΤΕ ασκεί αρμοδιότητες ενός άλλου διοικητικού οργάνου, δίχως να προβλέπεται ρητά η δυνατότητα αυτή από το ν. 2867/2000 και η κατάσταση καθίσταται ακόμα και πιο προβληματική από σκοπιά δημοσίου δικαίου, αν ληφθεί υπόψη και η ιδιαίτερη φύση του ΠΠ/ΙΤΕ το οποίο είναι μεν νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, έχει συσταθεί δε με προεδρικό διάταγμα. Συνακόλουθα, επέρχεται και η επόμενη εύλογη απορία: είναι το ΠΠ/ΙΤΕ διοικητικό όργανο, που εκδίδει διοικητικές πράξεις ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που συνάπτει συμβάσεις με τους καταχωρούντες ηλεκτρονικές διευθύνσεις, οπότε σε τυχούσα ανωμαλία εξέλιξης της σχέσεώς τους αρμόδια θα είναι τα διοικητικά ή τα πολιτικά δικαστήρια ¹¹⁵; Το τελευταίο ζήτημα, που μας ενδιαφέρει άμεσα, έλυσαν οι πρώτες αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων, οι οποίες δέχτηκαν το ΠΠ/ΙΤΕ ως διάδικο στην πολιτική δίκη ¹¹⁶.

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να υλοποιήσει τις αρμοδιότητες που της δόθηκαν με τον άνω νόμο, προέβη το έτος 2002 στην έκδοση Κανονισμού για την Διαχείριση και Εκχώρηση Ονομάτων Χώρου με κατάληξη .gr δυνάμει της υπαριθμ. 268/73 αποφάσεως ¹¹⁷. Με τον άνω Κανονισμό λύνονται πολλά από τα άνω προβλήματα, καθότι ορίζεται ότι η ΕΕΤΤ είναι η μόνη αρμόδια προς εκχώρηση domain name με απόφαση (ατομική διοικητική πράξη) που εκδίδει (αρ. 7 παρ. 12), προβλέπει τη λειτουργία Μητρώου που τηρεί το αρχείο με τα εκχωρούμενα ονόματα (αρ. 12 παρ. 4), τη λειτουργία Καταχωρητών, οι οποίοι παραλαμβάνουν τις αιτήσεις εκχώρησης από τους ενδιαφερόμενους (αρ. 7 παρ. 3-17) καθώς και αρκετές λεπτομέρειες αναφορικά με τη διαδικασία και τους όρους καταχώρησης και εν γένει θεωρείται ένα πλήρες νομοθετικό κείμενο, στο άρθρο 19 όμως (μεταβατικές διατάξεις) ορίζεται ότι προσωρινά και για 12 μήνες από την ισχύ του άνω Κανονισμού, ήτοι μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2004, τις καταχωρήσεις θα διενεργεί το ΠΠ/ΙΤΕ, όχι όμως ως Διαχειριστής, που ήταν βάσει της απόφασης της ΕΕΤΤ (Κεφ. Α αρ. 3 της Απόφασης) αλλά ως Καταχωρητής (αρ. 19 παρ. 4 του άνω Κανονισμού). Το έτος 2003 με την ΑΠ 288/154.04.07.2003 το ΠΠ/ΙΤΕ αναλαμβάνει δυνάμει σύμβασης που υπογράφει με την ΕΕΤΤ το Μητρώο. Το ΠΠ/ΙΤΕ συνέχισε να καταχωρεί τις

¹¹⁵ Για αυτούς και για άλλους προβληματισμούς που άπτονται στο διοικητικό και στο δικονομικό δίκαιο, βλ. Χατζόπουλο, Εκχώρηση ηλεκτρονικών διευθύνσεων στο επίπεδο .gr Ή ο χορός των παρανόμων, ΧρΙΔ Β/2002,841 επ. και Τουντόπουλο / Χατζόπουλο, οπ.60 επ.

¹¹⁶ Βλ. κατ. Κεφ. ΣΤ.

¹¹⁷ ΦΕΚ Β' 1617/31.12.2002.

ηλεκτρονικές διευθύνσεις και μετά το άνω διάστημα, δυνάμει νέας απόφασης της ΕΕΤΤ ¹¹⁸ για ενενήντα ακόμα μέρες από τη δημοσίευσή της (δημ. 2/4/2004), μέχρι την 5/7/2005 που το ΠΙ/ΙΤΕ σταμάτησε να διενεργεί καταχωρήσεις και τέθηκε σε ισχύ το κείμενο του άνω Κανονισμού με βάση το οποίο οι καταχωρήσεις γίνονται μέσω Καταχωρητών ¹¹⁹.

3.2. Το ισχύον καθεστώς διαχείρισης και καταχώρησης ¹²⁰

Το έτος 2005, ως αναφέρθηκε, εκδόθηκε η υπαριθμ. 351/76 απόφαση της ΕΕΤΤ, η οποία τιτλοφορείται ομοίως ως ‘‘Κανονισμός Διαχείρισης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου (Domain Names) με κατάληξη .gr’’ και η οποία καταργεί όλες τις προηγούμενες αποφάσεις και στην ουσία εμπεριέχει όλες τις ρυθμίσεις για τη διαχείριση και τη διαδικασία εκχώρησης ονομάτων Διαδικτύου ¹²¹.

Σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στα περισσότερα κράτη και σε αντίθεση με τις συστάσεις του WIPO ¹²², η εκχώρηση στη χώρα μας γίνεται με ατομική διοικητική πράξη και όχι με σύμβαση (αρ. 2 και αρ. 4 παρ. 1,11,13). Τα μέρη στο σύστημα εκχώρησης είναι η ΕΕΤΤ ως εποπτεύουσα αρχή, το Μητρώο (άρθρο 16), το οποίο κύρια αρμοδιότητα έχει να τηρεί τις βάσεις δεδομένων με όλα τα εκχωρηθέντα domain names, οι Καταχωρητές (αρ. 17,18) οι οποίοι είναι τα πρόσωπα, που πληρούν κάποιες προϋποθέσεις (ορίζονται στο Παράρτημα Β του άνω Κανονισμού) για να

¹¹⁸ ΑΠ 310/16/17.3.2004 δημ. σε ΦΕΚ 558Β/2.4.2004.

¹¹⁹ Βλ. και ανακοίνωση του ΠΙ/ΙΤΕ στην ιστοσελίδα του, με βάση την οποία δηλώνει ότι σταματά τις καταχωρήσεις ως Καταχωρητής και παραπέμπει τους ενδιαφερόμενους στους Καταχωρητές <https://grweb.ics.forth.gr/InfoDomain?lang=el>.

¹²⁰ Στο κείμενο του Κανονισμού χρησιμοποιείται εσφαλμένα ο όρος ‘‘εκχώρηση’’ αντί του ορθότερου και διεθνώς επικρατούσους όρου ‘‘καταχώρηση’’ (registration). *Ξουραφά*, οπ, 103. Προκειμένου όμως να μην υπάρχει αναντιστοιχία με το κείμενο του Κανονισμού στην παρούσα παράγραφο θα χρησιμοποιείται ο όρος ‘‘εκχώρηση’’.

¹²¹ Ο άνω Κανονισμός έχει τροποποιηθεί σε δύο του σημεία μόνο, από την υπαριθμ.353/185 Απόφαση ΦΕΚ 1251/β/06.09.2005.

¹²² Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO) έχει εκδώσει δύο κείμενα, αναφορές σχετικά με το πώς πρέπει να διοικούνται τα ονόματα διαδικτύου για την καλλίτερη προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο. Για τα κείμενα αυτά Βλ. www.wipo.2.wipo.int.

δέχονται από τους ενδιαφερόμενους αιτήσεις προς εκχώρηση domain name¹²³ και τέλος ο Καταχωρούμενος ή Φορέας που είναι το πρόσωπο, υπέρ του οποίου γίνεται η εκχώρηση.

Ανάμεσα στα άλλα ξεχωρίζει στο κείμενο του Κανονισμού η δυνατότητα, που έχει καθιερωθεί πλέον, το δεύτερο ή τρίτο επίπεδο των domain name να απαρτίζεται εκτός από λατινικούς χαρακτήρες, αριθμούς, κάποια σημεία, όπως παύλα (υπό προϋποθέσεις) και από ελληνικούς χαρακτήρες, ομοίως υπό προϋποθέσεις¹²⁴.

Αντίθετα, με τα όσα ίσχυαν υπό το καθεστώς καταχώρησης ονομάτων πεδίου δυνάμει της Απόφασης της ΕΕΤΤ του 1999, σήμερα ακολουθείται η πολιτική του ‘‘ανοιχτού domain name’’¹²⁵ και δικαίωμα προς καταχώρηση έχουν όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα ή μη και δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό ονομάτων που μπορεί κάποιος να αποκτήσει (αρ. 4 παρ. 7 και 8), ούτε είναι απαραίτητο ο ενδιαφερόμενος να είναι κάτοχος ΑΦΜ, όπως παλαιότερα. Η ρύθμιση αυτή, που καθιερώνει ελευθερία απόκτησης ονομασίας πεδίου, ανάγεται κατά μία άποψη¹²⁶ σε θεμελιώδες συνταγματικό δικαίωμα με βάση την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 5 Α παρ. 2 για ελεύθερο δικαίωμα πρόσβασης στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Βασικό σημείο του Κανονισμού είναι η καθιέρωση της αρχής της χρονικής προτεραιότητας (αρ. 4 παρ. 6) με την έννοια που ισχύει και στο διεθνές επίπεδο. Ειδικότερα, το δικαίωμα στο καταχωρούμενο όνομα αποκτάται με την πράξη εκχώρησης και ανατρέχει μετά την εκχώρησή του στο χρόνο υποβολής της αίτησης. Επίσης, αν και προβλέπεται ότι μαζί με την αίτηση υποβάλλεται και μια υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου ότι *‘‘μέ το αιτηθέν Όνομα Χώρου δεν παραβιάζονται δικαιώματα τρίτων’’* (αρ. 11 παρ. 2 περ. γ), κατά τη διαδικασία εγκρίσεως της αίτησης δεν ελέγχεται, αν παραβιάζονται δικαιώματα τρίτων και πιο συγκεκριμένα δικαιώματα σε διακριτικά γνωρίσματα. Σπεύδει βέβαια ο Κανονισμός να τονίσει ότι η εκχώρηση Ονόματος Χώρου δε συνεπάγεται και απόκτηση δικαιώματος σε

¹²³ Οι Καταχωρητές σήμερα είναι 300 και τα ονόματά τους με τα πλήρη στοιχεία τους δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ στην ηλεκτρονική διεύθυνση

http://www.eett.gr/gr_pages/telec/Domainnames/kataxorites/list_katahoriton.php.

¹²⁴ Π.χ. Βασική προϋπόθεση να μην γίνεται συνδυασμός ελληνικών και λατινικών χαρακτήρων. Για λοιπές προϋποθέσεις Βλ. αρ. 3 Κανονισμού.

¹²⁵ Για τον όρο βλ. *Τουντόπουλο /Χατζόπουλο*, οπ, 71.

¹²⁶ *Αλεξανδρίδου*, οπ, 155επ.

διακριτικό γνώρισμα (αρ. 4 παρ. 9), αλλά και ότι ήδη αποκτηθέντα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας δεν περιορίζονται από τις διατάξεις του άνω Κανονισμού. Καθιστά με άλλα λόγια ξεκάθαρο ότι το domain name από μόνο του, όχι μόνο δε γεννά δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα, αλλά και ότι τυχούσα προσβολή σε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, μπορεί να οδηγήσει και σε διαγραφή του εκχωρημένου domain name (συνδυασμός αρ. 4 παρ. 10 και αρ. 9 παρ. 1 στ. ix). Επίσης, πολύ σημαντική είναι η ρύθμιση του άρθρου 3 παρ. 7, που προβλέπει αυτόματα δέσμευση υπέρ του Καταχωρούμενου των Ονομασιών Πεδίου, που είναι όμοια με την καταχωρούμενη ονομασία και διαφοροποιούνται ως προς τα σημεία στίξης.

Στον Κανονισμό προβλέπονται και μια σειρά λόγων απόρριψης της αίτησης εκχώρησης (ή θεώρησής της ως ανυπόστατης), μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουμε τη μη εκχώρηση για το λόγο ότι το Όνομα έχει ήδη εκχωρηθεί σε άλλον ή δεσμευθεί (αρ. 7 παρ. 1 στ. γ και δ) - και στην ουσία έτσι εφαρμόζεται η αρχή της χρονικής προτεραιότητας - μη εκχώρηση επειδή στο δεύτερο επίπεδο του¹²⁷ υπάρχει γεωγραφικός όρος ή διγράμματος κωδικός χώρας (αρ. 8 παρ. 1 περ. α και β), η προς εκχώρηση ονομασία αντίκειται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη (αρ. 8 παρ. 1 περ. δ), η αίτηση έγινε με προφανή κακοπιστία (αρ. 8 παρ. 1 περ. η) κλπ.

Επιπροσθέτως, ο Κανονισμός προβλέπει και κάποιους λόγους διαγραφής των domain names, ο σημαντικότερος των οποίων είναι, ως εκτέθηκε ανωτέρω, η έκδοση δικαστικής απόφασης που να τη διατάσσει. Προβλέπεται ακόμα δυνατότητα μεταβίβασης του domain name (άρθρο 15), διάρκεια του δικαιώματος για δύο έτη με δυνατότητα ανανέωσης για δύο έτη κάθε φορά (αρ. 14 παρ. 1 και 2) και τέλος καταχώρησης το οποίο δε δύναται να υπερβαίνει τα 44 Ευρώ (Παρ. Γ).

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι με βάση τον Κανονισμό αξιοποιείται η δυνατότητα για λειτουργία υποεπιπέδων (sub domains)¹²⁸, λ.χ. .com.gr και μάλιστα

¹²⁷ Ο Κανονισμός το ονομάζει Μεταβλητό Πεδίο και εν γένει φαίνεται να επικρατεί σε αυτόν μια αδυναμία να αποδώσει τους όρους ορθά. Ξουραφά, *οπ.106 επ.* Εννοεί πάντως τη λεκτική παράσταση που επιλέγει ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος.

¹²⁸ Ο Κανονισμός δεν τα ονομάζει υποεπίπεδα αλλά Ονόματα Χώρου 2^{ου} Επιπέδου. Γενικά φαίνεται να ονομάζει τα λεγόμενα domain levels διαφορετικά. Την κατάληξη .gr αντί για κύριο επίπεδο την ονομάζει Όνομα Χώρου 1^{ου} επιπέδου, το δεύτερο επίπεδο το ονομάζει σωστά ως έχει, αν όμως παραχωρείται και υποεπίπεδο, ονομάζει αυτό Όνομα Χώρου 2^{ου} επιπέδου ως και το δεύτερο (π.χ. αυτό που εμπεριέχει το διακριτικό γνώρισμα) το ονομάζει Όνομα Χώρου 3^{ου} επιπέδου και εν γένει το

συνιστάται η χρήση τους (Παρ. Γ). Τέλος ρυθμίζεται η προστασία των Δεδομένων, των προσωπικών στοιχείων δηλαδή των Φορέων, στα οποία μόνο κατ' εξαίρεση δύναται να έχει κανείς πρόσβαση (αρ. 19).

4. Συγκριτική επισκόπηση

Απαραίτητη κρίνεται και μία λίαν σύντομη επισκόπηση στη διαδικασία καταχώρησης και σε μερικά άλλα κράτη, αναφορικά με ζητήματα που ενδιαφέρουν την έρευνά μας.

-Γερμανία ¹²⁹. Η καταχώρηση ηλεκτρονικής διεύθυνσης υπό το επίπεδο .de είναι ανοιχτή για όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν γερμανική υπηκοότητα. Εάν το πρόσωπο δεν έχει μόνιμη κατοικία ή έδρα στη Γερμανία, πρέπει να ορίσει κάποιον αντίκλητο, μόνιμο κάτοικο Γερμανίας, για παραλαβή των σχετικών εγγράφων. Η καταχώρηση ηλεκτρονικής διεύθυνσης γίνεται με βάση την αρχή της χρονικής προτεραιότητας (first come first served) και χωρίς να ελέγχεται αν το προς καταχώρηση όνομα παραβιάζει δικαιώματα τρίτων επί εμπορικού σήματος, αν και οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να δηλώσουν υπεύθυνα ότι δεν θίγονται τέτοια δικαιώματα. Ομοίως, οιοσδήποτε επιθυμεί να καταχωρήσει ως domain name το εμπορικό του σήμα δεν είναι απαραίτητο να αποδείξει ότι έχει δικαίωμα σε αυτό. Τέλος, κατά τους γερμανικούς κανόνες δεν προβλέπεται η λειτουργία υποεπιπέδων, πχ. blaupunkt.com.de.

-Γαλλία ¹³⁰. Εθνική ονομασία πεδίου με κύριο επίπεδο .fr δύνανται να αποκτήσουν τα νομικά πρόσωπα που έχουν κύρια εγκατάσταση ή παραρτήματα στη χώρα, καθώς και όλα τα νομικά πρόσωπα που έχουν κατοχυρωμένο εθνικό, κοινοτικό ή οιοδήποτε άλλου είδους σήμα, το οποίο αναπτύσσει ισχύ στη γαλλική επικράτεια. Όσον αφορά

επίπεδο που εμπεριέχει συγκεκριμένο όνομα, το ονομάζει Μεταβλητό Πεδίο. Πάντως η χρήση του διεθνούς όρου sub domain ή ελληνιστί υποεπίπεδο, θα καθιστούσε πιο κατανοητές τις ρυθμίσεις του Κανονισμού, ωστόσο και στα νομοθετικά κείμενα άλλων χωρών χρησιμοποιείται, η ονομασία δεύτερο επίπεδο αντί για υποεπίπεδο. Βλ. παρακάτω Β.4.

¹²⁹ Περισσότερες πληροφορίες για το καθεστώς καταχωρήσεων στη Γερμανία σε *Bettinger*, οπ, 309 επ.

¹³⁰ Περισσότερες πληροφορίες για το καθεστώς καταχωρήσεων στη Γαλλία, *Dr A. Bruning* σε *Bettinger*, οπ 275 επ.

τα φυσικά πρόσωπα, αυτά πρέπει να είναι, είτε Γάλλοι υπήκοοι, είτε αλλοδαποί με μόνιμη κατοικία στη Γαλλία, είτε να έχουν κατοχυρωμένο σήμα, με τους άνω όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν και για τα νομικά πρόσωπα. Οι καταχωρήσεις γίνονται με βάση την αρχή *first come first served*. Σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο, ο ενδιαφερόμενος είναι ο μοναδικός υπεύθυνος, εάν το προς καταχώρηση όνομα προσβάλει δικαιώματα τρίτων και ιδίως δικαιώματα σε κατοχυρωμένο σήμα. Κάτω από το κύριο επίπεδο λειτουργούν και υποεπίπεδα (τα οποία ονομάζονται πεδία δεύτερου επιπέδου) και χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, σε επίπεδα που περιγράφουν μια δραστηριότητα ή εν γένει μια κατηγορία και σε επίπεδα που αναφέρονται σε επαγγελματικούς τομείς. Τα μεν πρώτα είναι ήδη προκαθορισμένα από τον Γάλλο Διαχειριστή (τον AFNIC), τα δε δεύτερα από τη φύση των υπαρχόντων επαγγελμάτων είναι περιορισμένα (για την ακρίβεια είναι 17). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην πρώτη κατηγορία ανήκει το υποεπίπεδο *.tm.fr* για δικαιούχους κατοχυρωμένου σήματος και στη δεύτερη *.avocats.fr* για δικηγόρους.

-Ηνωμένο Βασίλειο ¹³¹. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει εδώ το καθεστώς καταχώρησης, αρχής γενομένης από το ότι Διαχειριστής του επιπέδου *.uk* είναι μια ιδιωτική εταιρεία, η NOMINET. Μία σημαντική καινοτομία, είναι ότι καταχώρηση Ονομασίας με επίπεδο *.uk* απευθείας, δεν είναι εφικτή π.χ. *Kodak.uk*. Αντίθετα, είναι υποχρεωτικό σε κάθε domain name να προστίθενται υποεπίπεδα, τα οποία είναι προκαθορισμένα. Τα κυριότερα είναι το *.co.uk* για εμπορική χρήση (*Kodak.co.uk*), υπό το οποίο μπορεί να καταχωρήσει όνομα ο καθένας, το *.me.uk* για φυσικά πρόσωπα, το οποίο είναι ελεύθερο, το *ltd.uk* για εταιρείες, το οποίο όμως για να αποκτήσει κανείς πρέπει να αποδείξει με έγγραφα την ύπαρξη της εταιρείας και τη νομιμότητα της καταχώρησης, υφίστανται όμως και μια κατηγορία ονομασιών που δεν είναι ελεύθερα για τον καθένα, όπως το *ac.uk*, το οποίο μπορούν να αποκτήσουν μόνο ακαδημαϊκοί οργανισμοί. Η αρχή της χρονικής προτεραιότητας ισχύει, χωρίς μάλιστα να ελέγχεται, αν θίγονται δικαιώματα τρίτων.

¹³¹ Περισσότερες πληροφορίες για το καθεστώς καταχωρήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο, *T. Willoughby και S. Palmer σε Bettinger*, σπ 811 επ.

-Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής¹³². Η καταχώρηση υπό το επίπεδο .us και εδώ βασίζεται στην αρχή της χρονικής προτεραιότητας, δίχως να χρειάζεται να αποδείξει κανείς προϋπάρχον δικαίωμα στο όνομα που καταχωρεί. Αντίθετα, χρειάζεται τα φυσικά πρόσωπα να αποδείξουν εγγράφως ότι είναι Αμερικανοί υπήκοοι ή ότι έχουν μόνιμη κατοικία στις ΗΠΑ, τα νομικά πρόσωπα πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν ιδρυθεί ή έστω ότι λειτουργούν σύμφωνα με το δίκαιο κάποιας από τις 50 Πολιτείες των ΗΠΑ και τέλος τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα πρέπει να αποδείξουν ότι αναπτύσσουν οικονομική δραστηριότητα στη χώρα αυτή. Στις ΗΠΑ μεγάλη ευαισθησία υπάρχει στους γεωγραφικούς προσδιορισμούς που κατοχυρώνονται ως domain name. Υπολογίζεται ότι περίπου 50.000 γεωγραφικοί προσδιορισμοί είναι δεσμευμένοι από την Αμερικάνικη Πολιτεία. Παλαιότερα μάλιστα, το σύστημα λειτουργούσε υποχρεωτικά με πολλά υποεπίπεδα, τέσσερα με πέντε, τα οποία προσδιόριζαν επ' ακριβώς τη γεωγραφική περιοχή του δικαιούχου.

- Φινλανδία¹³³. Η χώρα αυτή διαθέτει το πιο σκληροπυρηνικό σύστημα, όσον αφορά τους περιορισμούς στην καταχώρηση domain name σε σχέση με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Παλαιότερα, ονομασία υπό το επίπεδο .fi, επιτρεπόταν να καταχωρήσουν μόνο πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Εμπορικό Μητρώο υπό την επωνυμία τους, μόνο δικαιούχοι "κατοχυρωμένων φινλανδικών σημάτων" και κάποιοι άλλοι φινλανδικοί οργανισμοί. Αποτέλεσμα αυτής της αυστηρότητας ήταν να μην υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ domain names και δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, αλλά από την άλλη, μέχρι το έτος 2003 να έχουν καταχωρηθεί μόλις 42.000 domain names. Το έτος 2003 με νέο νόμο γίνεται προσπάθεια άρσης των αυστηρών περιορισμών για να επεκταθεί η χρήση των domains names, δίχως όμως να ακολουθείται πολιτική ανοιχτού domain name για όλους. Αποτέλεσμα των άνω περιορισμών είναι φινλανδικές εταιρείες εγγεγραμμένες στο Μητρώο να δηλώνουν ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις εμπορικά σήματα πελατών τους, στο δικό τους όνομα ή προκειμένου να αποκτήσει κάποιος domain name να χρησιμοποιεί κάποια φινλανδική εταιρεία για να του αναγνωρίσει στο όνομά της δια των διεθνών συμβάσεων, το δικό

¹³² Περισσότερες πληροφορίες για το καθεστώς καταχωρήσεων στις ΗΠΑ, S. Abell σε *Bettinger*, σπ 889 επ.

¹³³ Περισσότερες πληροφορίες για το καθεστώς καταχωρήσεων στην Φινλανδία, Souter σε *Bettinger*, σπ 257 επ.

του αλλοδαπό σήμα στη Φινλανδία και έτσι να μπορέσει να αποκτήσει domain name. Για την αποφυγή τέτοιων καταστάσεων και για την ενθάρρυνση απόκτησης ηλεκτρονικών διευθύνσεων, ο Φινλανδός Διαχειριστής (FICORA), στην πράξη, πλέον, δεν ελέγχει αν η προς καταχώρηση ονομασία παραβιάζει δικαιώματα τρίτων στο σήμα και εφαρμόζει την αρχή της χρονικής προτεραιότητας.

5. Συμπέρασμα

Το καθεστώς καταχώρησης του domain name σε διεθνές, κοινοτικό, ελληνικό και εν γένει σε εθνικά επίπεδα διέπεται από την αρχή της χρονικής προτεραιότητας, η οποία έχει το νόημα, ότι δικαίωμα σε αυτό αποκτά εκείνος που πρώτος θα προβεί στη σχετική αίτηση, δίχως να ελέγχεται, εάν η προς καταχώρηση ονομασία προσβάλλει δικαίωμα τρίτου στο σήμα, με τους περισσότερους φορείς να αρκούνται απλώς σε μία υπεύθυνη δήλωση του καταχωρούντος ότι δεν προσβάλλονται τέτοια δικαιώματα.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι μια ευθεία σύγκρουση του δικαιώματος στο domain name με προϋπάρχοντα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και δη σε διακριτικά γνωρίσματα, τα οποία, άλλοτε επιμελέστερες επιχειρήσεις και άλλοτε κακόπιστοι τρίτοι, σπεύδουν να τα οικειοποιηθούν στον κυβερνοχώρο υπό την προστασία της αρχής fcfs. Στο κεφάλαιο που ακολουθεί περιγράφονται οι κυριότερες κατηγορίες περιπτώσεων σύγκρουσης δικαιώματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση με δικαιώματα σε διακριτικό γνώρισμα, με τις οποίες βρέθηκε αντιμέτωπος ο εμπορικός κόσμος και κλήθηκε να επιλύσει η νομική επιστήμη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ DOMAIN NAME ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΟΣ

1. Το φαινόμενο του cybersquatting

Η συνηθέστερη μορφή προσβολής διακριτικού γνωρίσματος μέσω domain name είναι το λεγόμενο cybersquatting ¹³⁴ ή domaingrabbing. Πρόκειται για μια πρακτική, κατά την οποία κάποιος, εκμεταλλευόμενος τον ελλιπή έλεγχο κατά τη διαδικασία καταχώρησης ενός domain name, καταχωρούν στο όνομά τους μια ηλεκτρονική διεύθυνση συντιθέμενη από κάποιο διακριτικό γνώρισμα, συνήθως φήμης, με κύριο σκοπό να τη μεταπωλήσουν, προφανώς στην επιχείρηση που λειτουργεί υπό το σχετικό διακριτικό γνώρισμα. Οι cybersquatters, δεδομένης της ελλείψεως νομοθετικών ρυθμίσεων που να καλύπτουν επαρκώς το χώρο του Διαδικτύου, στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας εμφάνισαν εντονότατη δράση σε πολλές χώρες, κυρίως σε ΗΠΑ και Γερμανία ^{135 136}. Εταιρείες κολοσσοί, όπως η Mc Donalds, έπесαν θύματα των κυβερνοσφετεριστών, καταβάλλοντας τεράστια ποσά για να εξαγοράσουν το domain name με το νόμιμο σήμα τους ¹³⁷. Το φαινόμενο δεν άργησε να εμφανιστεί και στη χώρα μας με τους επιτήδειους να καταχωρούν ηλεκτρονικές διευθύνσεις με πολύ γνωστά ονόματα επιχειρηματικών συμφερόντων προσβλέποντας στην πώληση αυτών ¹³⁸. Μάλιστα μερικοί ¹³⁹ παρομοίασαν τη νέα πρακτική με το παλαιότερο “ληστρικό σήμα”, με τη διαφορά όμως ότι ο cybersquatter δρα εκ του ασφαλούς, γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι υφίσταται κάποιο διακριτικό γνώρισμα φήμης μη καταχωρημένο ως domain name και το κατοχυρώνει ο ίδιος αναμένοντας το “θύμα” του.

¹³⁴ Στα ελληνικά όρος αποδίδεται “κυβερνοσφετερισμός” ή και “καταχρηστική καταχώρηση”.

Ανθιμος, ΕπισκΕΔ 1999, οπ, 1056.

¹³⁵ *Ανθιμος*, ΔΕΕ 1999, οπ, 818 υποσ. 22, όπου αναφέρει χαρακτηριστικά ότι στις ΗΠΑ και στη Γερμανία υπάρχουν εταιρείες που έχουν αναγάγει την πρακτική αυτή σε εμπορική δραστηριότητα και διαθέτουν πάνω από 10.000 ηλεκτρονικές διευθύνσεις προς μεταπώληση.

¹³⁶ Βλ. αυτή τη στιγμή γερμανικό site www.alpa.de, που στην αρχική σελίδα αναφέρει ότι το άνω όνομα διατίθεται προς πώληση.

¹³⁷ Για την περίπτωση της εταιρείας McDonalds Βλ. Εισ . 4 και εκεί παραπομπές.

¹³⁸ Ενδεικτικά mega.gr, net.gr, vardinoyannis.gr, athina2004.com κλπ από *Γεωργιάδη*, Η προστασία των διακριτικών γνωρισμάτων στο διαδίκτυο – Domain Names , ΔΕΕ 1999,1244, υπ.7.

¹³⁹ *Ξουραφά*, οπ, 175 και εκεί παραπομπή σε *Ρόκα*, Δίκαιο Σημάτων, 48 επ.

Από την άλλη έχουν εντοπιστεί και περιπτώσεις cybersquatting με αποκλειστικό σκοπό είτε την παρεμπόδιση επιχειρηματικής δραστηριότητας ανταγωνιστή δια δυσφημίσεώς του σε σχετική ιστοσελίδα, που φέρει διακριτικό του γνώρισμα ως ηλεκτρονική διεύθυνση, είτε δια εκμεταλλεύσεως της φήμης του ανταγωνιστή μέσω της διευσθύνσεώς του και εκτροπής του χρήστη σε άλλον διαδικτυακό τόπο. Παραλλαγή της τελευταίας πρακτικής είναι το typosquatting ¹⁴⁰, σύμφωνα με το οποίο κάποιος καταχωρεί domain name σχεδόν όμοιο με κάποιο διακριτικό γνώρισμα φήμης, παραλλάσσοντας μόνο ένα γράμμα ¹⁴¹.

Συναφής περίπτωση, που προβλημάτισε περισσότερο τα Δικαστήρια, είναι εκείνη των “πολιτικών κυβερνοπαραβατών”, οι οποίοι κατοχυρώνουν ως ηλεκτρονικές διευσθύνσεις διακριτικά γνωρίσματα φήμης γνωστών εταιρειών, με σκοπό να δυσφημήσουν τα προϊόντα και τις δραστηριότητές τους, όχι όμως για εμπορικούς αλλά για πολιτικούς ή θρησκευτικούς ή εν γένει για ιδεολογικούς σκοπούς ¹⁴².

Τέλος, άξιο αναφοράς είναι ότι το φαινόμενο στις ΗΠΑ είχε λάβει τόσο μεγάλες διαστάσεις, που το έτος 1999 ψηφίστηκε νόμος, ο Anticyberquatting Consumer Protecting Act (ACPA) με αποκλειστικό σκοπό να περιορίσει τις περιπτώσεις προσβολής σήματος στο Διαδίκτυο από τους κυβερνοσφετεριστές.

2. Όμοια διακριτικά γνωρίσματα και domain name

Ως γνωστό, τόσο στη χώρα μας όσο και αλλοχού, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο επιτρέπει τη συνύπαρξη ιδίων διακριτικών γνωρισμάτων, όταν αυτά αναφέρονται σε διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα ισχύοντα στο ελληνικό δίκαιο, όπου εμφανίζονται διακριτικά γνωρίσματα του τυπικού (σήμα) και ουσιαστικού συστήματος (λοιπά

¹⁴⁰ Σιδηρόπουλος, οπ, 164 επ, υποσ. 20.

¹⁴¹ Θύμα αυτής της πρακτικής έπεσε και η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Porsche της οποίας το όνομα είχε κατοχυρωθεί ως domain name πολλάκις με διάφορους αναγραμματισμούς, πχ Porche, Porse, Porche.

¹⁴² Abell σε Bettinger, οπ 902 επ, περίπτωση της αμερικανικής εταιρείας Planned Parenthood, η οποία προσέφερε υπηρεσίες τεχνητής γονιμοποίησης και της οποίας την επωνυμία κατοχύρωσε ο Richard Bucci ως plannedparenthood.com και για θρησκευτικούς λόγους καταπολεμούσε τις δραστηριότητες της άνω εταιρείας.

διακριτικά γνωρίσματα), τα οποία μάλιστα έχουν ισότιμη ισχύ ¹⁴³, τα πράγματα περιπλέκονται ακόμα περισσότερο. Με βάση την αρχή της σχετικοποιημένης προστασίας, που διέπει όλο το δίκαιο των διακριτικών γνωρισμάτων, η παροχή προστασίας εξαρτάται από το εάν δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης από την ύπαρξη όμοιων ή παρόμοιων διακριτικών γνωρισμάτων. Εάν το καταναλωτικό κοινό αντιλαμβάνεται ότι τα όμοια διακριτικά γνωρίσματα αναφέρονται σε διαφορετικές επιχειρήσεις ¹⁴⁴, αυτά μπορούν κάλλιστα να συνυπάρχουν. Ειδικά για το σήμα, το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2239/1994 “περί σημάτων”, εκτός από την περίπτωση του σήματος φήμης, προβλέπει ότι για να απαγορευτεί η κατάθεση μιας ένδειξης ως σήμα, πρέπει η ένδειξη αυτή να ταυτίζεται ή να ομοιάζει (και να υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης) με προγενέστερη ένδειξη, που χρησιμοποιείται για να διακρίνει επίσης όμοια προϊόντα, άλλως είναι δυνατόν να συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα όμοια σήματα, εφόσον διακρίνουν διαφορετικά εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

Η άνω δυνατότητα που παρέχει το παραδοσιακό δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, δεν προσφέρεται στο χώρο του Διαδικτύου, διότι, ως αναφέρθηκε, η κάθε ηλεκτρονική διεύθυνση, εξαιτίας της ιδιαίτερης δομής της, είναι μοναδική και έτσι δεν μπορούν να καταχωρηθούν υπό το ίδιο TLD, δύο domain names με όμοιο δεύτερο επίπεδο. Αυτή η ιδιαιτερότητα έχει ως αποτέλεσμα να ανακύψουν περιπτώσεις, τόσο στο εξωτερικό όσο και στη χώρα μας, που ο νόμιμος δικαιούχος διακριτικού γνωρίσματος, όταν επιχειρήσει να καταχωρήσει ως ηλεκτρονική διεύθυνση το διακριτικό του γνώρισμα, απέτυχε, διότι κάποιος άλλος δικαιούχος του αυτού διακριτικού γνωρίσματος το είχε πράξει πρώτος.

Το ζήτημα αυτό ασφαλώς είναι πιο περίπλοκο από την περίπτωση των cybersquatters, διότι εδώ και οι δύο ενδιαφερόμενοι για το ίδιο domain name, έχουν ισοδύναμο κατ’ αρχήν δικαίωμα στη λεκτική παράσταση που θα αποτελέσει το δεύτερο επίπεδο της ηλεκτρονικής διεύθυνσης. Τα πράγματα, δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο στην περίπτωση, που ο “καθυστερημένος” στην καταχώρηση του domain name είναι δικαιούχος διακριτικού γνωρίσματος φήμης ή έχει κατοχυρώσει πρώτος το διακριτικό γνώρισμα, διότι εν προκειμένω ο εφαρμοστής του δικαίου καλείται να κρίνει μεταξύ δικαιωμάτων που συνυπάρχουν και αλληλοσυγκρούονται.

¹⁴³ Ρόκας, οπ, 118.

¹⁴⁴ Συνήθως αυτό θα συμβαίνει στις περιπτώσεις που τα προϊόντα ή υπηρεσίες θα είναι εντελώς διαφορετικά. Για περισσότερα σχετικά με τον κίνδυνο σύγχυσης, *Αντωνόπουλος*, οπ 257 επ.

Ενδεικτικά από την ελληνική και αλλοδαπή νομολογία, αναφέρονται οι περιπτώσεις της παγκοσμίου γνωστής εταιρείας εμπορίας ειδών ένδυσης υπό το σήμα "zara", η οποία θέλησε να καταχωρήσει στην Ελλάδα την ηλεκτρονική διεύθυνση www.zara.gr, πλην όμως είχε προλάβει κάποιος Έλληνας επιχειρηματίας με το όνομα Ζάρας, που λειτουργούσε επιχείρηση εμπορίας ειδών καφεκοπτείας υπό την αυτή επωνυμία. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το παράδειγμα της γαλλικής νομολογίας, όπου δύο εταιρείες λειτουργούσες υπό το ίδιο σήμα "ALICE", το οποίο αναφερόταν όμως σε διαφορετικές κλάσεις, θέλησαν αμφότερες να καταχωρήσουν υπό το γαλλικό επίπεδο το νόμιμο σήμα τους ως domain name. Σχετικές περιπτώσεις κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν και τα αμερικάνικα δικαστήρια για την καταχώρηση της διεύθυνσης moniebuff.com, επί του δεύτερου επιπέδου της οποίας μια εταιρεία είχε κατοχυρώσει σήμα, ενώ άλλη χρησιμοποιούσε την ίδια λέξη ως σλόγκαν¹⁴⁵.

3. Η αρχή της εδαφικότητας στα domain names

Το Διαδίκτυο έχει το πλεονέκτημα αλλά και το μειονέκτημα ότι δε γνωρίζει σύνορα. Το αυτό ισχύει και για τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Σίγουρα, ο Έλληνας χρήστης είναι εξοικειωμένος με το εθνικό επίπεδο .gr και με το διεθνές .com, χωρίς τούτο όμως να σημαίνει ότι δεν μπορεί με την ίδια ευκολία να αποκτήσει πρόσβαση σε ιστοσελίδες αλλοδαπού κυρίου επιπέδου, αν γνωρίζει την ακριβή ονομασία πεδίου. Με άλλα λόγια το Διαδίκτυο φαίνεται να έχει τη δυνατότητα πολύ εύκολα να καταλύσει την αρχή της εδαφικότητας που ισχύει στην προστασία των διακριτικών γνωρισμάτων και εν γένει στο δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Ας δούμε το άνω με ένα απλό παράδειγμα. Η τραπεζική εταιρεία ALPHA BANK στη χώρα μας λειτουργεί υπό την ονομασία πεδίου www.alpha.gr, στη Γαλλία υπό το ίδιο δεύτερο επίπεδο, ήτοι www.alpha.fr λειτουργεί μία επιχείρηση που εμπορεύεται συναγερμούς, πόρτες ασφαλείας και συναφή είδη. Γεννάται έτσι το ερώτημα, αν η γαλλική εταιρεία μπορεί νόμιμα να αναπτύσσει δραστηριότητες στην Ελλάδα υπό το γαλλικό όνομά της, εάν υποθέσουμε ότι επεκτείνεται στην ελληνική αγορά και διαφημίζεται με αυτό, δίχως να προσβάλει τα δικαιώματα της ALPHA BANK. Το ζήτημα περιπλέκεται ακόμα περισσότερο, αν υποθέσουμε ότι η γαλλική ονομασία πεδίου

¹⁴⁵ Οι αποφάσεις των Δικαστηρίων που εκδόθηκαν επί των άνω υποθέσεων αναλύονται κατωτέρω στα οικεία κεφάλαια.

παραπέμπει σε εταιρεία (με νόμιμο διακριτικό γνώρισμα στη γαλλική αγορά "ALPHA" και με νόμιμη διεύθυνση www.alpa.fr) που παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες μέσω Διαδικτύου, όμοιες με αυτές της ελληνικής τράπεζας. Η γαλλική εταιρεία μπορεί κάλλιστα να ισχυριστεί ότι λειτουργεί νόμιμα με τον άνω τίτλο στη χώρα της και μάλιστα με γαλλική ονομασία πεδίου, η οποία όμως εν τοις πράγμασι δύναται να αποσπάσει μέσω Διαδικτύου πελάτες της άνω ελληνικής εταιρείας και να τους παραπέμπει στη Γαλλία. Εξ' ίσου δύσκολη είναι και η περίπτωση που εταιρεία με διακριτικά γνωρίσματα διεθνούς φήμης, που λειτουργεί υπό το επίπεδο .com επιθυμεί να αποτρέψει τη λειτουργία επιχείρησης με το ίδιο δεύτερο επίπεδο σε εθνική ονομασία πεδίου. Η τελευταία αυτή περίπτωση απασχόλησε τη νομολογία ανά τον κόσμο, μάλιστα και στη χώρα μας ¹⁴⁶.

4. Προσβολή διακριτικού γνωρίσματος μέσω metatag

Πρόκειται για μια ιδιαίτερη από τεχνικής πλευράς μέθοδος προσβολής δικαιωμάτων σε διακριτικά γνωρίσματα στο χώρο του Διαδικτύου, αρκετά αποτελεσματική όμως για εκείνους που καρπώνονται τα σχετικά οφέλη. Σε αυτήν την περίπτωση δεν συγκρούεται άμεσα δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα με ηλεκτρονική διεύθυνση ¹⁴⁷, πρόκειται όμως για μια πρακτική που σχετίζεται έμμεσα με τα domain names και τα τελευταία χρόνια εξαπλώνεται συνεχώς και προς τούτο αναγκαία κρίνεται μια σύντομη μνεία.

Ο χρήστης του Διαδικτύου, όταν δεν γνωρίζει την ακριβή διεύθυνση της επιχείρησης, που επιθυμεί να επισκεφτεί, στρέφεται στις μηχανές αναζήτησης ¹⁴⁸. Οι μηχανές αναζήτησης, προκειμένου να παρουσιάσουν στον ενδιαφερόμενο όλες τις διευθύνσεις σχετικές με την λέξη – κλειδί που πληκτρολόγησε, αναζητούν τη λέξη αυτή, συνήθως στις μεταετικέτες (metatags). Μεταετικέτες είναι στοιχεία του κώδικα προγραμματισμού της κάθε ιστοσελίδας, η οποία δημιουργείται συνήθως στη γλώσσα προγραμματισμού HTML (Hyper Text Markup Language) ¹⁴⁹. Ο κώδικας αυτός

¹⁴⁶ Βλ. κατ. Κεφ. ΣΤ. 2.3.3.Υπόθεση για την ονομασία πεδίου amazon.gr.

¹⁴⁷ Μάλλον πρόκειται για μια μορφή "έμμεσου" spamming. *Ηγγελζάκης*, ΕπισκΕΔ 2000,οπ,403.

¹⁴⁸ Για τον ρόλο των μηχανών αναζήτησης βλ. και άνω κεφ. Α .4.1.

¹⁴⁹ Για ορισμό των μεταετικετών, *Ηγγελζάκης*, ΕπισκΕΔ 2003, οπ 402 επ., ο οποίος εσφαλμένα αναφέρει ότι οι μεταετικέτες είναι κωδικοί και όχι κώδικας. Πάντως το ζήτημα είναι αυστηρά τεχνικό και μικρή σημασία έχει.

απαρτίζεται από στοιχεία ακατανόητα για τον κοινό χρήστη αλλά και από λέξεις του καθημερινού μας λεξιλογίου ¹⁵⁰ και ασφαλώς, με τον κώδικα αυτό δεν έρχεται σε επαφή ο κάθε χρήστης. Με βάση αυτά τα δεδομένα επινόησαν κάποιοι ένα αρκετά έξυπνο σύστημα. Προκειμένου οι ιστοσελίδες τους να δέχονται περισσότερους επισκέπτες, τοποθέτησαν στον κώδικά τους ως λέξεις - μαγνήτες ¹⁵¹, διακριτικά γνωρίσματα φημισμένων επιχειρήσεων, με τα οποία οι ιστοσελίδες δεν είχαν καμία σχέση, ούτως ώστε, όταν κάποιος πληκτρολογεί στη μηχανή αναζήτησης τη λέξη-κλειδί που επιθυμεί να τον παραπέμψει στις σχετικές ιστοσελίδες, αυτή να του εμφανίζει και τις δικές τους ιστοσελίδες, διαφορετικού περιεχομένου.

Συνεπώς με αυτό το σύστημα, κάποιοι χρησιμοποιούν τη φήμη διακριτικών γνωρισμάτων, προκειμένου να προσελκύσουν περισσότερους επισκέπτες στην ιστοσελίδα τους και μάλιστα τις περισσότερες φορές οι δικαιούχοι αυτών των διακριτικών γνωρισμάτων δεν το αντιλαμβάνονται, διότι, όπως είναι φυσιολογικό, ο μέσος χρήστης του Διαδικτύου δεν ανατρέχει ποτέ στον κώδικα προγραμματισμού της ιστοσελίδας.

Με βάση τα ανωτέρω ανέκυψε το ζήτημα, το οποίο απασχόλησε μάλιστα και αλλοδαπά δικαστήρια ¹⁵², εάν η χρήση διακριτικού γνωρίσματος στις μεταετικέτες δύναται να θεωρηθεί ότι το προσβάλλει και αν ναι, με ποιες προϋποθέσεις, με άλλους να υποστηρίζουν ότι προσβάλλονται ευθέως τα δικαιώματα σε διακριτικά γνωρίσματα, ενώ άλλοι να θεωρούν ότι η χρησιμοποίηση των διακριτικών γνωρισμάτων στις μεταετικέτες δε γίνεται εν είδει διακριτικού γνωρίσματος.

¹⁵⁰ Α.χ. βλ. μέρος του κώδικα της ιστοσελίδας του Παντείου Πανεπιστημίου, στον οποίο μεταξύ των άλλων αναγράφεται και η λέξη "Πάντειο" και "panteion":

''<title>Πάντειο Πανεπιστήμιο</title></head> <td width="626" height="118"></td><td width=""

¹⁵¹ *Ιγγλεζάκης*, ΕπισκΕΔ 2003, σπ 403, ο οποίος αναφέρεται στις λεγόμενες Magnertworter.

¹⁵² Ενδεικτικά βλ. και την άνω (Κεφ. Γ.2) αναφερθείσα υπόθεση από την αμερικάνικη νομολογία για το διακριτικό γνώρισμα "Moviebuff", του οποίου η χρήση έγινε και στις μεταετικέτες της εναγόμενης. Η υπόθεση αυτή παρουσιάζεται στο κεφ. Ζ.4.

5. Περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις ως domain names

Η νομιμότητα χρησιμοποίησης domain name απορτιζόμενου από λέξη που, είτε χρησιμοποιείται στις συναλλαγές για να δηλώσει γενικά χαρακτηριστικά προϊόντος (είδος, προέλευση κλπ), είτε έχει καταστεί συνήθης στη συναλλακτική πρακτική, αποτελεί ένα ζήτημα, το οποίο ενδιαφέρει άμεσα το δίκαιο του αθέμιτου ανταγωνισμού, οι δε δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σχετικά, ιδίως από τα γερμανικά δικαστήρια, συντέλεσαν αποτελεσματικά στην προσπάθεια προσδιορισμού της νομικής φύσης των domain names.

Η εξάπλωση του Διαδικτύου ως νέου μέσου των εμπορικών συναλλαγών ώθησε μερίδα επιχειρηματιών, για την αποτελεσματικότερη προσέλκυση πελατών στο Διαδίκτυο, να χρησιμοποιούν ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις περιγραφικές ή κοινόχρηστες ενδείξεις, λ.χ. μια επιχείρηση πιτσαρίας, κατοχυρώνει και χρησιμοποιεί ηλεκτρονική διεύθυνση www.pizza.gr. Σαφώς, αν επρόκειτο για κατοχύρωση μιας τέτοιας ένδειξης ως σήματος, τόσο το ελληνικό ¹⁵³, όσο και διάφορα αλλοδαπά δίκαια ¹⁵⁴, προβλέπουν ότι αυτό απαγορεύεται.

Τίθεται όμως το ερώτημα, αν συμβαίνει το ίδιο και όταν τέτοιες ενδείξεις χρησιμοποιούνται σε ηλεκτρονικές διευθύνσεις φορέων οικονομικών δραστηριοτήτων. Βέβαια, μια σημαντική κατηγορία περιγραφικών ενδείξεων, οι ενδείξεις γεωγραφικής προέλευσης, συνιστούν λόγο απόρριψης αίτησης εκχώρησης ονομασίας πεδίου σύμφωνα με το ελληνικό, αλλά και αλλοδαπά δίκαια ¹⁵⁵, όμως το ίδιο δεν ισχύει για όλο το φάσμα των περιγραφικών και κοινόχρηστων ενδείξεων.

Το ζήτημα απασχόλησε ιδιαίτερα τα γερμανικά δικαστήρια, τα οποία μάλιστα έχουν εκδώσει αντιφατικές αποφάσεις, όταν τους ζητήθηκε να κρίνουν τη νομιμότητα χρησιμοποίησης στις συναλλαγές ηλεκτρονικών διευθύνσεων που απορτίζονταν από λέξεις, όπως lastminute.com (ταξίδια τελευταίας στιγμής) autovermietung.com (ενοικίαση αυτοκινήτων), mitwohnzentrale.de (κέντρο μεσιτείας κατοικιών) κλπ ¹⁵⁶.

¹⁵³ Βλ. αρ. 3 παρ. 1 εδ. γ του ν. 2239/1994.

¹⁵⁴ Βλ. αρ. 3 Ι στ. γ της Κοινοτικής Οδηγίας 89/104 και αρ. 7 παρ. 1 στ. γ του Κανονισμού ΕΚ 40/1994 περί σημάτων.

¹⁵⁵ Βλ. αρ. 8 παρ. 1 στ. α Κανονισμού ΕΕΤΤ και άνω κεφ. Β.4. ενδεικτικά δίκαιο ΗΠΑ.

¹⁵⁶ Σχετικές περιπτώσεις στο. Κεφ. Ζ.1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Στο παρόν κεφάλαιο (και στα επόμενα που ακολουθούν) καταγράφεται η άμεση αντίδραση της νομικής επιστήμης στα ζητήματα προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο, η προσβολή των οποίων κατά τα πρώτα χρόνια εμπορικής αξιοποίησης του νέου μέσου, βρήκε αρκετά πρόσφορο έδαφος.

Η προσπάθεια αυτή άρχεται από διεθνές επίπεδο και ιδιαίτερα από τη “νομολογία”, που διέπλυσαν οι πρώτες αποφάσεις των εξωδικαστικών φορέων επίλυσης διαφορών σχετικών με τις διεθνείς ονομασίες πεδίου, φορέων που έκρινε απαραίτητο να συσταθούν η ICANN, διαβλέποντας αρκετά γρήγορα, τις διαστάσεις που έμελε να λάβει το πρόβλημα.

1. Το σήμα διεθνώς σε σχέση με τη διεθνή ονομασία πεδίου

Ως γνωστό, στο δίκαιο των διακριτικών γνωρισμάτων, όπως άλλωστε και σε ολόκληρο το παραδοσιακό δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας ισχύει η λεγόμενη αρχή της εδαφικότητας, με βάση την οποία η κατοχύρωση ενός δικαιώματος σε μία χώρα γεννά αξίωση προστασίας του μόνο μέσα στα όρια της επικράτειάς της. Η άνω αρχή, για ιστορικούς λόγους, εντοπίζεται στα περισσότερα δίκαια¹⁵⁷, όμως δεν εξυπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες του παγκοσμιοποιημένου εμπορίου. Προς τούτο, εδώ και πολλές δεκαετίες ενυπάρχει η τάση σχετικοποίησης αυτής της αρχής μέσω διεθνών συμβάσεων.

Για τη διεθνή προστασία ενός δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας αναπτύχθηκαν δύο συστήματα, το σύστημα της παγκοσμιότητας και το σύστημα της εδαφικότητας ή χωρητικότητας¹⁵⁸, με το πρώτο να προβλέπει ότι η κατοχύρωση ενός δικαιώματος σε μία χώρα γεννά αξίωση προστασίας του σε διεθνές επίπεδο, ενώ το δεύτερο καθιερώνει μηχανισμούς αναγνώρισης και προστασίας δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν σε μία χώρα και σε άλλες. Με βάση το πρώτο σύστημα θα μπορούσε να γίνει λόγος για “διεθνές σήμα”, όμως στο δίκαιο των διακριτικών γνωρισμάτων το

¹⁵⁷ Ρόκας, οπ, 13 επ.

¹⁵⁸ Για διεξοδική ανάλυση των δύο συστημάτων, βλ. Αντωνόπουλο, οπ, 219 επ.

σύστημα αυτό δεν έχει αναπτυχθεί¹⁵⁹. Αντίθετα, μέσω των διεθνών συμβάσεων έχουν καθιερωθεί πλείστα συστήματα αναγνώρισης αλλοδαπών σημάτων σε άλλες επικράτειες συνήθως υπό τον όρο της αμοιβαιότητας. Από τις συμβάσεις αυτές ξεχωρίζει η Διεθνής Σύμβαση των Παρισίων, η οποία, μεταξύ άλλων καθιερώνει δικαίωμα διεκδίκησης χρονικής προτεραιότητας και σε άλλες χώρες των συμβαλλομένων κρατών, όταν κάποιος έχει κατοχυρώσει ένα σήμα προηγουμένως στη δική του χώρα (άρθρο 4 Σύμβασης) και δίδει τη δυνατότητα να αναγνωρισθεί δικαίωμα στο σήμα στην αλλοδαπή, ακόμα και όταν δεν πληροί απόλυτα τις προϋποθέσεις, που απαιτούνται για την κατοχύρωση στη χώρα αυτή (άρθρο 6 πεντάκις Α). Η Διεθνής Σύμβαση της Μαδρίτης για τη διεθνή καταχώρηση σημάτων, δημιουργεί δέσμη εθνικών σημάτων, όχι όμως υπερεθνικό σήμα, το δε Πρωτόκολλο του 1989 στη Σύμβαση της Μαδρίτης προβλέπει μεν διεθνή καταχώρηση εμπορικών σημάτων, με την οποία εξασφαλίζεται προστασία του σήματος στα συμβαλλόμενα κράτη, ωστόσο η προστασία αυτή δεν αποκτάται αυτοδικαίως με τη διεθνή καταχώρηση, αλλά επεκτείνεται στα άλλα κράτη μόνο κατόπιν σχετικής αιτήσεως για “εδαφική επέκταση” του ενδιαφερομένου (άρθρο 3 δις του Πρωτοκόλλου)¹⁶⁰. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα μετατροπής διεθνούς σήματος σε εθνικό με την προτεραιότητα της διεθνούς καταχώρησης.

Σε ελληνικό επίπεδο το άρθρο 33 του ν. 2239/1994 περί σημάτων προβλέπει τις προϋποθέσεις προστασίας αλλοδαπού σήματος στη χώρα μας, ενώ το άρθρο 4 προσδίδει στα παγκοίνως γνωστά σήματα και στα σήματα φήμης παγκόσμια ισχύ που διασπά ¹⁶¹ την αρχή της εδαφικότητας και δημιουργεί τρόπο τινά ένα είδος “διεθνούς σήματος”, πλην όμως το σήμα φήμης δεν κατοχυρώνεται ως τέτοιο, αλλά η φήμη αποκτάται στις συναλλαγές, συνεπώς ούτε σε αυτήν την περίπτωση δύναται να γίνει λόγος για κτήση διεθνούς σήματος εν στενή εννοία.

Από όλα τα ανωτέρω συνάγεται, ότι από το έτος 1883, που υπεγράφη η Σύμβαση των Παρισίων, μέχρι σήμερα, για πολλούς λόγους, δεν έχει καταστεί εφικτό με μία αίτηση σε διεθνές επίπεδο να αποκτάται διεθνές σήμα, δηλαδή ένα σήμα, το οποίο από την κατοχύρωσή του σε διεθνές επίπεδο να προστατεύεται σε

¹⁵⁹ Αντίθετα, το άνω σύστημα συναντάται στο κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της σύμβασης του Λουξεμβούργου.

¹⁶⁰ Για περισσότερα σχετικά με αυτές τις συμβάσεις και για λοιπές συμβάσεις, βλ. *Αντωνόπουλο*, οπ 632 επ.

¹⁶¹ *Αντωνόπουλος*, οπ 70 επ., ο οποίος μιλά για υποχώρηση της αρχής της εδαφικότητας.

όλες τις χώρες του κόσμου, δίχως καμία άλλη προϋπόθεση. Αυτό που δεν έχει κατορθώσει στον ‘‘υλικό κόσμο’’, παρά τα αλλεπάλληλα εγχειρήματα, το παραδοσιακό δίκαιο βιομηχανικής ιδιοκτησίας, στο χώρο του Διαδικτύου, για λόγους αμιγώς τεχνικούς κατ’ αρχήν, είναι κάτι το αυτονόητο. Δεν είναι δυνατόν από τη στιγμή που καταχωρηθεί ένα domain name υπό συγκεκριμένο TLD, να εμφανιστεί δεύτερο ακριβώς όμοιο, οπουδήποτε στον κόσμο. Ωστόσο, είναι εφικτό να εμφανιστεί domain name, με όμοιο δεύτερο επίπεδο – σήμα κάποιας επιχείρησης – υπό διαφορετικό όμως κύριο επίπεδο, π.χ. bmw.com και bmw.org, περίπτωση, που επίσης δύναται να προσβάλει δικαιώματα σε διακριτικό γνώρισμα μέσω domain name ¹⁶².

Από την άλλη πλευρά, μεταξύ διεθνών ηλεκτρονικών διευθύνσεων και σημάτων διεθνώς, εντοπίζεται ως κοινό στοιχείο η χρονική προτεραιότητα, υπό την έννοια ότι όπως συγκεκριμένο domain name αποκτά εκείνος, ο οποίος πρώτος προβαίνει στη σχετική αίτηση καταχώρησης, έτσι και στα σήματα αναγνωρίζονται σε πολλές περιπτώσεις δικαιώματα και αξιώσεις προστασίας υπερεθνικής ισχύος, με βάση το ποιος προηγήθηκε στην κατοχύρωση σήματος σε οιαδήποτε χώρα.

2. Η εξωδικαστική επίλυση των διαφορών

Η ICANN προκειμένου να προστατεύσει δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στο χώρο του Διαδικτύου συνεργάστηκε με τον WIPO¹⁶³, για να εξεύρουν μηχανισμούς αποτελεσματικής προστασίας σε διεθνές επίπεδο και έτσι κατέληξε στη θέσπιση κανόνων, που περιλαμβάνονται σε δύο κείμενα, στο Uniform Domain Name Resolution Policy (UDRP ή Policy- Ενιαία Πολιτική Επίλυσης Διαφορών σχετικά με τις Ονομασίες Πεδίου) και στο Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (‘‘The Rules’’- Κανόνες για την Ενιαία Πολιτική Επίλυσης Διαφορών σχετικά με τις Ονομασίες Πεδίου)¹⁶⁴. Από αυτά το πρώτο απευθύνεται στους δικαιούχους domain name, ενώ το δεύτερο, το οποίο περιλαμβάνει τους Κανόνες για την εφαρμογή της UDRP, στους Φορείς που αναλαμβάνουν την εξωδικαστική επίλυση

¹⁶² Ανάλογα με το λόγο που ώθησε κάποιον να καταχωρήσει υπό διαφορετικό gTLD ηλεκτρονική διεύθυνση ήδη υπάρχουσα και εμπεριέχουσα σήμα, η περίπτωση αυτή εντάσσεται σε κάποια από τις τρεις πρώτες, που αναλύθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο Γ.

¹⁶³ Στα ελληνικά αποδίδεται ΠΟΔΙ από τα αρχικά Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

¹⁶⁴ Για τους κανόνες της UDRP βλ.. www.icann.org/dndr/udrp/uniform-rules.htm.

των διαφορών, από τους οποίους μεγαλύτερης αποδοχής τυγχάνει ο WIPO Arbitration and Mediation Center¹⁶⁵, ο οποίος είναι και ο παλαιότερος¹⁶⁶.

Σημειώνεται εξ' αρχής, προς αποφυγή παρανοήσεων, ότι η προστασία των σημάτων σε σχέση με τις διεθνείς ονομασίες πεδίου, στα πλαίσια της εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς, δεν περιορίζεται μόνο σε εκείνα τα σήματα, που εμφανίζουν κάποια υπερεθνική ισχύ, όπως τα ανωτέρω περιγραφόμενα (κεφ. Δ.1), αλλά σε όλα τα είδη τους, εθνικά ή μη, καθότι ο καθοριστικός παράγοντας για την "αρμοδιότητα"¹⁶⁷ της ICANN και των εξουσιοδοτημένων από αυτήν Φορέων Επίλυσης, είναι το στοιχείο της διεθνικότητας των ονομασιών πεδίου και όχι των οιωνδήποτε άλλων προσβαλλομένων δικαιωμάτων.

2.1. Uniform Domain Name Dispute Resolution "Policy" και "Rules"

Η UDRP συνιστά το κανονιστικό κείμενο, βάσει του οποίου επιλύονται οι διαφορές μεταξύ κατόχου domain name υπό επίπεδο .com, .org, .net., .biz, .info, .name, .aero, .coop, .museum, .pro¹⁶⁸ και τρίτου, ο οποίος αξιώνει κάποιο δικαίωμα στην καταχωρημένη ονομασία. Άλλωστε, προϋπόθεση για να γίνει κάποιος δικαιούχος διεθνούς ονομασίας πεδίου, ως μέρος της σύμβασης καταχώρησης με την ICANN, είναι η αποδοχή της UDRP και κατ' επέκταση η αποδοχή προς συμμετοχή σε εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς, αν τυχόν ποτέ αυτή προκύψει.

Το ίδιο το κείμενο δεν ορίζει τη διαδικασία ως μεσολάβηση ή διαιτησία αλλά ως "διοικητική διαδικασία"¹⁶⁹, η οποία μάλιστα έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα,

¹⁶⁵ Οι άλλοι τέσσερις είναι ο Asia Domain Name Dispute Resolution Centre, ο CPR Institute for Dispute Resolution, ο eResolution και το National Arbitration Forum.

¹⁶⁶ Ο WIPO δέχεται περίπου το 60 % των προσφυγών από 119 χώρες. Σημειωτέον ότι το 45 % των προσφυγών αφορά τις ΗΠΑ. Για λοιπά στατιστικά στοιχεία βλ. www.arbiter.wipo.int/domains/statistics/.

¹⁶⁷ Πρόκειται στην ουσία για αυτόκλητη αρμοδιότητα, που προέβλεψε η ίδια η ICANN για τον εαυτό της και την ανέθεσε στους Φορείς εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.

¹⁶⁸ Το κείμενο της UDRP έχουν αποδεχθεί και χώρες για τα εθνικά τους επίπεδα, όπως η Κύπρος.

¹⁶⁹ Σύμφωνη και η Ξουραφά, οπ, 187, αντίθετα οι Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ, 45 υποστηρίζουν πως πρόκειται για διαμεσολάβηση – διαιτησία. Ωστόσο, η ακριβής μετάφραση από την αγγλική στην ελληνική του "Mandatory Administrative Proceeding" αποδίδει την έννοια υποχρεωτική διοικητική διαδικασία. Το ζήτημα κάθε άλλο παρά θεωρητικό είναι, διότι εγείρονται ερωτήματα για το πώς η

δεδομένου ότι η μη συμμετοχή σε αυτήν δύναται να οδηγήσει στην απώλεια της καταχωρημένης ονομασίας πεδίου.

2.1.1. Διαδικασία

Για να αχθεί η διαφορά ενώπιον κάποιου από τους ανωτέρω αναφερόμενους εξουσιοδοτημένους από την ICANN οργανισμούς, ο ενδιαφερόμενος που θεωρεί ότι μια καταχωρημένη ονομασία προσβάλλει δικαιώματά του, καταθέτει ένα δικόγραφο σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή, με το οποίο ζητεί να ακυρωθεί ή να μεταβιβαστεί σε αυτόν η ονομασία πεδίου. Αντίθετα στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής δεν εκδικάζονται αξιώσεις για αποζημίωση ή οποιαδήποτε άλλα αιτήματα. Στο δικόγραφο πρέπει να περιγράφονται (άρθρο 3 Rules) η επίδικη ονομασία πεδίου, τα δικαιώματα του προσφεύγοντος που ισχυρίζεται ότι προσβάλλονται και τους λόγους για τους οποίους δεν πρέπει να διατηρεί ο καθ' ού τη συγκεκριμένη ονομασία. Πρέπει επίσης να προσδιορίζει ο προσφεύγων, εάν επιθυμεί να επιληφθεί μονομελής ή τριμελής Επιτροπή (Panel) ¹⁷⁰, και συγχρόνως επί ποινή απαραδέκτου της αιτήσεώς του να αναλάβει τα σχετικά έξοδα μέσα σε 10 μέρες από την κατάθεση του δικογράφου. Εν συνεχεία μέσα σε 3 ημέρες από την καταβολή του τέλους, ο Φορέας Επίλυσης, εφόσον δεν κρίνει το δικόγραφο απαράδεκτο¹⁷¹, το κοινοποιεί στον καθ' ού και ο τελευταίος έχει προθεσμία 20 ημερών να υποβάλει τις δικές του προτάσεις αναφορικά με την αντιδικία και αν δεν απαντήσει εκδίδεται απόφαση ερήμην του στηριγμένη στους ισχυρισμούς του ενάγοντος (άρθρο 5 Rules).

Μετά ταύτα ο Φορέας Επίλυσης διορίζει το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που θα αποτελέσουν την Επιτροπή και η τελευταία εκδίδει την απόφασή της μέσα σε 14 μέρες. Εάν η απόφαση εκδοθεί υπέρ του αιτούντος, αυτή εκτελείται μέσα σε 10 εργάσιμες μέρες από την έκδοσή της και είτε αποδίδεται η επίδικη ονομασία στον αιτούντα είτε ακυρώνεται. Μέσα στο άνω διάστημα των 10 ημερών (ή και όσο

ICANN, η οποία έχει συσταθεί ως εταιρεία δικαίου των ΗΠΑ, έχει αρμοδιότητες διοικητικής φύσεως και μάλιστα και έξω από τα όρια των ΗΠΑ.

¹⁷⁰ Συνήθως επιλέγεται μονομελής επιτροπή, λόγω του αυξημένου κόστους. Στη μονομελή το κόστος ανέρχεται περίπου στα 1500 \$ για ένα έως έξι domain names. Αντίθετα, στην τριμελή το κόστος υπερδιπλασιάζεται και ανέρχεται στα 4.000 \$. Πηγή *Bettinger*, οπ, 976 επ.

¹⁷¹ Εάν υπάρχουν τυπικές ελλείψεις, ο Φορέας Επίλυσης χορηγεί πέντε μέρες προθεσμίες στον προσφεύγοντα να τις διορθώσει κατ' άρθρο 4 b Rules.

διαρκεί η διαδικασία) ο καθ' ού έχει δικαίωμα να προσφύγει στα τακτικά δικαστήρια και αν το πράξει η ισχύς της αποφάσεως αναστέλλεται¹⁷². Στην αντίθετη περίπτωση που η απόφαση είναι απορριπτική εξετάζεται αν υπάρχει αντίστροφη προσβολή, εάν δηλαδή ο προσφεύγων ξεκίνησε καταχρηστικά την όλη διαδικασία (reverse domain name hijacking), γεγονός που αν συμβαίνει, αναφέρεται στο Φορέα Επίλυσης (άρθρο 15 Rules).

Σημειώνεται ότι η όλη διαδικασία διαρκεί το πολύ 2 μήνες και γίνεται ηλεκτρονικά και εξ' αποστάσεως, δεν αποκλείεται ωστόσο αν το κρίνει η Επιτροπή να καλέσει τα μέρη να παραστούν αυτοπροσώπως (άρθρο 13 Rules).

2.1.2.Ουσιαστικό δίκαιο

Η UDRP καθιερώνει και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες, δια της άνω διαδικασίας, ακυρώνεται ή μεταβιβάζεται συγκεκριμένη ονομασία πεδίου. Οι κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στο άνω κείμενο φαίνονται περιορισμένοι, αλλά σαφείς, άλλωστε δεν πρέπει να λησμονεί κανείς ότι η ICANN που θέσπισε τους άνω κανόνες είναι Οργανισμός αμερικάνικης προέλευσης, οπότε σύμφωνα με τα πρότυπα του common law μεγάλη βαρύτητα δίδεται στο "νομολογιακό δίκαιο", με βάση τις αποφάσεις που εκδίδονται από τους Φορείς Επίλυσης¹⁷³. Άλλωστε δίδεται η δυνατότητα στους "δικαστές" της Επιτροπής κατά την απόφασή τους να λάβουν υπόψη τους και οιοδήποτε άλλο κανόνα δικαίου κρίνουν αυτοί πρόσφορο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των εθνικών δικαίων (άρθρο 15 Rules).

Ειδικότερα, στο άρθρο 4 της UDRP (the Policy) προβλέπεται ότι για να υπαχθεί κανείς στην "υποχρεωτική διοικητική διαδικασία", πρέπει σωρευτικά¹⁷⁴ να συντρέχουν κατά τη στιγμή της εκδίκασης της υποθέσεως οι κάτωθι προϋποθέσεις, τις οποίες μάλιστα βαρύνεται να αποδείξει ο προσφεύγων. Ειδικότερα πρέπει:

α) το επίδικο domain name να ταυτίζεται ή να ομοιάζει τόσο, που να προκαλείται κίνδυνος σύγχυσης, με σήμα προϊόντων ή υπηρεσιών επί του οποίου ο προσφεύγων έχει δικαίωμα,

¹⁷² Αν η προσφυγή στα τακτικά δικαστήρια γίνει μεσούσης της διαδικασίας, πριν την έκδοση αποφάσεως, τότε εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του Φορέα, αν θα αναστείλει τη διαδικασία.

¹⁷³ Ανθιμος, Εξωδικαστική Επίλυση Διαφορών επί Ονομάτων Διαδικτύου, Αρμενόπουλος 2001, 1587.

¹⁷⁴ Συνάγεται από το ότι μεταξύ των τριών απαριθμούμενων προϋποθέσεων υπάρχει η λέξη "and" (=και), ήτοι i).....and ii)and iii).....

β) ο καθ' ού η προσφυγή να μην έχει κανένα δικαίωμα ή νόμιμο συμφέρον στο domain name,

γ) το επίδικο domain name να έχει καταχωρηθεί και να χρησιμοποιείται με κακή πίστη,

Άλλοι κανόνες ουσιαστικού δικαίου δεν προβλέπονται, παρά μόνο εξειδικεύεται η έννοια της κακής πίστης (άρθρο 4 b UDRP), δίχως ωστόσο να δίδεται ορισμός της, με ενδεικτική απαρίθμηση¹⁷⁵ των περιπτώσεων που αποτελούν τεκμήριο ύπαρξης κακής πίστης (bad faith). Ειδικότερα κακή πίστη τεκμαίρεται ότι υπάρχει :

α) αν οι περιστάσεις υποδηλώνουν ότι η ονομασία πεδίου καταχωρήθηκε με βασικό σκοπό την πώληση, ενοικίαση ή την καθ' άλλον τρόπο μεταβίβασή της είτε στον καταγγέλλοντα, ο οποίος τυγχάνει και νόμιμος δικαιούχος σχετικού σήματος είτε σε άλλον ανταγωνιστή του, σε τιμή που υπερβαίνει τα έξοδα καταχώρησής της,

β) αν η ονομασία πεδίου καταχωρήθηκε από κάποιον, ο οποίος αποδεδειγμένα προβαίνει σε συναφείς πρακτικές, με αποκλειστικό σκοπό να μην επιτρέψει στο δικαιούχο σήματος να το χρησιμοποιεί ως ονομασία πεδίου,

γ) αν η ονομασία πεδίου καταχωρίστηκε για να εμποδιστεί ανταγωνιστής να τη χρησιμοποιήσει στην επιχειρηματική του δράση,

δ) αν δια της χρήσης της ονομασίας πεδίου γίνεται προσπάθεια με σκοπό το κέρδος να προσελκυστούν οι χρήστες του Διαδικτύου σε διαφορετική σελίδα, δημιουργώντας ταυτόχρονα σύγχυση εις βάρος σήματος τρίτου, αναφορικά με την προέλευση και εν γένει την οιαδήποτε σχέση του σήματος με τα όσα περιέχονται στην ιστοσελίδα.

Από την άλλη πλευρά (άρθρο 4 c Policy) ο καθ' ού απαλλάσσεται, αν αποδείξει ότι χρησιμοποιεί καλή τη πίστη ή θα χρησιμοποιήσει στο μέλλον τη συγκεκριμένη ονομασία πεδίου για προσφορά αγαθών υπηρεσιών, αν έχει γίνει γνωστός με την ονομασία αυτή στο ευρύ κοινό, ακόμα και αν αυτή δεν έχει καταχωρηθεί ως σήμα και αν χρησιμοποιεί την επίδικη ονομασία για μη εμπορικούς σκοπούς και δίχως πρόθεση να προκαλέσει σύγχυση στους καταναλωτές ή εν γένει να προσπορίσει στον εαυτό του όφελος από τη συγκεκριμένη χρήση.

Από τους άνω κανόνες, φαίνεται κατ' αρχήν, ότι η κατά τα άνω εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς, στοχεύει μόνο στην προστασία του σήματος και όχι

¹⁷⁵ Πράγμα το οποίο τονίζεται ιδιαίτερα " ... the following circumstances, in particular but without limitation ...".

οιουδήποτε άλλου διακριτικού γνωρίσματος¹⁷⁶ και μάλιστα το πεδίο εφαρμογής της UDRP περιορίζεται στην προσβολή που τελείται από τους λεγόμενους cybersquatters¹⁷⁷, ενώ αφήνεται αρρύθμιστο το ζήτημα των πολιτικών κυβερνοπαραβατών¹⁷⁸, καθώς και οι περιπτώσεις σύγκρουσης μεταξύ δύο νόμιμων διακριτικών γνωρισμάτων με διεκδικούμενη ονομασία πεδίου.

2.2. Νομολογία ¹⁷⁹

Η πραγματικά εντυπωσιακή, τόσο σε εύρος όσο και σε ποιότητα, νομολογία του WIPO Arbitration and Mediation Center και των άλλων Φορέων Επίλυσης, έχει συμπληρώσει αρκετά από τα κενά του άνω κανονιστικού κειμένου, έχει επιλύσει πλείστα ζητήματα σχετικά με τις αντιδικίες μεταξύ διακριτικών γνωρισμάτων και domain names και αποτελεί (ή τουλάχιστον πρέπει να αποτελεί) ένα χρήσιμο οδηγό για τα εθνικά δικαστήρια, όταν άγονται ενώπιόν τους σχετικές υποθέσεις.

Πρώτα από όλα, η νομολογία του WIPO επιβεβαίωσε ότι η UDRP εφαρμόζεται μόνο σε υποθέσεις σχετικές με cybersquatting, παραπέμποντας στα τακτικά δικαστήρια υποθέσεις που ο κάτοχος του επιδίκου domain name χρησιμοποιούσε σήμα του αιτούντος, στο οποίο όμως πρόβαλε και αυτός δικαιώματα¹⁸⁰.

Αναφορικά με τις τρεις προϋποθέσεις, για τη μεταβίβαση ή ακύρωση domain name, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 4 και εκτέθηκαν ανωτέρω, η νομολογία του WIPO έχει προβεί σε διεξοδική ερμηνεία και ανάλυση :

¹⁷⁶ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ 50.

¹⁷⁷ Σύμφωνη και η Ξουραφά, οπ 188.

¹⁷⁸ Εκείνων δηλαδή που δεν καταχωρούν συγκεκριμένη ονομασία πεδίου για να αποκομίσουν κάποιο χρηματικό όφελος, αλλά για ιδεολογικούς λόγους προβαίνουν στη δυσφήμιση συγκεκριμένου σήματος. Για την έννοια βλ. και ανωτ. Κεφ. Γ.1.

¹⁷⁹ Προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων σημειώνεται ότι ολόκληρα τα κείμενα των αποφάσεων που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο είναι δημοσιευμένα στην τοποθεσία <http://www.arbiter.wipo.int/domains/search/index.html> και ανευρίσκονται με τον αριθμό τους.

¹⁸⁰ Βλ. υπόθεση WIPO Case No D 2000-0130, στην οποία το σήμα του αιτούντος είχε καταστεί κοινόχρηστο και WIPO Case No D 2000-0006, στην οποία ο καθ' ού έκανε νόμιμη χρήση του σήματος ως κοινοχρήστου.

α. Το επίδικο domain name ταυτίζεται ή ομοιάζει, τόσο που προκαλεί κίνδυνο σύγχυσης, με σήμα προϊόντων ή υπηρεσιών επί του οποίου ο προσφεύγων έχει δικαίωμα

Πρώτα από όλα σχετικά με το σήμα υπάρχει διχογνωμία, για το εάν αυτό πρέπει να έχει κατοχυρωθεί κατά τη χρονική στιγμή της προσφυγής¹⁸¹ ή αν αρκεί να έχει απλώς κατατεθεί αίτηση και να εκκρεμεί¹⁸². Κατά πάγια νομολογία δεν αφορά σε ποια χώρα έχει κατοχυρωθεί, καθότι όπως τονίζουν όλες οι σχετικές αποφάσεις¹⁸³, η χρήση του Διαδικτύου είναι υπερεθνική και σκοπός της UDRP δεν είναι να περιορίσει την προστασία στα σήματα που έχουν κατοχυρωθεί σε συγκεκριμένη επικράτεια.

Ευρεία ερμηνεία έχει δοθεί στην έννοια σήμα, με τη μεγάλη πλειοψηφία των αποφάσεων να κρίνουν προστατευτέα όλα τα διακριτικά γνωρίσματα, δηλαδή και τα μη κατοχυρωμένα σήματα, στα οποία αποκτήθηκαν δικαιώματα από τη συνεχή χρήση τους στις συναλλαγές¹⁸⁴. Έτσι αξίες προστασίας κρίθηκαν εμπορικές και εταιρικές επωνυμίες αποκτηθείσες δια της χρήσης τους, τόσο σύμφωνα με το αγγλοσαξωνικό δίκαιο¹⁸⁵ όσο και με το ηπειρωτικό δίκαιο¹⁸⁶, ομοίως και μη κατοχυρωμένα σήματα,

¹⁸¹ Έτσι η WIPO Case No D 2001-0101, με την αιτιολογία ότι κάθε αντίθετη ερμηνεία θα έδινε τη δυνατότητα σε οιονδήποτε εν δυνάμει δικαιούχο σήματος να καταλύσει την αρχή της χρονικής προτεραιότητας και να απαιτεί προγενέστερα domain names.

¹⁸² Έτσι η WIPO Case No D 2004-0242 για το domain name "mexico.com". Σύμφωνα με αυτήν την άποψη και ο Bettinger, σπ 991, ο οποίος την θεωρεί μάλιστα κρατούσα.

¹⁸³ WIPO Case No D 2000-0796 για την ονομασία "funksool.com", WIPO Case No D 2001-1235 για την ονομασία "riyadbank.net".

¹⁸⁴ Μάλιστα σύμφωνα με μελέτη του Milton Mueller, A new Profile of Domain Name Trademark Disputes under ICANN's UDRP δημ. www.dcc.syr.edu/markle/markle-report-final.pdf στο 18 % των περιπτώσεων των προσφυγών η αξίωση στηρίζεται σε "σήμα" που έχει αποκτηθεί με τη χρήση στις συναλλαγές.

¹⁸⁵ Τέτοια προστασία έλαβε η επωνυμία "American Singles" έναντι του domain name americansingle.com, WIPO Case No D 2000-0205, η επωνυμία "Sydney Markets", η οποία είχε αποκτηθεί δια χρήσεως για πολλές δεκαετίες, έναντι της ονομασίας "sydneymarkets.com", WIPO Case No D 2001-0932.

¹⁸⁶ Έτσι η εταιρική επωνυμία "Henssger" γερμανικής εταιρείας, την οποία χαρακτήρισε το Panel στην WIPO Case No D 2001-1462 ως "δευτερεύον σήμα" (trademark with secondary meaning).

αποτελούμενα από περιγραφικές ενδείξεις, στα οποία όμως απαιτούνται αυστηρότερα κριτήρια¹⁸⁷.

Συναφής προστασία με λιγότερο αυστηρές προϋποθέσεις παρέχεται και σε τίτλους εφημερίδων και περιοδικών που συντίθεται από περιγραφικές ενδείξεις, όπως οι περιπτώσεις του τίτλου περιοδικού "Motorcyclist"¹⁸⁸ και της εφημερίδας "Economic Times"¹⁸⁹.

Βέβαια σε όλες τις άνω περιπτώσεις ο προσφεύγων θα πρέπει να αποδείξει ότι η επωνυμία του έχει αποκτήσει φήμη στις συναλλαγές και έτσι προστατεύεται ως μη κατοχυρωμένο σήμα σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, με τον κίνδυνο σε αντίθετη περίπτωση να απορριφθεί η προσφυγή του¹⁹⁰.

Περαιτέρω, η νομολογία φαίνεται να προχωρεί σε μία εξαιρετικά διασταλτική ερμηνεία της έννοιας σήματος του άρθρου 4 της UDRP, παρέχοντας προστασία σε Πανεπιστήμια, όπως το Πανεπιστήμιο της Στουτγκάρδης¹⁹¹ αλλά και σε δημόσιους οργανισμούς, οι οποίοι δεν έχουν καμία σχέση με εμπορικές δραστηριότητες, όπως το Καναδέζικο Συμβούλιο (Canada Council)¹⁹². Ομοίως προστατεύει ως σήματα και διατάσσει τη μεταβίβαση domain name, που περιέχουν ονόματα διάσημων προσώπων, όπως οι περιπτώσεις της τραγουδίστριας Madonna¹⁹³ και του οδηγού αγώνων Gian Carlo Fisichella¹⁹⁴, οι οποίοι είχαν κατοχυρώσει τα ονόματά τους ως σήματα, όσο και στις περιπτώσεις των γνωστών τραγουδιστών Mick Jagger¹⁹⁵ και της

¹⁸⁷ Έτσι στην WIPO Case No D 2003-0277, που το Panel δεν διέταξε τη μεταβίβαση της ονομασίας "sealite", η οποία είναι περιγραφική και δεν μπορεί να κατοχυρωθεί ως σήμα. Ο προσφεύγων για να αποδείξει ότι έχει δικαίωμα στην ονομασία "Sealite" επέδειξε προϊόντα με την ένδειξη "Sealite SL60", όμως η Επιτροπή έκρινε ότι διακριτική λειτουργία έχει μόνο η ένδειξη "SL60".

¹⁸⁸ WIPO Case No D 2001-0311 - "motorcyclist.com", με την Επιτροπή να δέχεται μεν τον ισχυρισμό του καθ' ου ότι ο άνω όρος είναι γενικής χρήσης, αλλά να αντιτρέπει ότι δεν είναι γενικής χρήσεως στα περιοδικά.

¹⁸⁹ WIPO Case No D 2000-0014 - "theeconomictimes.com", το οποίο περιοδικό, αν και δεν είχε κατοχυρωμένο σήμα στον τίτλο του, είχε αποκτήσει τεράστια φήμη στην Ινδία.

¹⁹⁰ Έτσι στην WIPO Case No D 2000- 1019 - "musicunited.com", όπου ο προσφεύγων δεν κατάφερε να αποδείξει ότι η άνω επωνυμία έχει επικρατήσει στις συναλλαγές και η προσφυγή του απορρίφθηκε.

¹⁹¹ WIPO Case No D 2001-0470, ο καθ' ου είχε καταχωρήσει την ονομασία "unistuttgart.com".

¹⁹² WIPO Case No D 2001-0470, ο καθ' ου είχε καταχωρήσει την ονομασία "canadacouncil.com".

¹⁹³ WIPO Case No D 2000-0847, "madonna.com".

¹⁹⁴ WIPO Case No D 2001-1135, "giancarlofisicella.com".

¹⁹⁵ National Arbitration Forum Case No FA95261- "michjagger".net.

Celine Dion¹⁹⁶, οι οποίοι αν και δεν είχαν κατοχυρώσει τα ονόματά τους ως σήματα, απέδειξαν στην Επιτροπή ότι χρησιμοποιούν τα ονόματά τους για εμπορική χρήση για πολλά χρόνια και έτσι έχουν αποκτήσει δικαίωμα σε μη κατοχυρωμένο σήμα.

Αφού διαπιστωθεί η ύπαρξη σήματος, με την ως άνω έννοια, ερευνάται κατά πόσο το επίδικο domain name ταυτίζεται με αυτό ή ομοιάζει τόσο που να προκαλεί κίνδυνο σύγχυσης. Το πότε η ονομασία πεδίου ταυτίζεται με συγκεκριμένο σήμα δεν είναι τόσο αυτονόητο, όσο στον υλικό κόσμο, εξαιτίας των τεχνικών χαρακτηριστικών του domain name (π.χ. απαγορεύονται τα κενά και τα σύμβολα). Συνεπώς, στην περίπτωση του γνωστού σήματος ειδών μόδας "DOLCE&GABBANA" σε σχέση με το domain name "dolcegabbana.com" κρίθηκε¹⁹⁷ ότι το τελευταίο στην ουσία ταυτίζεται με το άνω σήμα, διότι το σύμβολο "&" σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει στοιχείο της ονομασίας πεδίου.

Η περίπτωση ομοιότητας που προκαλεί σύγχυση παρουσιάζει μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Ως γενική αρχή για την ορθή αξιολόγηση αυτών των περιπτώσεων, αναφέρεται πως τα κύρια επίπεδα .com, .net κλπ, δε λαμβάνονται υπόψη ως στοιχεία που δύνανται να διαφοροποιήσουν σήμα με domain name, διότι αυτά δεν είναι νομικώς ενδιαφέροντα, αλλά απαραίτητα τεχνικά στοιχεία για να λειτουργήσει η ονομασία πεδίου¹⁹⁸. Ομοίως έχει κριθεί¹⁹⁹ ότι η ομοιότητα με σήματα δεν πρέπει να εξετάζεται μεμονωμένα με βάση κάθε μέρος της ονομασίας ξεχωριστά, αλλά με βάση τη γενική εντύπωση που δίδεται.

Εξειδικεύοντας περισσότερο, σύμφωνα με τις αποφάσεις των Panels κίνδυνος σύγχυσης από χρήση παρόμοιου με σήμα domain name υφίσταται στην περίπτωση του typosquatting²⁰⁰, όταν δηλαδή παραλλάσσεται ένα γράμμα του σήματος και χρησιμοποιείται ως ονομασία πεδίου, όπως στην υπόθεση του γνωστού σήματος "Playboy", το οποίο εμφανίστηκε στο Διαδίκτυο ως "relayboy.com" και

¹⁹⁶ WIPO Case No D 2000-1838 - "celinedion.com".

¹⁹⁷ WIPO Case No D 2001-1174.

¹⁹⁸ Έτσι έκρινε WIPO Case No D 2000-0477 στην περίπτωση του γνωστού σήματος "Walmart", που χρησιμοποιήθηκε στην ονομασία πεδίου "walmartcanadasucks.com" με το Panel να απορρίπτει τον ισχυρισμό ότι η προσθήκη .com, διακρίνει την ονομασία από το σήμα..

¹⁹⁹ WIPO Case No D 2003-0038 - "legoclub.com".

²⁰⁰ Βλ. και ανωτ. Κεφ. Γ.1.

“plauboy.com”²⁰¹, στην περίπτωση που προστίθενται χρονολογίες ή εν γένει αριθμοί σε γνωστά σήματα, όπως στην υπόθεση του σχετικού με ποδοσφαιρικές δραστηριότητες σήματος “UEFA”, στο οποίο ο καθ’ ού προσέθεσε τη χρονολογία 2004 και χρησιμοποιούσε domain name “uefa2004.com”²⁰², στην περίπτωση που δίπλα στο σήμα παρατίθενται γεωγραφικές ενδείξεις, όπως στην υπόθεση του σήματος “Canon”, το οποίο εμφανίστηκε ως ονομασία πεδίου “usacanon.com”²⁰³ ή εν γένει άλλες περιγραφικές ενδείξεις²⁰⁴. Αντίθετα, η πρόσθεση περιγραφικής ένδειξης δίπλα σε σήμα, το οποίο επίσης απαρτίζεται από περιγραφική ένδειξη δε γεννά δικαίωμα προστασίας του δικαιούχου του²⁰⁵, ούτε αν χρησιμοποιείται ως domain name σήμα αποτελούμενο μόνο από περιγραφική ένδειξη, όπως η λέξη – σήμα “Cream”²⁰⁶.

Ομοίως απαγορευμένη κρίθηκε η χρήση domain names, που αποτελούνται από συνδυασμό σημάτων διαφορετικών εταιρειών, όπως τα σήματα των γνωστών αυτοκινητοβιομηχανιών “Audi” και “Lamborghini”, που χρησιμοποιήθηκαν στο Διαδίκτυο ως “audi-lamborghini.com”²⁰⁷.

Τέλος, ενδιαφέρουν παρουσιάζουν μια σειρά υποθέσεων, όπου σε γνωστά σήματα προστέθηκαν υβριστικές λέξεις, όπως “sucks” (=ρουφώ, γλύφω), με τις

²⁰¹ WIPO Case No D 2001-1201. Σχετική υπόθεση και η WIPO Case No D 2000-0273, όπου το σήμα “Yahoo” εμφανίστηκε ως “yaghoo.com” και “yahjoo.com”.

²⁰² WIPO Case No D 2001- 0717, με την Επιτροπή να κρίνει ότι αφού το παγκόσμιο κύπελλο ποδοσφαίρου λαμβάνει χώρα κάθε 4 χρόνια η προσθήκη του 2004 δεν αρκεί για να αποφευχθεί η σύγχυση. Συναφής και η WIPO Case No D 2002-0712, όπου στο σήμα της γνωστής εταιρείας “EMI” προστέθηκε η χρονολογία 1897 (EMI1897.com), που ισχυριζόταν η EMI ότι είναι το έτος ίδρυσής της. Έτσι η χρονολογία αυτή σχετίζεται άμεσα με την επιχείρηση EMI και δεν αίρει τον κίνδυνο σύγχυσης.

²⁰³ WIPO Case No D 2000-0819 - “usacanon.com”.

²⁰⁴ WIPO Case No D 2000-0102- “nokiagirls.com” Δίπλα στο σήμα συσκευών κινητής τηλεφωνίας “NOKIA”, προστέθηκε η λέξη girls (κορίτσια), η οποία, ως ένα απλό ουσιαστικό, δε δύναται να διαφοροποιήσει την ονομασία πεδίου από το σήμα.

²⁰⁵ Έτσι η WIPO Case No D 2000-0102, όπου η Επιτροπή δε διέκρινε κίνδυνο σύγχυσης της ονομασίας πεδίου “microncommunications.com” με το σήμα “Micron” (σημαίνει ένα εκατομμυριοστό του μέτρου), διότι το σήμα αποτελείται από λέξη που δεν έχει διακριτική ισχύ.

²⁰⁶ WIPO Case No D 2001-0964 - “cream.com”.

²⁰⁷ WIPO Case No D 2001-0148.

αποφάσεις να διχάζονται και σε άλλες περιπτώσεις να κρίνουν ότι η προσθήκη αυτής της λέξης αίρει τον κίνδυνο σύγχυσης²⁰⁸, ενώ σε άλλες όχι²⁰⁹.

β. Ο καθ' ού η προσφυγή να μην έχει κανένα δικαίωμα ή νόμιμο συμφέρον στο domain name

Σε αυτήν την περίπτωση ο προσφεύγων βαρύνεται να αποδείξει κάτι ιδιαίτερα δυσχερές, δεδομένου ότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν γνωρίζει την ταυτότητα και τις δραστηριότητες του προσώπου που του προσβάλει κάποιο δικαίωμα²¹⁰. Από την άλλη πλευρά σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 (c) UDRP²¹¹, ο καθ' ού αν αποδείξει τα όσα αναφέρονται εκεί, συνάγεται ότι έχει δικαίωμα ή νόμιμο συμφέρον στο domain name.

Πρώτα από όλα με τον όρο "δικαίωμα" εννοείται οιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας που έχει ο καθ' ού σε σχέση με την επίδικη ονομασία πεδίου. Έτσι έχει κριθεί ότι κάτοχος domain name που χρησιμοποιεί ως επωνυμία της επιχείρησής του συγκεκριμένη ονομασία, έχει δικαίωμα να τη χρησιμοποιεί και στο Διαδίκτυο²¹². Ομοίως έχει κριθεί ότι ο καθ' ού έχει δικαίωμα σε συγκεκριμένη ονομασία, επειδή την είχε χρησιμοποιήσει ως τίτλο βιβλίου²¹³.

²⁰⁸ WIPO Case No D 2000-1015 - "lockheedsucks.com" - Σήμα : "Lockheed". Εδώ η Επιτροπή προβάλλει μια μάλλον προβληματική επιχειρηματολογία θέτοντας ψηλά το πρότυπο του μέσου χρήστη του Διαδικτύου. Ειδικότερα, θεωρεί ότι ο χρήστης του Διαδικτύου για την ανεύρεση ηλεκτρονικών διευθύνσεων χρησιμοποιεί τις μηχανές αναζήτησης και όταν αυτές του προβάλουν τις σχετικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις, αυτός είναι σε θέση να ξεχωρίσει ποια είναι εκείνη που τον ενδιαφέρει.

²⁰⁹ Έτσι στην WIPO Case No D 2000-0662 - "wal-martsucks.com" - Σήμα : "Walmart", όπου η Επιτροπή θεώρησε ότι βασικός παράγοντας για να κριθεί αν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης δεν είναι μόνο το πώς αντιλαμβάνεται το κοινό την σύγχυση αυτή, αλλά το εάν αυτή ούτως ή άλλως υπάρχει.

²¹⁰ Bettinger, οπ 1053 επ.

²¹¹ Βλ. και άνω κεφ. Δ. 2.1.2.

²¹² Έτσι η WIPO Case No D 2000-0046 - "avnet.com", όπου η εταιρεία Avnet .Inc ζήτησε το ταυτόσημο domain name, πλην όμως η καθ' ής απέδειξε ότι τα τελευταία δέκα χρόνια και πριν την κατοχύρωση της σχετικής ονομασία πεδίου, έχει επιχείρηση υπό την επωνυμία "Aviation Network", η οποία είναι γνωστή στο κοινό ως "Avnet".

²¹³ WIPO Case No D 2000-0410 - "scientologie.org", όπου ο καθ' ού είχε χρησιμοποιήσει την ένδειξη "Scientologie" ως μέρος τίτλου βιβλίου και η Επιτροπή έτσι έκρινε ότι έχει δικαίωμα στην άνω λέξη.

Νόμιμο συμφέρον προς χρησιμοποίηση συγκεκριμένης ονομασίας έχει κριθεί ότι υπάρχει, όταν ο καθ' ού χρησιμοποιεί περιγραφικές ενδείξεις²¹⁴, εκτός αν πρόκειται για περιγραφική ένδειξη που χρησιμοποιείται σε σήμα φήμης²¹⁵.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις εκείνες, τις οποίες ορίζει ευθέως η UDRP (άρθρο 4 c), ότι αν αποδείξει ο καθ' ού σημαίνει ότι έχει νόμιμο συμφέρον στην επίδικη ονομασία πεδίου, έχει κριθεί ότι α) τη χρησιμοποιεί καλή τη πίστει για προσφορά αγαθών υπηρεσιών, πριν προκύψει οιαδήποτε αντιδικία (περ. i. 4 c), στην περίπτωση που δι' αυτής εμπορεύεται προϊόντα διαφορετικά από εκείνα που εμπορεύεται ο προσφεύγων με το νόμιμο σήμα του (σήμα διαφορετικής κλάσης)²¹⁶, β) έχει γίνει γνωστός με την ονομασία αυτή στο ευρύ κοινό, ακόμα και αν δεν την έχει κατοχυρώσει ως σήμα (περ. ii. 4 c), όταν η ονομασία αυτή ταυτίζεται με το όνομά του²¹⁷ ή ακόμα και με κάποιο ψευδώνυμό του²¹⁸ και γ) τη χρησιμοποιεί για μη εμπορικούς σκοπούς και δίχως πρόθεση να προκαλέσει σύγχυση στους καταναλωτές ή εν γένει να προσπορίσει στον εαυτό του όφελος από τη συγκεκριμένη χρήση (περ. iii. 4 c), όταν μέσω της ιστοσελίδας του με ονομασία που φέρει σήμα συγκεκριμένης εταιρείας εκφράζει τα παράπονά του για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της άνω εταιρείας²¹⁹.

²¹⁴ Έτσι η WIPO Case No D 2000-0047 – για την ονομασία πεδίου “eautolamps.com” (= λάμπες αυτοκινήτου), με το Panel να θεωρεί ότι ο καθ' ού έχει νόμιμο συμφέρον σε μία τέτοια περιγραφική έννοια.

²¹⁵ Έτσι στην WIPO Case No D 2000-0024 - “easyjet.net”, όπου η γνωστή αεροπορική εταιρεία “Easyjet Airlines Company” κατόρθωσε να αποκτήσει την άνω ονομασία, παρότι αυτή συντίθεται από περιγραφικές έννοιες.

²¹⁶ WIPO Case No D 2000-0223 - “countryhome.com”, όπου ο προσφεύγων είχε κατοχυρώσει το σήμα “Countryhome” στις κλάσεις 16 και 31, ενώ ο καθ' ού ασκούσε δραστηριότητες που θα υπάγονταν στις κλάσεις 35 και 36.

²¹⁷ WIPO Case No D 2001-0342 - “velazquez.com”, όπου η επίδικη ονομασία συνέπιπτε να είναι το επίθετο της καθ' ής και έτσι είχε νόμιμο συμφέρον να τη χρησιμοποιεί.

²¹⁸ WIPO Case No D 2000-0204 - “penguin.org”, όπου ο καθ' ού κατάφερε να αποδείξει ότι για αρκετά χρόνια είναι γνωστός ως “Penguin” (=Πιγκουίνος) και μάλιστα τη σύζυγό του την αποκαλούν “Mrs Penguin” και έτσι κράτησε την ονομασία αυτή, που ζήτησε από το Panel ο αγγλικός εκδοτικός οίκος Penguin Books Ltd. Αντίθετα, στην WIPO Case No D 2000-0766 - “redbull.org”, ο καθ' ού δεν κατάφερε να αποδείξει ότι το ψευδώνυμό του ήταν “Red Bull” και έτσι το Panel διέταξε να μεταφερθεί η ονομασία στην δικαιούχο εταιρεία.

²¹⁹ Έτσι μια σειρά αποφάσεων WIPO Case No D 2000-0190 - “bridgestone-firestone.net” με την Επιτροπή να θεωρεί την ελευθερία λόγου υπέρτερη της προστασίας του σήματος της εταιρείας

Η τελευταία κατηγορία αποφάσεων φαίνεται προβληματική καθότι παραγνωρίζει ότι, ακόμα και αν ο εκάστοτε καθ' ού χρησιμοποιεί την ονομασία μόνο για κριτική και όχι για εμπορικά οφέλη, οι ανταγωνίστριες εταιρείες ωφελούνται έμμεσα από την κατά τα άνω γενόμενη δυσφήμιση, σε κάθε δε περίπτωση δεν είναι σε θέση η Επιτροπή να γνωρίζει, εάν οι δυσφημούντες δεν ενεργούν για λογαριασμό ανταγωνιστριών εταιρειών, ενθαρρύνοντας έτσι τη δημιουργία μίας νέας μάλιστα στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου. Όπως είναι φυσικό, υπάρχουν και αποφάσεις της Επιτροπής, που συντάσσονται με την άνω θέση και δεν αναγνωρίζουν νόμιμο συμφέρον σε τέτοιες περιπτώσεις²²⁰.

γ. το επίδικο domain name να έχει καταχωρηθεί και να χρησιμοποιείται με κακή πίστη

Η έννοια της κακής πίστης, ως ελέχθη, εξειδικεύεται με 4 ενδεικτικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις στο άρθρο 4 b UDRP²²¹. Έτσι έχει κριθεί ότι κάποιος καταχώρησε ένα domain name με κύριο σκοπό την πώληση – μεταβίβαση σε ποσό πολύ μεγαλύτερο από το ποσό που κοστίζει η απόκτησή του, όταν ευθέως προσεγγίζει τον πραγματικό δικαιούχο για να του το μεταβιβάσει²²² όταν το επιχειρεί με δια πλειστηριασμού πώληση μέσω ιστοσελίδας του²²³ και εν γένει και αν ακόμα δεν αποδειχθεί ότι έχει γίνει απόπειρα πώλησής του, τέτοια πρόθεση είναι δυνατόν να συνάγεται από τις περιστάσεις καταχώρησης, λ.χ. όταν έχει καταχωρηθεί ως

Bridgestone – Firestone, με τη δικαιολογία ότι η εταιρεία αν θέλει, δύναται να καταχωρήσει την άνω ονομασία υπό το επίπεδο .com και ότι σε κάθε περίπτωση, αφού ο καθ' ού αναφέρει στην ιστοσελίδα του ότι αυτή δεν ανήκει στην εταιρεία δεν υπάρχει λόγος να του απαγορευθεί η χρήση της επίδικης ονομασίας για άσκηση κριτικής. Ομοίως και στην WIPO Case No D 2000-0868 - “skipkendall.com”, όπου η επίδικη ονομασία χρησιμοποιείτο για να ασκείται κριτική στον ομώνυμο επαγγελματία παίκτη του golf, με την Επιτροπή να υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων είναι δημόσιο πρόσωπο και πρέπει να δέχεται την κριτική.

²²⁰ Έτσι η WIPO Case No D 2000-869 - “estelauder.net”, όπου η Επιτροπή δεν επέτρεψε σε μία δικηγόρο από τις ΗΠΑ να χρησιμοποιεί το άνω domain name, για να εκφράζει τα παράπονά της για την εταιρεία “Estelauder.Inc”, ομοίως και WIPO Case No D 2000-1171 - “migros.org” που δεν επετράπη στον καθ' ού να διατηρεί την άνω ονομασία για να εκφράζει παράπονα για την αλυσίδα καταστημάτων με το σήμα “Migros”.

²²¹ Βλ. και ανωτέρω Δ. 2.1.2. τις τέσσερις περιπτώσεις.

²²² WIPO Case No D 2000-0098 - “babydior.com”.

²²³ WIPO Case No D 2001-0648 - “cheesecake-factory.com”, όπου η καθ' ού είχε βγάλει ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του, “Πώληση σπουδαίων domain name”, μεταξύ των οποίων και το επίδικο.

domain name ένα πολύ γνωστό σήμα και ο καταχωρών γνώριζε την ύπαρξή του ²²⁴, ενώ έχει κριθεί ότι η τιμή πώλησης υπερβαίνει τα έξοδα καταχώρησης στην καταφανή περίπτωση που ζητήθηκαν 100,000\$ ²²⁵, όμως εμφανίστηκαν και πιο περίπλοκες περιπτώσεις, όπως εκείνη που ο καθ' ού δε ζήτησε χρήματα από τον προσφεύγοντα για να του μεταβιβάσει το domain name, αλλά να του αναθέσει να του φτιάξει την εμπορική του ιστοσελίδα υπό την άνω ονομασία ²²⁶.

Η δεύτερη περίπτωση από τις ενδεικτικά απαριθμούμενες, ήτοι η καταχώρηση σήματος ως ονομασίας πεδίου, με σκοπό να παρεμποδιστεί ο δικαιούχος να το καταχωρήσει, υπό τον όρο ότι ο καθ' ού επιδίδεται συνεχώς σε τέτοιες πρακτικές, έχει κριθεί ότι υπάρχει σε περίπτωση που κάποιος κατοχυρώνει ως ονομασία πεδίου, σήμα, πολύ γνωστό, κατά τη στιγμή της καταχώρησης και μάλιστα έχει κατοχυρώσει και άλλα πολύ γνωστά σήματα τρίτων δικαιούχων ως domain names ²²⁷.

Εν συνεχεία (κακόπιστη) καταχώρηση για να παρεμποδιστεί ανταγωνιστής να χρησιμοποιήσει τη συγκεκριμένη ονομασία υπάρχει, ανεξάρτητα με το εάν ο καθ' ού δραστηριοποιείται στο ίδιο τομέα επιχειρήσεων με τον προσφεύγοντα ²²⁸ και σε κάθε περίπτωση, όταν ο καθ' ού καταχωρεί σήμα φήμης, προσπαθώντας να προσπορίσει στον εαυτό του αθέμιτο όφελος από τη χρήση του άνω σήματος ²²⁹.

Η τέταρτη περίπτωση, κατά την οποία χρησιμοποιείται ονομασία πεδίου για να προσελκύσει καταναλωτές στη δική του ιστοσελίδα με σκοπό το κέρδος, έχει κριθεί ότι υπάρχει στην περίπτωση που ο καθ' ού πωλεί μέσω αυτής προϊόντα που νόμιμα εμπορεύεται ο δικαιούχος του σήματος ²³⁰.

²²⁴ WIPO Case No D 2000-0080 - "alaskaairlines.org".

²²⁵ WIPO Case No D 2004-0528 - "theone.com".

²²⁶ WIPO Case No D 2002-0726 - "galatasray.com", με την Επιτροπή να κρίνει ότι αφού ο καθ' ού θα ζητούσε χρήματα ως αμοιβή για την κατασκευή σχετικής ιστοσελίδας, υπάρχει οικονομικό όφελος και συνεπώς κακή πίστη.

²²⁷ WIPO Case No D 2000-0310 - "choyongpil.net", συναφής και η WIPO Case No D 2000-0235, όπου ο καθ' ού εκτός από το όνομα της προσφεύγουσας συγγραφέας είχε κατοχυρώσει και άλλα 132 ονόματα συγγραφέων.

²²⁸ WIPO Case No D 2000-0076 - "indiainfospace.com".

²²⁹ WIPO Case No D 2000-0869 - "estelauder.com".

²³⁰ WIPO Case No D 2002-0788 - "nascartickets.com", όπου ο καθ' ού πωλούσε μέσω της ιστοσελίδας του εισιτήρια για αγώνες αυτοκινήτου NASCAR, εις βάρος του δικαιούχου του σήματος.

Σημειώνεται ότι για όλες τις άνω περιπτώσεις κακής πίστης, η κακόπιστη καταχώρηση μπορεί να είναι και προγενέστερη της κατοχύρωσης σήματος, αν το σήμα χρησιμοποιείται από πριν στις συναλλαγές²³¹.

Αντίθετα, συνοπτικά αναφέρεται ότι κατά την κρίση των Panels δεν υφίσταται κακή πίστη, όταν το domain name συντίθεται από περιγραφική ένδειξη²³² και όταν και ο καθ' ού έχει δικαίωμα στο εν λόγω σήμα²³³. Από την άλλη πλευρά κακή πίστη από την πλευρά του προσφεύγοντος (reverse domain name hijacking) αποδείχθηκε στην περίπτωση, που ο προσφεύγων επέδειξε προκατάληψη κατά του καθ' ού, αν και γνώριζε ότι ο τελευταίος έχει δικαίωμα στο χρησιμοποιούμενο domain name²³⁴.

3. Κριτική

Η εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς για τις διεθνείς ονομασίες πεδίου δια των αρμοδίων Φορέων Επίλυσης, εμφανίζεται ως ένας ιδιαίτερα επιτυχημένος θεσμός για την καταπολέμηση του cybersquatting. Η διαδικασία είναι ιδιαίτερα σύντομη, απτή στο μέσο χρήστη του Διαδικτύου, αφού γίνεται εξ' αποστάσεως χωρίς μετακινήσεις σε άλλη χώρα και το κόστος δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό, με βάση τα διεθνή δεδομένα. Μια επιφύλαξη διατυπώνεται για την ανάγκη ύπαρξης δικηγόρου, η οποία αν και δεν είναι υποχρεωτική, τα ζητήματα διανοητικής ιδιοκτησίας στο χώρο του Διαδικτύου, σαφώς απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις. Μεγάλη επιτυχία του θεσμού συνιστά το γεγονός ότι απαλλάσσονται οι διάδικοι από τον "πονοκέφαλο" της θεμελίωσης διεθνούς δικαιοδοσίας κάποιου εθνικού δικαστηρίου και της κήρυξης εκτελεστής της απόφασης στην αλλοδαπή, δεδομένου ότι οι αποφάσεις των Panels είναι άμεσα εκτελεστές.

Αναφορικά με το ουσιαστικό δίκαιο, η γενικότητά του δεν πρέπει να προβληματίζει, διότι η ευρεία ανάλυσή του δια της ήδη διαπλασθείσας νομολογίας, καλύπτει πολλά από τα κενά σημεία, που αφήνει αρρύθμιστα η UDRP. Πάντως σίγουρα θα δυσκολεύει τους νομικούς, που προέρχονται από χώρες του

²³¹ WIPO Case No D 2000-0056.

²³² WIPO Case No D 2000- 0186 - "libro.com", όπου η ένδειξη libro (= βιβλίο στα ιταλικά και ισπανικά), είναι λέξη περιγραφική και νομίμως χρησιμοποιείται από τον καθ' ού ανεξάρτητα με το ότι ο προσφεύγων έχει δικαίωμα στο σήμα στην άνω λέξη.

²³³ WIPO Case No D 2001- 0079 - "tschimbo.com".

²³⁴ WIPO Case No D 2001- 0196 - "magi.com".

“ ηπειρωτικού δικαίου ”, οι οποίοι ίσως δεν είναι τόσο εξοικειωμένοι με το common law. Η επιλογή να μην αναλαμβάνουν οι Φορείς Επίλυσης να επιλύουν περιπτώσεις διαμάχης δύο δικαιούχων σημάτων για μία ονομασία πεδίου, φαίνεται σάφρων, διότι πρόκειται για ζητήματα, που απαιτούν πολύ καλή γνώση του δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας των οικείων κρατών, οπότε είναι προτιμότερο αυτές να κρίνονται από τους εθνικούς δικαστές. Βέβαια, οι δικαστές των Panels είναι εξειδικευμένοι στο δίκαιο της διανοητικής ιδιοκτησίας και σε θέματα Διαδικτύου, δε δύνανται όμως να είναι γνώστες του δικαίου όλων των κρατών παγκοσμίως. Ομοίως, ορθά στα πλαίσια της εξωδικαστικής επίλυσης δεν επιδικάζονται αποζημιώσεις, διότι οι Φορείς Επίλυσης θα εξοπλίζονταν με αρμοδιότητες διεθνών διαιτητικών οργάνων ή εθνικών δικαστηρίων, τις οποίες σαφώς δεν έχει δικαίωμα να παρέχει η ICANN.

Μελανό σημείο αποτελεί για μερικούς και η διασυνοριακή ισχύ των αποφάσεων των Φορέων Επίλυσης²³⁵, όμως από τη στιγμή που η ICANN περιλαμβάνει τους κανόνες εξωδικαστικής επίλυσης στη σύμβαση καταχώρησης domain name, το πρόβλημα εν μέρει καλύπτεται, τα όποια άλλα σχετικά ζητήματα²³⁶ θα πρέπει μάλλον να υπερκερασθούν χάρη στην επιτυχία του θεσμού στην καταπολέμηση του cybersquatting και την αποφυγή χρονοβόρων και πολυδάπανων δικαστικών αγώνων.

Άλλωστε οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Μέχρι τον Ιούνιο του 2004 έλαβαν χώρα ενώπιον όλων των Φορέων Επίλυσης περίπου 14.500 προσφυγές και στο 80 % των περιπτώσεων αποδόθηκε η ονομασία πεδίου με την άνω λιτή και σύντομη διαδικασία στον πραγματικό δικαιούχο σήματος²³⁷.

²³⁵ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ 47 επ.

²³⁶ Άνθιμο, Αρμενόπουλο, 2001 οπ, 1588 επ., ο οποίος διατυπώνει και άλλες επιφυλάξεις για το θεσμό, δικονομικού κυρίως περιεχομένου.

²³⁷ Για περισσότερες πληροφορίες για τις στατιστικές του Φορέα της WIPO βλ. www.arbiter.wipo.int/domains/statistics.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Το κοινοτικό σήμα σε σχέση με το επίπεδο .eu

Αντίθετα, με τα όσα ισχύουν σε διεθνές επίπεδο, στο χώρο της Κοινότητας, μετά από μακροχρόνιες προσπάθειες²³⁸, παρέχεται πλέον η δυνατότητα για καταχώρηση ενιαίου κοινοτικού σήματος. Ειδικότερα, οιοσδήποτε επιθυμεί να καταστεί φορέας κοινοτικού σήματος, υποβάλλει αίτηση στο Γραφείο Εναρμόνισης για την εσωτερική αγορά (Αλικάντε Ισπανίας) και έτσι αποκτά δίχως άλλες προϋποθέσεις, δικαίωμα στο σήμα που ισχύει σε όλες τις χώρες της Κοινότητας. Το Κοινοτικό σήμα συνυπάρχει μαζί με τα εθνικά, δεν πρόκειται δηλαδή για άλλη κατηγορία σήματος και σε περίπτωση σύγκρουσης υπερισχύει το παλαιότερο²³⁹, ήτοι ισχύει και εδώ η αρχή της χρονικής προτεραιότητας.

Σε σχέση με το επίσης πρόσφατο κοινοτικό επίπεδο .eu, κοινό στοιχείο εντοπίζεται στη χρονική προτεραιότητα, όμως ο Κοινοτικός νομοθέτης καθιερώνει ιδιαίτερη μεταχείριση στους δικαιούχους κοινοτικού ή εθνικού σήματος, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα, πριν αρχίσουν οι καταχωρήσεις του νέου επιπέδου για το κοινό (μέσα στην λεγόμενη sunrise period), να καταχωρήσουν τα σήματά τους υπό το επίπεδο.eu, κάμπτοντας έτσι τρόπον τινά την αρχή της χρονικής προτεραιότητας που ισχύει παγκοσμίως στην καταχώρηση του domain name.

Συνεπώς, με την ιδιαίτερη αυτή μεταχείριση οι δικαιούχοι κοινοτικών αλλά και εθνικών σημάτων αποκτούν προβάδισμα στην καταχώρηση domain name, υποδηλώνοντας έτσι ο Κοινοτικός νομοθέτης εμμέσως, ότι το domain name είναι μία νέα μορφή διακριτικού γνωρίσματος που χρησιμοποιείται στο ηλεκτρονικό εμπόριο και σχετίζεται άμεσα με το σήμα του ``ύλικού κόσμου`` και γι' αυτό είναι αναγκαίο για την ομαλή λειτουργία της αγοράς, σήμα και domain name, να ταυτίζονται.

²³⁸ Ο πρώτος σχετικός Κανονισμός εκδόθηκε το 1994 και είναι ο 40/1994 και έκτοτε χρειάστηκαν άλλοι 4 Κανονισμοί, οι 3288/1994, 2868/95, 2869/1995 και τέλος ο 422/2004.

²³⁹ Ρόκας, οπ 151 επ.

2. Εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς

Ο Κανονισμός 874/2004 καθιερώνει τους όρους και τη διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, που θα ανακύψουν σχετικά με το επίπεδο .eu. Κατά το πλείστο μέρος, τόσο η διαδικασία όσο και το ουσιαστικό δίκαιο, ταυτίζονται με τα ισχύοντα σε διεθνές επίπεδο, ως ανωτέρω περιγράφηκαν.

Ειδικότερα, αναφορικά με τη διαδικασία, το Μητρώο ορίζει Πάροχους Υπηρεσιών Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών, ενώπιον των οποίων γίνονται οι προσφυγές. Ο προσφεύγων δύναται και εδώ να επιλέξει τον Πάροχο της αρεσκείας του. Η όλη διαδικασία είναι όμοια με εκείνη που προβλέπει η UDRP, με βασική διαφορά τις προθεσμίες, με πολιτική του Κανονισμού την επέκταση αυτών, προφανώς για μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, λχ. ο καθ' ού παρουσιάζει την άμυνά του εντός 30 ημερών αντί για 20, ομοίως η απόφαση εκδίδεται σε 30 μέρες αντί για 20 και το πιο σημαντικό, δίδεται χρονικό διάστημα 30 ημερών στον καθ' ού (αντί για 10) να προσφύγει στα τακτικά δικαστήρια και κατά συνέπεια να αναστείλει την ανάκληση του domain name του. Άλλη επουσιώδης διαφορά είναι ότι τα έξοδα δε μοιράζονται, αν ο καθ' ού ζητήσει την κρίση της υπόθεσης από τριμελή Επιτροπή, αλλά με όλα βαρύνεται ο προσφεύγων. Η γλώσσα που εξελίσσεται η διαδικασία, είναι η γλώσσα που συμφωνείται κατά τη διαδικασία καταχώρησης ονομασίας κοινοτικού επιπέδου, εκτός εάν αμφότεροι οι διάδικοι επιλέξουν από κοινού άλλη. Τέλος, η όλη διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης, η οποία επίσης δεν είναι διαιτησία, δεν αποκλείει την προσφυγή των διαδίκων στα τακτικά δικαστήρια.

Το ουσιαστικό δίκαιο (άρθρο 22) ορίζει ότι η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών και κατά συνέπεια η μεταβίβαση ή ακύρωση ονομασίας πεδίου λαμβάνει χώρα, αν η καταχώρηση είναι κερδοσκοπική ή καταχρηστική. Πότε μια καταχώρηση είναι καταχρηστική ή κερδοσκοπική ορίζεται στο άρθρο 21 και εκεί τίθενται οι τρεις προϋποθέσεις που θέτει και η UDRP (ταυτότητα ή ομοιότητα που να προκαλεί σύγχυση, έλλειψη εννόμου συμφέροντος, κακή πίστη), με τη διαφορά ότι δεν απαιτείται να συντρέχουν και οι τρεις σωρευτικά, αντιθέτως αρκεί να συντρέχει η πρώτη και η δεύτερη ή η πρώτη και η τρίτη²⁴⁰. Ομοίως ο καθ' ού δύναται να ανταποδείξει ότι έχει έννομο συμφέρον και ορίζονται ενδεικτικά σχεδόν

²⁴⁰ Συνάγεται από την διατύπωση του Κανονισμού..... α) και β) ή γ).

όμοιες²⁴¹ με εκείνες της UDRP τρεις περιπτώσεις ανταπόδειξης²⁴² και τέλος για την έννοια της κακής πίστης, τίθενται ομοίως ενδεικτικά οι τέσσερις περιπτώσεις, που ορίζονται και στην UDRP²⁴³ και προστίθεται και μία πέμπτη, η καταχώρηση ως domain name όνομα προσώπου, με το οποίο ο καθ' ού δεν έχει καμία σχέση. Οι άνω περιπτώσεις, αν αποδειχθούν, τεκμαίρεται η ύπαρξη της κακής πίστης, με τη διαφορά ότι στον Κανονισμό δεν χρειάζεται, όπως στην UDRP, η ονομασία και να καταχωρήθηκε και να χρησιμοποιείται με κακή πίστη, αλλά αρκεί ένα από τα δύο.

Ειδοποιός διαφορά μεταξύ του Κανονισμού και της UDRP, εντοπίζεται στο ότι ο Κανονισμός προστατεύει ευθέως εκτός από το σήμα όλα τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας που προστατεύονται από το κοινοτικό ή από τα εθνικά δίκαια των κρατών – μελών²⁴⁴, στα οποία ρητά ορίζεται ότι περιλαμβάνονται (άρθρο 10) και τα κατατεθέντα εθνικά εμπορικά σήματα, τα κατατεθέντα κοινοτικά εμπορικά σήματα, οι γεωγραφικές ενδείξεις ή οι ονομασίες προέλευσης και, στο μέτρο που προστατεύονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών στα οποία κατέχονται, τα μη κατατεθέντα εμπορικά σήματα, οι εμπορικές επωνυμίες, τα αναγνωριστικά ταυτότητας επιχείρησης, οι εταιρικές επωνυμίες, τα οικογενειακά ονόματα και οι χαρακτηριστικοί τίτλοι προστατευόμενων λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων²⁴⁵.

Σημειωτέον ότι το ουσιαστικό δίκαιο με όλες τις προϋποθέσεις που θέτει για τη μεταβίβαση ή ακύρωση ονομασίας πεδίου, εφαρμόζεται, όχι μόνο στην

²⁴¹ Λ.χ. δεν υπάρχει εδώ η δυνατότητα ανταπόδειξης ότι ο καθ' ού κάνει χρήση της ονομασίας καλή τη πίστει.

²⁴² Όμως, αφού στον Κανονισμό για την ανάκληση του επιπέδου δεν απαιτείται και κακή πίστη και έλλειψη εννόμου συμφέροντος, αλλά αρκεί ένα από τα δύο, ο καθ' ού δεν απαλλάσσεται αν αποδείξει ότι έχει έννομο συμφέρον, διότι μπορεί να έχει κακή πίστη ή και το αντίστροφο.

²⁴³ Με τη μόνη διαφοροποίηση ότι στην περίπτωση β) παρατίθενται τρεις επιπλέον προϋποθέσεις. Βλ. άρθρο 21 του Κανονισμού.

²⁴⁴ Βλ. άρθρο 21 του Κανονισμού, το οποίο παραπέμπει στα δικαιώματα του άρθρου 10.

²⁴⁵ Εν ολίγοις συμπεριλαμβάνονται ευθέως στον Κανονισμό, όσα έκριναν οι αποφάσεις των Panels εφαρμόζοντας την UDRP, ότι εμπίπτουν στην έννοια "σήμα". Και εδώ φαίνεται η διαφοροποίηση του common law στην εξωδικαστική επίλυση διαφοράς της ICANN, με αυτήν της Κοινότητας, που σύμφωνη με τις "επιταγές" του ηπειρωτικού δικαίου, προτιμά να ορίζει περισσότερα στο Νόμο, παρά να αφήνει τόσο ευρεία περιθώρια στον εφαρμοστή του δικαίου. Δεν αποκλείεται, ωστόσο η άνω επιλογή να είναι καθαρά χρονική - συγκυριακή, αφού οι συντάκτες του Κανονισμού είχαν την πολυτέλεια να μελετήσουν πρώτα τις αποφάσεις των διεθνών φορέων επίλυσης και απλώς μετά ίσως συμπεριέλαβαν τις κρίσεις τους στο κείμενο του Κανονισμού.

εξωδικαστική, αλλά και στη δικαστική επίλυση της διαφοράς, κάτι το οποίο δεν είναι εφικτό σε διεθνές επίπεδο, διότι η ICANN, δεν έχει καμία νομοθετική, υπερεθνική εξουσία, όπως έχει η Κοινότητα.

3. Κριτική

Η Κοινότητα εισήλθε δυναμικά στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου, δημιουργώντας το νέο επίπεδο .eu και συνάμα έδωσε τη δυνατότητα στο επίσης "νεογέννητο" κοινοτικό σήμα να καταχωρείται κατά απόλυτη προτεραιότητα υπό το νέο επίπεδο. Ακολουθώντας εκ του ασφαλούς το επιτυχημένο παράδειγμα της εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς σε διεθνές επίπεδο, καθιέρωσε σχεδόν με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς για το .eu.

Με μεγάλο ενδιαφέρον αναμένονται οι πρώτες αποφάσεις των κοινοτικών Panels, προκειμένου να υποβληθούν σε μία συγκριτική επισκόπηση με εκείνες των διεθνών. Αν και το ουσιαστικό δίκαιο και στα δύο κανονιστικά κείμενα (UDRP και Κανονισμό) είναι παρόμοιο, δεν είναι βέβαιο, πρώτον, αν οι Ευρωπαίοι θα προτιμήσουν την εξωδικαστική επίλυση και όχι τα τακτικά δικαστήρια και δεύτερον αν η διαφορετική νομική, αλλά και πολιτισμική κουλτούρα των "κοινοτικών δικαστών" θα οδηγήσει σε ίδιες ερμηνείες και κατ' επέκταση σε ίδιες αποφάσεις με εκείνες των διεθνών Panels.

Το μόνο βέβαιο είναι, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση με το κοινοτικό σήμα και με το κοινοτικό επίπεδο φαίνεται ότι θέλει να ανταγωνιστεί δυναμικά και επ' ίσοις όροις τα διεθνή επίπεδα .com, .net, .org κλπ και κατ' επέκταση τις ΗΠΑ, που κατά το πλείστο μέρος ευρίσκονται πίσω από αυτά, δεδομένου ότι η ICANN, όπως και αν αυτοαποκαλείται, δεν παύει να είναι μια εταιρεία των ΗΠΑ και τα διεθνή επίπεδα από τα πρώτα χρόνια του Διαδικτύου κατοχυρώνονται κατά κόρον από εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων. Από την άλλη πλευρά οι ΗΠΑ διαβλέποντας την επιθυμία αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι τυχαία, αποφάσισαν, μέσω της ICANN, το επίπεδο .eu να λειτουργεί ως εθνικό επίπεδο, σε αντίθεση με το .asia, το οποίο είναι sponsored διεθνές. Οι πολιτικές σκοπιμότητες, που υποκρύπτουν και οικονομικά – εμπορικά συμφέροντα, αν μη τι άλλο δεν θα μπορούσαν να λείπουν ούτε από το χώρο του Διαδικτύου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το πρόβλημα της προστασίας των διακριτικών γνωρισμάτων στο χώρο του Διαδικτύου, κυρίως λόγω προσβολής τους από domain names, δεν άργησε να φανεί και στη χώρα μας, απασχολώντας νομολογία, κατά πρώτον και τη θεωρία μετ' έπειτα. Στο παρόν κεφάλαιο αποτυπώνονται οι θέσεις της θεωρίας αλλά και των Δικαστηρίων, που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν συναφείς περιπτώσεις. Σημειωτέον ότι οι όποιες διαφορές ανέκυψαν σχετικά, ήχθησαν ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων, διότι η χώρα μας δεν υιοθέτησε τους κανόνες της UDRP ²⁴⁶ για την εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς, το δε θεσμικό πλαίσιο εξωδικαστικής επίλυσης φαίνεται αρκετά πρόχειρο και δεν έχει τύχει αποδοχής ²⁴⁷.

1. Σήμα και domain name

1.1. Το ελληνικό σήμα σε σχέση με τις ελληνικές ονομασίες πεδίου

Στον Ελλαδικό χώρο υφίστανται διακριτικά γνωρίσματα του ουσιαστικού και του τυπικού συστήματος. Το σήμα ανήκει στη δεύτερη κατηγορία, δεδομένου ότι για να αποκτηθεί σε αυτό δικαίωμα, απαιτούνται ορισμένες διατυπώσεις και ο ν. 2234/1994 εμπεριέχει όλες τις σχετικές ρυθμίσεις.

Σύμφωνα με το νόμο, σήμα μπορεί να αποτελέσει κάθε σημείο επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως ικανό να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες μιας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων, ενώ παρατίθενται ενδεικτικά μια σειρά περιπτώσεων που δύναται να αποτελέσουν σήμα (άρθρο 1). Η βασική λειτουργία του σήματος λοιπόν είναι η διακριτική – λειτουργία προέλευσης - συγχρόνως όμως επιτελεί διαφημιστική, καθώς

²⁴⁶ Προφανώς για λόγους έλλειψης υποδομής. Βλ. και *Τουντόπουλο/ Χατζόπουλο*, σπ 90.

²⁴⁷ Η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης σύμφωνα με την Απόφαση της ΕΕΤΤ του 1999 προβλέπει ότι σε περίπτωση διαφωνίας επιχειρείται συμβιβασμός των μερών από το Διαχειριστή και αν αυτός δεν επιτύχει, η διαφορά άγεται ενώπιον της ΕΕΤΤ, η οποία επιλύει τη διαφορά ως διαιτητής, εκκρεμεί ωστόσο το ΠΔ, το οποίο θα εμπεριέχει τους κανόνες της διαιτησίας, με την ελπίδα αυτό να αποδέχεται τους πετυχημένους Κανόνες της UDRP. *Τουντόπουλος/ Χατζόπουλος*, σπ 92.

και εγγυητική λειτουργία, αφού δι' αυτού εγγυάται η εκάστοτε επιχείρηση την ποιότητα των προϊόντων της²⁴⁸.

Το σήμα αποκτάται με την καταχώρησή του (άρθρο 2) και όχι με την κατάθεση της σχετικής αίτησης στον OBI, αλλά ο χρόνος κατάθεσης της τελευταίας έχει τεράστια σημασία, όπως άλλωστε ισχύει και στην κατάθεση αίτησης για απόκτηση domain name, διότι από αυτόν το σήμα αποκτά προτεραιότητα σε περίπτωση συγκρούσεως με άλλο σήμα²⁴⁹. Στα σήματα, όπως άλλωστε σε όλα τα διακριτικά γνωρίσματα, ισχύει η αρχή της χρονικής προτεραιότητας, αφού δεν είναι δυνατή η καταχώρηση σήματος, εάν αυτό ταυτίζεται ή ομοιάζει τόσο που να προκαλείται κίνδυνος σύγχυσης με άλλο σήμα (άρθρο 4 παρ. 1) ή εν γένει διακριτικό γνώρισμα (άρθρο 4 παρ. 3), το οποίο είχε αποκτηθεί προγενέστερα. Βέβαια για να ισχύσει το άνω πρέπει να συντρέχει μία ακόμα προϋπόθεση, ήτοι τα προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρονται υπό το συγκεκριμένο σήμα, πρέπει να ταυτίζονται με εκείνα που εμπορεύεται ο έτερος ενδιαφερόμενος να κατοχυρώσει το εν λόγω σήμα. Ταξινομούνται δηλαδή τα σήματα σε κλάσεις ανάλογα με το είδος των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα οποία πρόκειται να διακρίνουν. Εξαίρεση αποτελούν τα σήματα φήμης, τα οποία προστατεύονται ανεξάρτητα από την κατηγορία προϊόντων ή υπηρεσιών και απαγορεύεται η καταχώρηση ταυτιζόμενων ή παρομοίων με αυτά.

Η αρχή της χρονικής προτεραιότητας υπό την ίδια έννοια εντοπίζεται ως και κατά τη διαδικασία καταχώρησης domain name, με μόνη τη διαφορά ότι εκεί είναι απόλυτη, αφού, λόγω της φύσης του Διαδικτύου, δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν κλάσεις, αλλά η καταχώρηση προγενέστερου domain name, αποκλείει την καταχώρηση άλλου ομοίου.

Στο νόμο περί σημάτων προβλέπεται και μία σειρά λόγων απαραδέκτου προς καταχώρηση, οι οποίοι σε αρκετά σημεία ομοιάζουν με εκείνους που ισχύουν για τις ελληνικές ονομασίες πεδίου, όπως οι ενδείξεις γεωγραφικής προέλευσης (άρθρο 3 παρ. 1 περ. γ του ν. 2239/1994), τα σημεία και τα επισήματα των κρατών (άρθρο 3 παρ. 2 παρ. α), τα σημεία των οποίων η κατάθεση έγινε κακόπιστα ή αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη κοκ.

²⁴⁸ Για περισσότερα για τις λειτουργίες του σήματος βλ. *Αντωνόπουλο*, οπ 444 επ.

²⁴⁹ *Ρόκας*, οπ 120.

1.2. Κατοχύρωση του domain name ως σήματος

Η καταχώρηση ενός domain name, ως ελέγχθη, δε γεννά δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα (άρθρο 4 παρ. 9 Κανονισμού ΕΕΤΤ), πολύ περισσότερο δε σημαίνει ότι δια της σχετικής διαδικασίας αποκτήθηκε δικαίωμα στο σήμα. Αρκετά συχνά ωστόσο, οι δικαιούχοι σήματος κατ' εφαρμογή του άρθρου 18 του ν.2239/1994 ²⁵⁰ σπεύδουν να το καταχωρήσουν και ως domain name. Ζήτημα γεννάται όμως, εάν είναι εφικτό και το αντίστροφο, να κατοχυρωθεί δηλαδή ως σήμα ένα ήδη υπάρχον domain name.

Ο ν. 2239/1994 δεν ορίζει κάτι τέτοιο ευθέως, όμως πρέπει να γίνει δεκτό, ότι το domain name μπορεί να καταχωρηθεί και ως σήμα, εάν είναι ικανό να επιτελέσει τη βασική λειτουργία ενός σήματος, η οποία κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΚ συνίσταται στην παρεχόμενη προς τον καταναλωτή εγγύηση, ότι το συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία προέρχεται από συγκεκριμένη επιχείρηση ²⁵¹. Η αντίθετη άποψη, η οποία στηρίζεται κυρίως στο γεγονός ότι το domain name επιτελεί συγκεκριμένη τεχνική λειτουργία και γι' αυτό δεν μπορεί να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες τυγχάνει απορριπτέα, για λόγους που έχουν ήδη αναφερθεί²⁵². Άλλωστε οι προηγμένες σε θέματα Διαδικτύου χώρες, Αγγλία και ΗΠΑ, ήδη παρέχουν την άνω δυνατότητα με θέσπιση ειδικών νόμων ²⁵³.

Για να καταχωρηθεί λοιπόν ένα domain name ως σήμα πρέπει η χρήση του να προορίζεται προς διάκριση προϊόντων ή υπηρεσιών υπό το συγκεκριμένο σήμα και πρέπει να υπάρχει πρόθεση του δικαιούχου να το χρησιμοποιήσει στις συναλλαγές. Κατά τα λοιπά η καταχώρηση πρέπει να είναι σύμφωνη με τις ουσιαστικές, θετικές και αρνητικές προϋποθέσεις του ν. 2239/1994 και ασφαλώς να τηρηθεί η απαιτούμενη διαδικασία. Ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις, εν συντομία αναφέρεται ότι το domain name είναι επιδεκτικό γραφικής παράστασης, αφού σύμφωνα και με τον Κανονισμό της ΕΕΤΤ αποτελείται από γράμματα και αριθμούς και συνήθως συνθέτει μία λέξη ή αρχικά λέξεων. Όμως επειδή στο χώρο του Διαδικτύου το κοινό αντιλαμβάνεται το domain name κατ' αρχήν ως διεύθυνση και όχι ως σημείο, που διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες, θα πρέπει να εξετάζεται αυστηρά,

²⁵⁰ Το οποίο ορίζει : *''... και να το χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα ''*.

²⁵¹ Ξουραφά, σπ 319.

²⁵² Βλ. Κεφ. Α.

²⁵³ Για τις ΗΠΑ, βλ. σχετικά το κείμενο του σχετικού νόμου www.uspto.gov/web/offices/tac/tmep.

αν το συγκεκριμένο σημείο δύναται να επιτελέσει την άνω διακριτική λειτουργία, πρέπει δηλ. να δίδεται η εντύπωση στο κοινό ότι το συγκεκριμένο domain name χρησιμοποιείται προς δήλωση εμπορικής προέλευσης προϊόντων ή υπηρεσιών και εν γένει θα πρέπει να είναι πιο αυστηρά τα κριτήρια καταχώρησής του, όσον αφορά την έλλειψη διακριτικότητας και τον περιγραφικό ή κοινόχρηστο χαρακτήρα του σημείου. Ομοίως δεν πρέπει να συντρέχει κάποια από τις λοιπές αρνητικές προϋποθέσεις των άρθρων 3 και 4. Εξάλλου, ως ελέγχθη, πολλοί από τους λόγους απαραδέκτου που προβλέπονται στο άρθρο 3 ταυτίζονται με εκείνους του Κανονισμού της EETT.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το ζήτημα σχετικά με το ρόλο που έχουν τα κοινόχρηστα *www* και οι TLDs, *.com*, *.gr*, στο προς καταχώρηση σήμα. Δεν τίθεται αμφιβολία, ότι τα κοινόχρηστα αυτά σημεία από μόνα τους στερούνται διακριτικής ισχύος. Η διακριτική ικανότητα ενός domain name εξαρτάται από το περιεχόμενο του δευτέρου επιπέδου. Φαίνεται όμως ορθότερο, παρά τις όποιες αντιρρήσεις έχουν διατυπωθεί, τα στοιχεία *“www”* και τα TLDs (π.χ. *.com*), να συμπεριλαμβάνονται στο προς καταχώρηση σήμα, για να δηλώνεται με αυτό τον τρόπο ότι πρόκειται για domain name – σήμα, που χρησιμοποιείται στο ηλεκτρονικό εμπόριο ²⁵⁴. Άλλωστε, εμφανίστηκαν και κάποιες περιπτώσεις που το TLD, *“έσωσε”* την καταχώρηση σήματος προσδίδοντάς του διακριτική ισχύ ²⁵⁵.

Βέβαια, η κατοχύρωση ενός domain name ως σήματος δεν πρέπει να οδηγήσει στο εσφαλμένο συμπέρασμα ότι πλέον το domain name αξιώνει την προστασία

²⁵⁴ Τη θέση αυτή ακολουθεί ο Αμερικάνικος Νόμος περί καταχώρησης domain name ως σήματος, οι δε αντιρρήσεις έχουν εκφραστεί από την αμερικάνικη θεωρία, με κύριο επιχείρημα ότι το TLD δεν προσθέτει τίποτα στη διακριτική δύναμη του σήματος. Βλ. *Ξουραφά*, *οπ* 399 *επ* και εκεί παραπομπή σε McCarthy, 7-29.

²⁵⁵ Έτσι στην περίπτωση domain name *“bank24.dk”*, το οποίο ταυτιζόταν με το προγενέστερο σήμα *“bank24”*, όμως το κύριο επίπεδο *.dk*, αφενός κρίθηκε ότι προσδίδει διακριτικό χαρακτήρα στην περιγραφική λέξη *bank* (=τράπεζα) και αφετέρου το διαφοροποιεί από το προγενέστερο σήμα, συνδέοντάς το με την χώρα της Δανίας. Απόφαση R 1011/2001-1 του ΓΕΕΑ. Ομοίως και η περίπτωση που αντιμετώπισε το Βρετανικό Γραφείο Καταχώρησης Σημάτων για το σημείο *“CAN AND WILL”* (=ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΚΑΙ ΘΕΛΟΥΜΕ) και έκρινε ότι η άνω φράση αποτελεί διαφημιστικό σύνθημα και προς τούτο απέρριψε την καταχώρησή του, αντίθετα δέχτηκε να καταχωρήσει την ίδια φράση με την προσθήκη του *.com*, με την αιτιολογία ότι αυτό προσδίδει στο σημείο χαρακτήρα σήματος. Για τις αποφάσεις αυτές και γενικότερα για περισσότερα σχετικά με την καταχώρηση ως σήματος ενός domain name βλ. *Ξουραφά*, *οπ* 314 *επ*.

σήματος, ως προς όλες του τις λειτουργίες, μεταξύ των οποίων και οι τεχνικές. Αντίθετα, ως σήμα προστατεύεται, αυστηρά ως προς τις λειτουργίες ένδειξης προέλευσης συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσίας και εν γένει ως προς τις λειτουργίες που επιτελεί κάθε σήμα.

1.3. Επίλυση της διαφοράς με βάση το ν. 2239/1994²⁵⁶

Αφού έγινε δεκτό ότι τα domain names, υπό προϋποθέσεις δύνανται να επιτελέσουν λειτουργία σήματος, σε περίπτωση προσβολής δικαιώματος στο σήμα, είτε πρόκειται για ``κοινό`` σήμα (Κεφ. ΣΤ.1.1), είτε για domain name, το οποίο κατοχυρώθηκε ως σήμα (Κεφ. ΣΤ.1.2), από χρήση ταυτιζόμενης ή σχεδόν όμοιας ονομασίας πεδίου, είναι δυνατόν να καμφθεί η αρχή της χρονικής προτεραιότητας (first come first served) που ισχύει στην καταχώρηση ονομασιών πεδίου με βάση τον Κανονισμό της ΕΕΤΤ²⁵⁷ και χωρεί εφαρμογή της έννομης προστασίας του ν. 2239 / 1994, ο οποίος προβλέπει απαγόρευση χρήσης του σήματος σε τρίτους (άρθρο 18), αστική προστασία, ήτοι αγωγή παράλειψης, αποζημίωσης, ασφαλιστικά μέτρα κλπ (άρθρο 26) και ποινική προστασία (άρθρα 28 – 31), εφόσον όμως συντρέχουν και ορισμένες προϋποθέσεις.

Το άρθρο 18 παρ. 1 του άνω νόμου, παρέχει στο δικαιούχο του σήματος αποκλειστικό δικαίωμα να το χρησιμοποιεί και σε ηλεκτρονικά και οπτικοακουστικά μέσα, ενώ η παρ. 3 του ιδίου άρθρου του δίδει την αρνητική εξουσία να απαγορεύει τη χρήση στις συναλλαγές σημείων, που αποτελούν παραποίηση ή απομίμησή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4. Από το συνδυασμό των άνω διατάξεων συνάγεται ότι για να τύχει εφαρμογής ο νόμος περί σημάτων και επί των domain names πρέπει : α) να προκαλείται από τη χρήση του domain name προσβολή του αποκλειστικού δικαιώματος σηματούχου στο σήμα του, β) η χρησιμοποίηση του domain name να γίνεται στις συναλλαγές και γ) το domain name να συντίθεται από σημεία που αποτελούν παραποίηση ή απομίμηση του σήματος, έτσι που να προκαλείται σύγχυση στο κοινό.

²⁵⁶ Όλες οι αποφάσεις που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, κάνουν συνδυασμό των διατάξεων του ν.2239/1994 και του ν.146/1914, καθώς τα προσβαλλόμενα σήματα ήταν συγχρόνως και επωνυμίες, διακριτικοί τίτλοι κλπ, όμως εδώ αναλύονται μόνο οι διατάξεις για την προσβολή σήματος.

²⁵⁷ Εξάλλου και ο ίδιος ο Κανονισμός προβλέπει διαδικασία διαγραφής ονομασίας διαδικτύου στην περίπτωση που προσβάλλονται άλλα δικαιώματα (συνδυασμός αρ. 4 παρ. 10 και αρ. 9 παρ. 1 στ. ix).

α) Κατά την κρατούσα άποψη²⁵⁸, στα ηλεκτρονικά και οπτικοακουστικά μέσα επί των οποίων ο δικαιούχος σήματος έχει αποκλειστικό δικαίωμα να το χρησιμοποιεί (άρθρο 18 παρ. 1), συμπεριλαμβάνεται και το Διαδίκτυο και ειδικότερα η χρήση του σήματος ως domain name. Συνεπώς, από τη στιγμή που χρησιμοποιείται το σήμα ως domain name από τρίτον, προσβάλλεται το αποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου στο σήμα, πολλώ δε μάλλον, αν ληφθεί υπόψη και η ιδιαίτερη δομή του Διαδικτύου, που δεν επιτρέπει την καταχώρηση ακριβώς ίδιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης δεύτερη φορά ²⁵⁹.

Με τις άνω παραδοχές της θεωρίας σύμφωνη είναι και η νομολογία και ειδικότερα, η ΜΠρΑθ 1554/2002 ²⁶⁰ για την υπόθεση του σήματος "COPYNET", που είχε καταχωρήσει ο καθ' ού ως ηλεκτρονική διεύθυνση – www.coropynet.gr - δέχτηκε ότι με την άνω καταχώρηση "…αποδυναμώνεται η εμπορική εκμετάλλευση από την επιχείρηση ... του σήματος του οποίου είναι δικαιούχος (ο αιτών), καθώς δεν μπορεί να καταχωρήσει στον αρμόδιο φορέα ... την ονομασία περιοχής αποτελούμενη από τον ως άνω όρο "COPYNET".

β) Η χρήση του domain name στις συναλλαγές είναι ευνόητο, ότι συντρέχει σε κάθε περίπτωση που ο προσβολέας του σήματος του δικαιούχου χρησιμοποιεί την επίδικη ηλεκτρονική διεύθυνση για την ενάσκηση εμπορικής δραστηριότητας, όπως πώληση προϊόντων, παροχή υπηρεσιών, αφού το Διαδίκτυο συνιστά ένα νέο εμπορικό μέσο για σύναψη εμπορικών συμβάσεων και για την τέλεση εμπορικών

²⁵⁸ Αλεξανδρίδου, οπ 169, Αντωνόπουλος, οπ 341, Τουντόπουλος/Χατζόπουλος, οπ 104, Μαρίνος, εις Ρόκα, Δίκαιο σημάτων, 291.

²⁵⁹ Αντίθετα ο Αποστολόπουλος, Περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις ως domain names – Νομική Προβληματική, ΧρίΔ 2003, 115, ο οποίος υποστηρίζει ότι ο αποκλεισμός χρήσης ονομασίας πεδίου, επειδή αυτή είναι διαθέσιμη μόνο μια φορά, δεν μπορεί να παραλληλισθεί με το θετικό αποκλεισμό του αρ. 18 ν. 2234/1994, με κύρια αιτιολογία ότι η ίδια ονομασία είναι διαθέσιμη με διαφορετικό TLD ή με την παραμικρή διαφοροποίηση. Βέβαια, η άνω άποψη περιορίζεται μόνο στις περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις, που χρησιμοποιούνται σε σήματα και δε γενικεύεται για όλες τις περιπτώσεις, κάτι το οποίο μάλλον δεν θα ήταν ορθό, διότι το κύριο TLD σε εθνικό επίπεδο είναι το .gr και σε διεθνές το .com και αυτά τα επίπεδα χρησιμοποιούν οι χρήστες, όταν θέλουν να επισκεφτούν μια ιστοσελίδα με τη μέθοδο guess.com, σε κάθε δε περίπτωση το άρθρο 18 πρέπει να γίνει δεκτό ότι παρέχει στο δικαιούχο σήματος το αποκλειστικό δικαίωμα να καταχωρεί το σήμα του υπό οιοδήποτε TLD αυτός επιθυμεί. Άλλωστε, όπως σημειώνουν οι Τουντόπουλος/ Χατζόπουλος, οπ 104-105, η εξαίρεση του Διαδικτύου από το προστατευτικό πεδίο του άρθρου 18, θα συνιστούσε κατάργηση της προστασίας σήματος.

²⁶⁰ Δημ . σε ΕπισκΕμπΔ 2002, 301.

συναλλαγών εν γένει²⁶¹. Έτσι άλλωστε έχει δεχθεί και η ελληνική νομολογία²⁶² κάθε φορά που εφαρμόζει το δίκαιο των σημάτων στις διαμάχες για τις ονομασίες πεδίου. Από την άλλη πλευρά, η χρησιμοποίηση μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης από ιδιώτη για προσωπικές δραστηριότητες, όπως επικοινωνία με φίλους, δημοσίευση προσωπικών φωτογραφιών δεν στοιχειοθετεί την άνω προϋπόθεση χρησιμοποίησης στις συναλλαγές²⁶³.

Ζήτημα τίθεται εάν η απλή η δέσμευση ονομασίας, χωρίς δηλ. αυτή να ενεργοποιηθεί, συνιστά χρησιμοποίηση του σήματος στις συναλλαγές. Η άνω περίπτωση δε φαίνεται να έχει απασχολήσει την ελληνική πραγματικότητα, όσο αλλοδαπές έννομες τάξεις, κυρίως, διότι υπό το καθεστώς της Απόφασης της ΕΕΤΤ²⁶⁴, που ίσχυε τα προηγούμενα έτη, η δέσμευση ονομασίας πεδίου δεν επιτρεπόταν πάνω από 4 μήνες. Πάντως, ορθότερο είναι να γίνει δεκτό ότι και η απλή δέσμευση ονομασίας πεδίου συνιστά χρησιμοποίηση στις συναλλαγές. Παλαιότερα είχε υποστηριχθεί και αντίθετη άποψη²⁶⁵, σύμφωνα με την οποία αν η ονομασία δεν ενεργοποιηθεί είναι ανύπαρκτη, άρα δεν υπάρχει χρήση στις συναλλαγές. Η θέση αυτή, ασφαλώς και δε στερείται λογικών επιχειρημάτων, πλην όμως δεν μπορεί να γίνει δεκτή, διότι θα οδηγούσε σε εξαιρετικά ανεπιεική αποτελέσματα για το δικαιούχο σήματος, αφού, ως γνωστό, η απλή δέσμευση αν και θεωρητικά ανύπαρκτη, στην ουσία τον εμποδίζει να καταχωρήσει το σήμα του ως ονομασία πεδίου και προσβάλλει το αποκλειστικό και απόλυτο²⁶⁶ στο σήμα, όπως αυτό προστατεύεται στο άρθρο 18 ν. 2239/1994. Για τους λόγους αυτούς και στην ελληνική θεωρία έχει επικρατήσει η άποψη ότι και η απλή δέσμευση μιας ονομασίας πεδίου συνιστά χρησιμοποίηση στις συναλλαγές²⁶⁷ και μάλιστα ανεξάρτητα με το αν

²⁶¹ Έτσι και οι *Τουντόπουλος/Χατζόπουλος*, οπ 105 επ.

²⁶² Βλ. τις αναφερόμενες σε αυτό το κεφάλαιο αποφάσεις.

²⁶³ *Γεωργιάδης*, οπ 1244. Αντιπαράβαλε την UDRP και τις αποφάσεις του WIPO (άνω κεφ. Δ.2.2), οι οποίες αναγνωρίζουν το ίδιο δικαίωμα στον ιδιώτη μέσω άλλης οδού, θεωρώντας ότι, όταν δεν χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική διεύθυνση για εμπορικούς σκοπούς, έχει νόμιμο συμφέρον.

²⁶⁴ Βλ. ανωτ. κεφ. Β.3.

²⁶⁵ *Bucking*, Internet- Domains – Neue Wenge und Grenzen des burgerlichtrechtlichen Namensschutzes, NJW 1997, 1888, *Nordemann*, Internet-Domains und zeichenrechtliche Kollisionen, NJW, 1997, 1893.

²⁶⁶ *Ρόκας*, οπ 122 επ.

²⁶⁷ *Αλεξανδρίδου*, οπ 170, η οποία καταλήγει στο αυτό συμπέρασμα “ Για λόγους τελεολογικούς.... ”, *Αντωνόπουλος*, οπ 341, *Μαρίνο*, Παρατηρήσεις εις ΜΠρΛαρ, ΧρΙΔ, 2001, 81.

το πρόσωπο που έχει προβεί στην καταχώρηση προτίθεται να τη χρησιμοποιήσει ουσιαστικά ή απλώς επιθυμεί να παρεμποδίζει ανταγωνιστή του²⁶⁸. Με την άνω θέση σύμφωνη φαίνεται και η νομολογία.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περίπτωση που κάποιος “κυβερνοσφετεριστής”, καταχωρεί μια ηλεκτρονική διεύθυνση για να την πουλήσει. Η πρακτική αυτή, ως ελέχθη, έχει καταστεί μάστιγα του Διαδικτύου σε άλλες χώρες και σε διεθνές επίπεδο. Αντίθετα, στην Ελλάδα το πρόβλημα αυτό δεν εμφανίστηκε έντονα, διότι η “Απόφαση της ΕΕΤΤ”, με βάση την οποία λειτουργούσε το καθεστώς καταχώρησης τα προηγούμενα έτη, προέβλεπε μία μόνο καταχώρηση για κάθε φυσικό πρόσωπο, οπότε δεν ενθάρρυνε την πρακτική αυτή. Πλέον όμως (από το 2005) ισχύει ο Κανονισμός της ΕΕΤΤ, ο οποίος ακολουθεί την πολιτική του “ανοιχτού domain name” και ο καθένας δύναται να καταχωρήσει όσες ονομασίες επιθυμεί και έτσι δεν αποκλείεται να εμφανιστεί το άνω φαινόμενο αυτό και στη χώρα μας. Υπό το πρίσμα των παραδοχών της νομολογίας άλλων κρατών και των ρυθμίσεων της UDRP, πρέπει να γίνει δεκτό, ότι και αυτή η περίπτωση υπάγεται στην προϋπόθεση χρησιμοποίησης στις συναλλαγές. Βέβαια η UDRP καταλήγει στο ίδιο συμπέρασμα μέσω άλλης οδού, θεωρώντας την καταχώρηση με βασικό σκοπό την πώληση κακόπιστη, όμως τελολογικά για την προστασία του δικαιούχου σήματος πρέπει με διασταλτική ερμηνεία του όρου “χρησιμοποίηση στις συναλλαγές” να καταλήξουμε στο αυτό συμπέρασμα, διότι κάθε αντίθετη λύση θα οδηγούσε σε ανεπιεική αποτελέσματα για το σηματούχο²⁶⁹.

Τέλος, για την περίπτωση χρησιμοποίησης domain name από πολιτικούς κυβερνοπαραβάτες για προώθηση ιδεολογικών πεποιθήσεων μέσω της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής διεύθυνσης, πρέπει κάθε περίπτωση να κρίνεται προσεκτικότερα, διότι εδώ δεν υφίσταται εμπορική δραστηριότητα και όπως υποστηρίζεται σχετικά στη θεωρία²⁷⁰, δε συνιστά χρήση στις συναλλαγές κάθε χρήση σήματος που γίνεται στα πλαίσια πολιτιστικής δραστηριότητας ή δραστηριότητας που αποσκοπεί στην πληροφόρηση του κοινού. Η άποψη αυτή είναι ορθή μεν για τα σήματα του “υλικού κόσμου”, όμως στο Διαδίκτυο η χρήση domain name για οιονδήποτε λόγο και αν γίνεται, εν τοις πράγμασι στερεί το δικαιούχο σήματος να το χρησιμοποιεί ο ίδιος,

²⁶⁸ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ 107.

²⁶⁹ Γεωργιάδης, οπ 1244 και εκεί παραπομπή σε Kur, οπ 591.

²⁷⁰ Μαρίνος, εις Ρόκα, οπ 228.

κάτι το οποίο δε συμβαίνει στον υλικό κόσμο. Προς τούτο ακολουθώντας το παράδειγμα των αμερικάνικων δικαστηρίων ορθότερο είναι κάθε φορά που διαπιστώνεται, καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και εμμέσως, σύνδεση των άνω μη εμπορικών δραστηριοτήτων με υφέρπουσα οικονομική δραστηριότητα να κρίνεται ότι υφίσταται χρησιμοποίηση στις συναλλαγές ²⁷¹.

γ) Για το πότε συντρέχει η τρίτη προϋπόθεση παραποίησης ή απομίμησης σήματος δια του domain name, που προκαλεί σύγχυση στο κοινό πρέπει να διαχωριστούν οι περιπτώσεις : i) ταύτιση σήματος και domain name και παροχή όμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών, ii) ταύτιση σήματος και domain name και παροχή διαφορετικών προϊόντων και iii) παρόμοιο domain name με σήμα.

i) Όταν το domain name ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα δικαιούχου και παρέχονται παρόμοια προϊόντα, στις περισσότερες των περιπτώσεων θα υφίσταται και κίνδυνος σύγχυσης ²⁷². Για την έννοια "ταύτιση", κατά κανόνα θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το μεταβλητό πεδίο και όχι το TLD ²⁷³, το οποίο δεικνύει την προέλευση του κατόχου domain name. Βέβαια σε περίπτωση ταύτισης, η κατάφαση της ύπαρξης συγχύσεως και άρα προσβολής του σήματος δεν είναι απόλυτη ²⁷⁴ αλλά σχετική ²⁷⁵ και θα πρέπει να εξετάζονται και άλλες παράμετροι, βασικότερη από τις οποίες είναι η εντύπωση που δημιουργείται από τη χρήση του domain name στο καταναλωτικό κοινό ²⁷⁶. Όταν μεγάλη μερίδα του καταναλωτικού κοινού θεωρεί ότι τα προϊόντα που εμπορεύεται ο χρήστης της ηλεκτρονικής διεύθυνσης στην ιστοσελίδα του προέρχονται από την επιχείρηση του δικαιούχου του σήματος, τότε προκαλείται σύγχυση και εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις για την προστασία σήματος.

²⁷¹ Έτσι κρίθηκε στην υπόθεση Planned Parenthood, (Βλ. και αν. Κεφ. Γ.1) *Abell* σε *Bettinger*, οπ 902 επ, όπου η θρησκευτικού περιεχομένου ιστοσελίδα κατέκρινε τις δραστηριότητες της εταιρείας παροχής υπηρεσιών τεχνητής γονιμοποίησης και μάλιστα πρότεινε κάποιο σχετικό θρησκευτικό βιβλίο. Η προσφορά του άνω βιβλίου δια της ιστοσελίδας κρίθηκε επαρκές κριτήριο, για την ικανοποίηση της προϋπόθεσης χρησιμοποίησης στις συναλλαγές.

²⁷² Έτσι και η *Αλεξανδρίδου*, οπ 171 επ.

²⁷³ *Ανθιμος*, ΧρΙΔ 2002, οπ, 836.

²⁷⁴ Αντίθετα, οι *Τουντόπουλος / Χατζόπουλος*, οπ 114, οι οποίοι υποστηρίζουν ότι σε μία τέτοια περίπτωση, η προσβολή είναι απόλυτη.

²⁷⁵ Έτσι ο *Ρόκας*, οπ 124 επ.

²⁷⁶ *Ρόκας*, οπ 127 επ.

Η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων φαίνεται σύμφωνη με τα άνω, αφού στην ΜΠρΑθ 1554/2002 ²⁷⁷ το δικαστήριο διέγνωσε ότι η χρησιμοποίηση από τον καθ' ού ως domain name - www.copynet.gr - του σήματος "COPYNET" του δικαιούχου – αιτούντος για την εμπορία ιδίων προϊόντων (φωτοτυπικά μηχανήματα και συναφή είδη) "…επιφέρει σύγχυση στο μέσο καταναλωτή και χρήστη INTERNET" και απαγόρευσε προσωρινά στον καθ' ού την χρησιμοποίηση του άνω domain name. Ομοίως κρίθηκε σε παρόμοια περίπτωση²⁷⁸, που ο καθ' ού χρησιμοποιούσε ως domain name – www.iasis.gr – το προγενέστερο σήμα "IASIS" του αιτούντος, ενώ αμφότεροι οι αντίδικοι δραστηριοποιούνταν εμπορικά στο χώρο της υγείας (ιδιωτικές κλινικές)²⁷⁹. Οι ίδιες σκέψεις διατυπώνονται και στην ΠΠρΑθ 3359/2003 ²⁸⁰, όπου ο καθ' ού χρησιμοποιούσε ως ηλεκτρονική διεύθυνση – www.rolex.gr - το σήμα μεγάλης φήμης στην αγορά των ρολογιών "ROLEX", για να διαφημίζει και να πωλεί ρολόγια και συναφή εξαρτήματα. Σαφώς, διεγνώσθη κίνδυνος σύγχυσης του χρήστη του Διαδικτύου και ιδιαίτερα σημαντική είναι η παραδοχή του Δικαστηρίου, ότι η σύγχυση δεν αποτρέπεται από τη διευκρίνιση του καθ' ού στην ιστοσελίδα του ότι δεν έχει καμία σχέση με τη γνωστή επιχείρηση. Η ΜΠρΛασ. 496/2000 ²⁸¹, αναφορικά με τον ρόλο του .gr στην ηλεκτρονική διεύθυνση για την έννοια της ταύτισης, έκρινε πως αυτό δημιουργεί στο χρήστη την εντύπωση, όταν πρόκειται για πολυεθνικές εταιρείες, ότι επικοινωνεί με τον επίσημο αντιπρόσωπο αυτής στην Ελλάδα. Επίσης, έκρινε ότι ο χωρισμός των γραμμάτων με τελείες μεταξύ τους, δεν αίρει τον κίνδυνο σύγχυσης. Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει μία άλλη υπόθεση για το domain name "www.chesterfield.com.gr", το οποίο διεκδίκησε μία επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στο χώρο κατασκευής επίπλων (η οποία μάλιστα είχε καταχωρήσει ήδη διεύθυνση www.chesterfield.gr), από άλλη με ίδια δραστηριότητα. Αμφότερες οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούσαν, η ενάγουσα ως σήμα και η εναγόμενη ως διακριτικό γνώρισμα την ένδειξη "Chesterfield". Το

²⁷⁷ ΕπισκΕμπΔ 2002, σπ 301.

²⁷⁸ ΜΠρΠατρ 868/2001, ΔΕΕ 2001, 711.

²⁷⁹ Κατά το σκεπτικό της άνω απόφασης "… η χρήση από τον καταναλωτή της ηλεκτρονική διεύθυνσης με τις άνω ενδείξεις προκαλεί οπωσδήποτε σύγχυση σε αυτόν – δεδομένης της μεγάλης φήμης της αιτούσας- ότι πρόκειται γι' αυτή, ενώ θα έχει την διεύθυνση της πρώτης των καθ' ών, αφού αναγκαία ο χρήστης που αναζητά την αιτούσα θα ευρεθεί στην σελίδα της πρώτης των καθ' ών".

²⁸⁰ ΠΠρΑθ 3359/2003, ΝοΒ 2003, Τ. 51, 1906 και Αρμ. 2004, 562.

²⁸¹ ΧρΙΔ, 2001, 80.

Δικαστήριο, απέρριψε την αγωγή όσον αφορά το αίτημα για τη μη χρησιμοποίηση του ιδίου domain name με την προσθήκη απλά του .com, για το λόγο ότι η λέξη “Chesterfield” είναι κοινόχρηστη (περιοχή της Αγγλίας) και στο χώρο των επίπλων καταδεικνύει μια τεχνοτροπία, υποδηλώνει τον τρόπο κατασκευής τους²⁸².

ii) Τα πράγματα δυσκολεύουν περισσότερο, όταν το domain name ταυτίζεται με το σήμα, αλλά διαφορετικά προϊόντα διακρίνει το ένα και διαφορετικά το άλλο. Παλαιότερα, είχε διατυπωθεί η άποψη²⁸³ ότι κίνδυνος σύγχυσης υπάρχει σε κάθε περίπτωση ταύτισης σήματος και domain name, διότι κριτήριο για την κατάφαση του κινδύνου σύγχυσης δεν είναι τα προϊόντα ή υπηρεσίες αλλά η ίδια ιστοσελίδα ανεξάρτητα με τα προϊόντα που προσφέρονται μέσω αυτής. Η άποψη αυτή έχει ήδη εγκαταλειφθεί και ως γενική διαπίστωση μπορεί να παρατηρηθεί ότι η δραστηριοποίηση σε διαφορετικό εμπορικό τομέα αίρει τον κίνδυνο σύγχυσης²⁸⁴, όπως ακριβώς συμβαίνει και στον “υλικό κόσμο”, όπου δύναται κάλλιστα να συνυπάρχουν νόμιμα δύο όμοια σήματα, κάτι το οποίο όμως δεν καθίσταται εφικτό στο χώρο του Διαδικτύου για τεχνικούς λόγους. Έτσι, δημιουργείται ένα από τα δυσκολότερα προβλήματα σχετικά με τα domain names και τα διακριτικά γνωρίσματα, αντιμέτωπη με το οποίο ήλθε και η ελληνική νομολογία.

*Υπόθεση Zara*²⁸⁵

Το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών κλήθηκε να επιλύσει το ζήτημα αυτό και να αποφανθεί, εάν επί δύο ομοίων διακριτικών γνωρισμάτων που χρησιμοποιούνται για τη διάκριση διαφορετικών προϊόντων αίρεται ο κίνδυνος σύγχυσης και εάν το domain name δικαιούται εκείνος που πρώτος απέκτησε το διακριτικό του γνώρισμα στον υλικό κόσμο ή αν θα εφαρμοστεί η αρχή της διαδικτυακής προτεραιότητας (fcfs) και θα δικαιωθεί ο επιμελέστερος έμπορος στο χώρο του Διαδικτύου.

Διάδικα μέρη στην άνω υπόθεση, ήταν από την μία πλευρά, ως αιτούσες, η γνωστή εταιρεία εμπορίας ενδυμάτων “Zara” και η θυγατρική της στην Ελλάδα, η οποία μάλιστα είχε κατοχυρώσει την άνω ένδειξη ως σήμα από το έτος 1992 και από την άλλη πλευρά, ως καθ’ ού ένας Έλληνας επιχειρηματίας επ’ ονόματι “Ζάρας”

²⁸² ΠΠρΑθ 6723/2002, ΔΕΕ 2004, 1148.

²⁸³ Το Εφετείο του Dusseldorf, CR 1998, 165 επ. βλ. και Γεωργιάδη, οπ 1244 επ.

²⁸⁴ Έτσι και η Αλεξανδρίδου, οπ 171 επ.

²⁸⁵ ΜΠρΑθ 3950/2001 ΔΕΕ 2001, 604 επ.

δραστηριοποιούμενος στην εμπορία καφεκοπτικών μηχανημάτων, ο οποίος χρησιμοποιούσε το επώνυμό του ως διακριτικό γνώρισμα των προϊόντων του από το έτος 1983 και μάλιστα, επειδή επέκτεινε τις δραστηριότητές του και στο εξωτερικό για τη διευκόλυνση των αλλοδαπών πελατών, από το έτος 1995 χρησιμοποιούσε ως διακριτικό γνώρισμα την ένδειξη 'zara', το δε έτος 2000 καταχώρησε το διακριτικό του γνώρισμα ως ηλεκτρονική διεύθυνση ως www.zara.gr, την οποία όμως διεκδίκησαν δικαστικώς οι άνω εταιρείες εμπορίας ενδυμάτων.

Το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για απόδοση ονομασίας πεδίου, με την αιτιολογία ότι η διαφορετικότητα των προϊόντων αποκλείει τον κίνδυνο σύγχυσης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η χρησιμοποίηση από τον καθ' ού του φυσικού του ονόματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση καταδεικνύει έλλειψη κακοβουλίας. Έτσι κρίθηκε ότι δεν είναι δυνατή η προστασία με βάση τις διατάξεις περί σήματος.

Ένα ζήτημα όμως, που συγκυριακά δεν απασχόλησε το Δικαστήριο και προς τούτο είναι δυσεπίλυτο, είναι ποια χρονική προτεραιότητα υπερτερεί, εκείνη των διακριτικών γνωρισμάτων ή εκείνη των domain names. Συνέπεσε δηλ. στην άνω υπόθεση, ο καθ' ού να είχε αποκτήσει και το διακριτικό του γνώρισμα προηγούμενα από το σήμα της αιτούσας και είχε προλάβει την καταχώρηση ηλεκτρονικής διεύθυνσης. Ερωτάται, ωστόσο τι θα συνέβαινε στην περίπτωση που ο καθ' ού προλάβαινε την καταχώρηση domain name, αλλά το δικαίωμά του στο διακριτικό γνώρισμα ήταν μεταγενέστερο.

Σχετικά, έχουν διατυπωθεί και οι δύο απόψεις, με κρατούσα ωστόσο και ορθότερη την άποψη, ότι η αρχή της διαδικτυακής προτεραιότητας θα πρέπει να υπερισχύει σε αυτές τις περιπτώσεις και να δικαιώνεται ο επιμελέστερος επιχειρηματίας²⁸⁶.

Διαφοροποίηση με τις άνω παραδοχές, όσον αφορά τη μη εφαρμογή των διατάξεων περί προστασίας σήματος, όταν παρέχονται διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες μέσω ενός domain name, πρέπει να γίνεται όταν το σήμα που φέρεται να προσβάλλεται είναι σήμα φήμης. Σε αυτήν την περίπτωση σύμφωνα με το άρθρο 4

²⁸⁶ Έτσι οι Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ 118, Μερσίνης, Νομ. Επιθ. οπ 71, Γεωργιάδης, οπ 1245, ο οποίος στηρίζει την ορθότητα της άποψης αυτής στην τεχνική ιδιαιτερότητα του Διαδικτύου.

Αντίθετος, φαίνεται ο Παπάς, σχόλιο σε ΜΠρΑθ 3950/2001, ΔΕΕ 2001, 604 επ. Το πρόβλημα έχει απασχολήσει και άλλες έννομες τάξεις. Βλ. κατωτ. Συγκριτικό δίκαιο / Γαλλικό Δίκαιο και εκεί κρατούσα φαίνεται η εδώ υποστηριζόμενη.

παρ. 1 περ. γ' ν.2239/1994, το οποίο εφαρμόζεται και επί των domain names ²⁸⁷, δεν είναι νομικώς ενδιαφέρουσα η διαφορετικότητα των προϊόντων, διότι δια της χρησιμοποίησης προγενέστερου σήματος φήμης στην ηλεκτρονική διεύθυνση, ο χρήστης του προσπορίζει στον εαυτό του χωρίς εύλογη αιτία, αθέμιτο όφελος από τη φήμη του σήματος ή βλάπτει το διακριτικό χαρακτήρα και τη φήμη του.

Έτσι το Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης²⁸⁸ στην υπόθεση της γνωστής εταιρείας Google Technology Inc, αιτούσας, έκρινε υπέρ αυτής και απαγόρευσε τη χρήση ηλεκτρονικής διεύθυνσης στην καθ' ής εταιρεία. Ειδικότερα, η αιτούσα δραστηριοποιείτο στο χώρο του Διαδικτύου και παρείχε υπηρεσίες κυρίως μηχανών αναζήτησης και προς τούτο είχε καταχωρήσει ηλεκτρονική διεύθυνση www.google.com, την οποία μάλιστα είχε κατοχυρώσει ως σήμα σε πολλές χώρες και στην Ελλάδα, όπου λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης των χρηστών του Διαδικτύου στις παρεχόμενες υπηρεσίες της, κατέστη σήμα φήμης. Η καθ' ής καταχώρησε μεταγενέστερα ηλεκτρονική διεύθυνση www.google.gr για διαφορετική εμπορική δραστηριότητα, ήτοι διαφήμιση επιχειρήσεων μέσω Διαδικτύου. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η καθ' ής εκμεταλλεύεται τη φήμη της γνωστής εταιρείας, αποσπά από αυτήν πελατεία και ότι τη δυσφημεί και γι' αυτό δικαίωσε την αιτούσα. Επίσης, κρίθηκε ότι η διαφοροποίηση του επιπέδου .gr από το .com δεν έχει καμία σημασία, διότι το TLD *''...είναι κοινό σε πολλούς χρήστες και δεν είναι αυτό που χαρακτηρίζει ή πιστοποιεί την ταυτότητα καθενός από αυτούς ...''*.

Ομοίως κρίθηκε²⁸⁹ και στην περίπτωση των Ολυμπιακών Συμβόλων και Σημάτων, μεταξύ των οποίων και το επίδικο *''Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 – Olympic Games 2004''*, τα οποία κατέστησαν δια του νόμου σήματα φήμης²⁹⁰. Ο καθ' ού για άσκηση εμπορικής δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου καταχώρησε ως domain name την ένδειξη www.olympicgames2004.gr, του οποίου όμως το Δικαστήριο απαγόρευσε την χρήση, με την αιτιολογία ότι επιφέρει σοβαρή αποδυνάμωση του όρου Olympicgames2004 και σημαντική βλάβη στις αναμενόμενες

²⁸⁷ Γεωργιάδης, οπ 1245.

²⁸⁸ ΜΠρΘεσ. 27842/2003, ΕΕμπΔ 2003, 907.

²⁸⁹ ΜΠρΑθ 9485/2000, ΕπισκΕΔ, 2000, 1094.

²⁹⁰ Καλύπτουν όλες τις κλάσεις, βλ. όμως και Παρατηρήσεις Παμπούκη στην άνω απόφαση, ΕπισκΕΔ 2000, οπ 1094 επ., ο οποίος υποστηρίζει ότι αφού καλύπτουν όλες τις κλάσεις, δεν έπρεπε να χαρακτηριστούν ως σήματα φήμης, αλλά χωρεί προστασία για κάθε κλάση ξεχωριστά.

χορηγίες επιχειρήσεων προς την αιτούσα, έκρινε δε ότι επί των σημάτων φήμης
 “...δεν αξιώνεται για την προστασία του κινδύνου σύγχυσης”.

Αντίθετα, δεν έχει αντιμετωπιστεί από Δικαστήριο η περίπτωση που δικαιούχος μεταγενέστερου σήματος, το οποίο έχει καταστεί σήμα φήμης, αξιώνει προστασία έναντι domain name, που χρησιμοποιεί προγενέστερος δικαιούχος σήματος. Η απάντηση εδώ δεν μπορεί να είναι ρευστή, διότι από την μία πλευρά το σήμα φήμης εξασθενεί από τη χρήση όμοιου domain name από άλλη επιχείρηση, αλλά από την άλλη ο δικαιούχος του σήματος φήμης δεν ήταν αρκετά επιμελής στο χώρο του Διαδικτύου και δεν μπορεί έτσι απλά να καμφθεί η αρχή της χρονικής προτεραιότητας (fcfs) ²⁹¹. Ορθότερο είναι να λαμβάνονται υπόψη και υποκειμενικά στοιχεία, δηλ. εάν ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος καταχώρησε την ηλεκτρονική διεύθυνση με αποκλειστικό σκοπό την οικειοποίηση της ξένης φήμης, προκειμένου να υπάρχει μια πιο σφαιρική αντιμετώπιση του ζητήματος.

iii) Στην περίπτωση που το domain name είναι παρόμοιο με το σήμα και το πρώτο χρησιμοποιείται για τη διάκριση παρόμοιων προϊόντων, η ύπαρξη ή μη του κινδύνου σύγχυσης θα πρέπει να κριθεί κυρίως με βάση τις τεχνικές ιδιαιτερότητες του Διαδικτύου²⁹². Έτσι αν φέρουμε την υπαρκτή διαμάχη για τα διακριτικά γνωρίσματα παρόμοιων προϊόντων ποτών “Campari” και “Carmeni” για τα οποία στον υλικό κόσμο κρίθηκε ότι υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης ²⁹³, υποθετικά στο χώρο του Διαδικτύου, ο έλεγχος για την ύπαρξη του σχετικού κινδύνου επιβάλλει να ληφθούν υπόψη ιδιαίτερα στοιχεία. Στον κυβερνοχώρο δεν παρουσιάζονται συνήθως ενώπιον του καταναλωτή δύο προϊόντα από τα οποία θα διαλέξει το ένα, όπως θα συνέβαινε πχ. σε ένα super market, αλλά ο ίδιος με τεχνική pull ²⁹⁴ θα αναζητήσει την ιστοσελίδα της επιχείρησης που επιθυμεί, πληκτρολογώντας το σήμα της ως διεύθυνση. Σε αυτήν την περίπτωση φαίνεται σχεδόν απίθανο ο καταναλωτής που επιθυμεί να λάβει πληροφορίες για το ποτό Campari αντί για campari.gr να πληκτρολογήσει carmeni.gr ή το αντίστροφο. Συνεπώς, ο κίνδυνος σύγχυσης περιορίζεται έως εξαλείφεται, με το Διαδίκτυο να μεταβάλλει ποιοτικά την έννοια του κινδύνου σύγχυσης, όπως είναι γνωστός μέχρι σήμερα στις συναλλαγές ²⁹⁵.

²⁹¹ Παρατηρήσεις Παπά σε ΜΠρΑθ 3950/2001, ΔΕΕ 2001, 605 επ.

²⁹² Έτσι και οι Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ 120 επ, Αλεξανδρίδου, οπ 173.

²⁹³ ΑΠ 751/95 ΔΕΕ 1996, 255.

²⁹⁴ Βλ. ανωτέρω Εισ . 2.

²⁹⁵ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, οπ 120 επ

Τέλος, σημειώνεται, αν και έχει ήδη αναφερθεί, για το παρόμοιο της ονομασίας κατά κανόνα δε λαμβάνεται υπόψη το κύριο επίπεδο, αλλά μόνο το μεταβλητό κάτι το οποίο έχει γίνει δεκτό και από τα Δικαστήρια²⁹⁶.

2. Διακριτικά γνωρίσματα (ουσιαστικού συστήματος) και domain name

2.1. Διακριτικά γνωρίσματα και ελληνικές ονομασίες πεδίου

Τα κυριότερα διακριτικά γνωρίσματα του ουσιαστικού συστήματος είναι το όνομα, η εμπορική επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και άλλα ιδιαίτερα διακριτικά επιχειρήσεων. Επίσης, εντοπίζονται και διακριτικά γνωρίσματα εμπορευμάτων ή υπηρεσιών, που διακρίνουν συγκεκριμένο προϊόν και συνίστανται συνήθως στην ιδιαίτερη διακόσμηση, στον ιδιαίτερο σχηματισμό, στη συσκευασία κλπ.

Επί των διακριτικών γνωρισμάτων του ουσιαστικού συστήματος, όπως άλλωστε σε όλα τα διακριτικά γνωρίσματα, εφαρμόζεται η αρχή της χρονικής προτεραιότητας και σε περίπτωση σύγκρουσης το προγενέστερο υπερισχύει του μεταγενέστερου. Επίσης, άπαντα δεν αποκτώνται με κάποια τυπική προϋπόθεση, π.χ. κατάθεση αίτησης, όπως στο σήμα, αλλά με τη χρησιμοποίηση και επικράτησή τους στις συναλλαγές και εν γένει προστατεύονται με βάση το νόμο περί αθέμιτου ανταγωνισμού ν. 146/1914. Το μειονέκτημα των διακριτικών γνωρισμάτων του ουσιαστικού συστήματος σε σχέση με το σήμα εντοπίζεται στο ότι το τελευταίο με την καταχώρησή του, αφενός προστατεύεται σε όλη την επικράτεια και αφετέρου η κτήση και κατά συνέπεια, η χρονική του προτεραιότητα, αποδεικνύεται πολύ εύκολα, με έγγραφα. Αντίθετα, ο χρόνος κτήσης των διακριτικών γνωρισμάτων χρήζει αποδείξεως με βάση πραγματικά περιστατικά, η δε προστασία τους περιορίζεται μόνο στην περιοχή, όπου αυτά χρησιμοποιούνται. Έτσι δεν αποκλείεται να λειτουργούν νόμιμα δύο διακριτικά γνωρίσματα για διάκριση ίδιων προϊόντων σε διαφορετικές περιοχές της χώρας.

Σε σχέση με ονομασία πεδίου με κατάληξη .gr τα διακριτικά γνωρίσματα παρουσιάζουν λιγότερες ομοιότητες από ότι με το σήμα. Ασφαλώς οι επιχειρήσεις σπεύδουν να καταχωρήσουν ως domain name την εμπορική επωνυμία τους, το διακριτικό τίτλο κλπ., καθώς το δικαίωμά τους στο διακριτικό γνώρισμα τους παρέχει

²⁹⁶ Βλ. ανωτ. ΜΠρΘεσ. 27842/2003, σπ 907.

αυτήν τη θετική εξουσία ²⁹⁷. Μειονέκτημα όμως είναι ότι το επίπεδο .gr, δε χωρίζεται σε γεωγραφικά υποεπίπεδα, όπως στις ΗΠΑ, έτσι ο ταχύτερος έμπορος, αν και μπορεί να δραστηριοποιείται σε ένα μικρό νησί της χώρας, δύναται να καταχωρήσει μια ονομασία πεδίου, που με το επίπεδο .gr θα καλύπτει όλη τη χώρα και μάλιστα εις βάρος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται με το ίδιο διακριτικό γνώρισμα ίσως σε μεγαλύτερη γεωγραφική περιφέρεια.

Βέβαια, είναι ευνόητο ότι για να αναχθεί ένα διακριτικό γνώρισμα σε domain name πρέπει η χρήση του στο Διαδίκτυο να επιτελεί την ίδια λειτουργία που επιτελεί και στον υλικό κόσμο. Λόγου χάρη, αν ο διακριτικός τίτλος επιχείρησης, που τη διακρίνει στις συναλλαγές χρησιμοποιηθεί ως domain name, όχι για να τη διακρίνει στις ηλεκτρονικές συναλλαγές, αλλά για την προσωπική επικοινωνία του δικαιούχου του, τότε το domain name δε συνιστά το διακριτικό γνώρισμα της επιχειρήσεως στις ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Από την άλλη πλευρά δεν είναι δυνατόν όλα τα κλασικά διακριτικά γνωρίσματα να αναχθούν σε domain names. Είναι αυτονόητο ότι κάποιες απεικονίσεις προϊόντων ή ιδιαίτεροι διασχηματισμοί, οι οποίοι δε συνοδεύονται από κάποια λεκτική παράσταση, δε δύναται να αποτυπωθούν σε ηλεκτρονική διεύθυνση.

2.2. Κτήση δικαιώματος σε διακριτικό γνώρισμα μέσω domain name

Το σύνθημα είναι οι επιχειρήσεις να καταχωρούν τα διακριτικά τους γνωρίσματα ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις, προκειμένου να εξαπλωθούν και στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου. Με την ευρεία ανάπτυξη όμως του Διαδικτύου και την αξιοποίησή του ως νέου εμπορικού μέσου καθίσταται πλέον δυνατόν να αποκτηθεί δικαίωμα επί διακριτικού γνωρίσματος δια χρήσης και επικράτησης στις ηλεκτρονικές συναλλαγές, δεδομένου ότι ουκ ολίγες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται, αποκλειστικά ή μη, στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Βέβαια μπορεί για κάποια διακριτικά γνωρίσματα να τηρείται σχετική διαδικασία αναγγελίας τους σε αρμόδιους φορείς, όπως συμβαίνει με την επωνυμία, η οποία αναγγέλλεται στο αρμόδιο επιμελητήριο, όμως το δικαίωμα προστατεύεται από την έναρξη χρήσης στις συναλλαγές. Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζονται οι

²⁹⁷ Έτσι δέχτηκε η ΜΠρΛασ. 496/2000, οπ 80, υποστηρίζοντας ότι το δικαίωμα επί της επωνυμίας περιλαμβάνει και τη χρήση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης στο Διαδίκτυο.

προϋποθέσεις υπό τις οποίες δύναται να γεννηθεί από τη χρήση domain name αποκλειστικά, δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα.

Ως γνωστό για την απόκτηση δικαιώματος σε διακριτικό γνώρισμα απαιτείται χρησιμοποίηση στις συναλλαγές και για μερικά διακριτικά γνωρίσματα χρησιμοποίηση και επικράτηση στις συναλλαγές²⁹⁸. Εν πρώτοις τίθεται το ερώτημα, αν μπορούν να πληρωθούν οι άνω προϋποθέσεις, όταν γίνεται χρήση σημείου στο Διαδίκτυο. Ο WIPO στο άρθρο 5 της Κοινής Σύστασής του²⁹⁹ προβλέπει τη δυνατότητα απόκτησης δικαιώματος, όταν γίνεται χρήση σημείου στο Διαδίκτυο. Η θέση αυτή του WIPO δε θα πρέπει να αμφισβητείται από κανέναν, δεδομένου ότι και αν ακόμα δεν θεωρήσουμε το Διαδίκτυο μία νέα, αυτοτελή και ανεξάρτητη, ηλεκτρονική αγορά, ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει τη χρησιμοποίησή του, ως εμπορικού μέσου για τη σύναψη ή ακόμα και για την εκπλήρωση συμβάσεων.

Στη συνέχεια δέον να εξεταστεί εάν η χρήση του σημείου – domain name γίνεται στις συναλλαγές, αν δηλ. είναι εμπορική. Λαμβανομένου υπόψη ότι στη σύγχρονη οικονομία τα διακριτικά γνωρίσματα δεν περιορίζονται στη βασική τους λειτουργία, τη διακριτική, αλλά επιτελούν και διαφημιστική και εγγυητική λειτουργία και εν γένει ενέχουν αυτοτελή οικονομική αξία³⁰⁰ ορθότερο είναι να γίνει δεκτό ότι χρήση στις συναλλαγές, άρα και γένεση δικαιώματος σε διακριτικό γνώρισμα μέσω Διαδικτύου επιτυγχάνεται, είτε αν μέσω του σημείου διαφημίζεται προϊόν ή υπηρεσία³⁰¹, είτε αν μέσω αυτού λαμβάνουν χώρα μόνο τα τυπικά στοιχεία της σύμβασης - π.χ. on-line παραγγελία προϊόντος, το οποίο θα αποσταλεί στον υλικό κόσμο –, είτε αν η όλη συναλλαγή λαμβάνει χώρα αποκλειστικά στον ηλεκτρονικό

²⁹⁸ Για τα διακριτικά γνωρίσματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως domain names, όπως η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος χρειάζεται μόνο χρήση στις συναλλαγές, αντίθετα καθιέρωση στις συναλλαγές απαιτείται για τα λεγόμενα διακριτικά σημεία, όπως ιδιαίτερη διακόσμηση, βλ. *Αντωνόπουλο*, οπ 237 επ. Τα δεύτερα όμως, κατά κανόνα λόγω της φύσης τους δε δύναται να καταχωρηθούν ως domain names και γι' αυτό δεν εξετάζονται εδώ. Σύμφωνα και η Αλεξανδρίδου, οπ 181 επ., η οποία διακρίνει σε κοινά διακριτικά γνωρίσματα – domain names (επωνυμία, διακριτικός τίτλος), στα οποία απαιτείται μόνο χρήση, ενώ στα domain names που απαρτίζονται από ιδιαίτερα διακριτικά γνωρίσματα (τα οποία ως ελέγχθη θα είναι λίγα) απαιτείται και επικράτηση στις συναλλαγές. Κατ' εξαίρεση απαιτείται επικράτηση στις συναλλαγές για τα πρώτα διακριτικά γνωρίσματα, όταν αποτελούνται από περιγραφικές ενδείξεις ή συνηθισμένα ονόματα της καθομιλουμένης.

²⁹⁹ *Ξουραφά*, οπ 270 επ.

³⁰⁰ *Ρόκας*, οπ 80 επ.

³⁰¹ Αντίθετα η *Ξουραφά*, οπ 281 επ.

κόσμο - π.χ. αγορά λογισμικού και πληρωμή μέσω πιστωτικής κάρτας. Ασφαλώς για τη γένεση του δικαιώματος οι άνω πράξεις πρέπει να καταδεικνύουν σοβαρή πρόθεση του χρήστη να δραστηριοποιηθεί εμπορικά μέσω του Διαδικτύου και να μην αρκείται σε ευκαιριακή χρήση. Σε κάθε περίπτωση για να διαπιστωθεί η χρήση ή μη στις συναλλαγές λαμβάνονται υπόψη και οι συναλλακτικές αντιλήψεις³⁰².

Ζήτημα γεννάται ως προς την τοπική ισχύ του ηλεκτρονικού διακριτικού γνωρίσματος και τούτο, διότι τα διακριτικά γνωρίσματα του ουσιαστικού συστήματος προστατεύονται μόνο στη γεωγραφική περιοχή που χρησιμοποιούνται και επικράτησαν, αντίθετα το οιοδήποτε domain name με κατάληξη .gr, καλύπτει ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Ορθότερο είναι να γίνεται δεκτό ότι το domain name υπό επίπεδο .gr, εφόσον χρησιμοποιηθεί για εμπορικές συναλλαγές στον κυβερνοχώρο και απευθύνεται σε καταναλωτές του ελλαδικού χώρου, γεννά το δικαίωμα για ολόκληρη την επικράτεια, κατ' εξαίρεση με τα όσα ισχύουν στον υλικό κόσμο, διότι η τεχνική υποδομή του Διαδικτύου καθιστά την ιστοσελίδα μέσω του ηλεκτρονικού διακριτικού γνωρίσματος, εξ' ίσου εύκολα προσιτή σε όλες τις γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας, ανεξάρτητα με το πού έχει αυτό επικρατήσει. Συνεπώς, η χρήση του διακριτικού γνωρίσματος στο Διαδίκτυο ενέχει το επιπρόσθετο πλεονέκτημα ότι του προσδίδει πανελλαδική ισχύ.

Τέλος, αναφέρεται ότι η χρήση του ηλεκτρονικού διακριτικού γνωρίσματος δεν πρέπει να γίνεται με κακή πίστη, η οποία υπάρχει όταν ο χρήστης το χρησιμοποιεί, παρότι γνωρίζει ότι η συγκεκριμένη ένδειξη ανήκει σε άλλον ή ακόμη περισσότερο ότι εκμεταλλεύεται την φήμη γνωστού διακριτικού γνωρίσματος.

2.3. Επίλυση της διαφοράς με βάση το ν. 146/1914 και την ΑΚ 58

Όπως τα σήματα έτσι και τα διακριτικά γνωρίσματα του ουσιαστικού συστήματος, ανεξάρτητα με τον αν το σχετικό δικαίωμα αποκτήθηκε με χρήση στις συναλλαγές του υλικού κόσμου (ΣΤ. 2.1), είτε με χρήση ως domain name στις ηλεκτρονικές συναλλαγές (ΣΤ.2.2), όταν προσβάλλονται στο Διαδίκτυο από χρήση domain names χωρεί προστασία τους με βάσεις τις διατάξεις περί αθέμιτου ανταγωνισμού αλλά και τις διατάξεις περί προστασίας του ονόματος (ΑΚ 58)³⁰³. Η

³⁰² Αντωνόπουλος, οπ 236.

³⁰³ Έτσι οι ΠΠρΘες 14638/2001, Αρμ 2001, 1533, ΜΠρΑθ 6016/2003 ΝοΒ 2004, Τ. 52, 66.

προστασία που προβλέπει ο ν. 146/1914 για πράξεις αθεμίτου ανταγωνισμού, σε γενικές γραμμές παρέχει αξίωση παράλειψης της πράξης που συνιστά προσβολή επί του δικαιώματος στο διακριτικό γνώρισμα χωρίς να απαιτείται υπαιτιότητα, αξίωση αποζημιώσεως για τυχόν ζημία από την παράνομη πράξη, καθώς και ποινική προστασία, όπως προβλέπεται στις οικείες διατάξεις, η δε ΑΚ 58 προβλέπει αξίωση άρσης της προσβολής και παράλειψής της στο μέλλον, ενώ δεν αποκλείει και την εφαρμογή των διατάξεων περί αδικοπραξιών.

Εν γένει βασικές προϋποθέσεις για να ενεργοποιηθεί η άνω προστασία είναι :

i) το επίδικο domain name, το οποίο συντίθεται από διακριτικό γνώρισμα τρίτου δικαιούχου να χρησιμοποιείται στις συναλλαγές και ii) να δημιουργείται από τη χρήση του domain name κίνδυνος σύγχυσης³⁰⁴. Οι άνω προϋποθέσεις δεν είναι πάντα απόλυτες και πρέπει να διαχωρίσουμε ανάλογα με τις μορφές που εμφανίζεται η προσβολή δικαιώματος επί διακριτικού γνωρίσματος στο Διαδίκτυο.

2.3.1. Domain name και παρεμποδιστικός ανταγωνισμός

Οι πράξεις παρεμποδιστικού ανταγωνισμού στις εμπορικές συναλλαγές προστατεύονται με τη γενική ρήτρα απαγόρευσης του άρθρου 1 ν. 146/1914. Αναφορικά με τη σχέση διακριτικών γνωρισμάτων και ηλεκτρονικών διεύθυνσεων απαγορευμένος ανταγωνισμός υφίσταται στις περιπτώσεις α) αθέμιτης εκμετάλλευσης ξένης φήμης ή παρεμπόδισης χρήσης του διακριτικού γνωρίσματος ως ηλεκτρονικής διεύθυνσης και β) στην καταχώρηση ηλεκτρονικής διεύθυνσης με αποκλειστικό σκοπό την πώλησή της.

α) Αντίθετα, με το άρθρο 13 του ν. 146/1914 για την εφαρμογή του άρθρου 1 δεν απαιτείται από τις πράξεις του χρήστη domain name να προκαλείται κίνδυνος σύγχυσης στο καταναλωτικό κοινό³⁰⁵, αρκεί να χρησιμοποιείται το domain name, είτε για να εκμεταλλευθεί ο χρήστης του τη φήμη άλλου διακριτικού γνωρίσματος³⁰⁶, είτε για να εμποδίσει τη χρήση του σε ανταγωνιστή. Ιδιαίτερα, για την παρεμπόδιση χρήσης πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη αυστηρότητα δεδομένης της τεχνικής υποδομής του Διαδικτύου που καθιστά αδύνατη την καταχώρηση ίδιας ηλεκτρονικής

³⁰⁴ Αλεξανδρίδου, οπ 177 επ.

³⁰⁵ Έτσι και η ΜΠρΑθ 6016/2003, οπ, 66.

³⁰⁶ Έτσι στην ΜΠρΑθ 9486/2000 οπ.

διεύθυνσης δεύτερη φορά. Απαραίτητο στοιχείο είναι η συμπεριφορά του χρήστη domain name να αντίκειται στα χρηστά ήθη. Έτσι η καταχώρηση ονομασίας πεδίου από κάποιον που έχει δικαίωμα σε συγκεκριμένη ονομασία - λχ. καταχωρεί το όνομά του για προσωπική χρήση της ιστοσελίδας - δεν είναι κακόπιστη και το άρθρο 1 δεν μπορεί να εφαρμοστεί³⁰⁷, παρόλο που εν τοις πράγμασι η επιχείρηση παρεμποδίζεται να εξαπλωθεί στη διαδικτυακή αγορά με το διακριτικό της γνώρισμα. Σημειώνεται ότι η κατά τα άνω μη εφαρμογή του άρθρου 1 συμβαίνει λόγω έλλειψης κακόπιστης συμπεριφοράς του χρήστη domain name και όχι επειδή αυτός δεν ασκεί ανταγωνιστική δραστηριότητα, δεδομένου ότι η νομολογία δέχεται ότι δράστης της παρεμποδιστικής και παράνομης πράξης του άρθρου 1 μπορεί να είναι και τρίτος, μη ανταγωνιστής, ο οποίος ενεργεί προς το συμφέρον του ανταγωνιζόμενου³⁰⁸.

Κλασική περίπτωση αθέμιτης εκμετάλλευση ξένης φήμης έχει κριθεί ότι υπάρχει, όταν από τη χρήση του domain name, όμοιου ή παραπλήσιου με διακριτικό γνώρισμα, επιδιώκεται η αύξηση αριθμού επισκέψεων σε συγκεκριμένη ιστοσελίδα³⁰⁹. Από την άλλη πλευρά έχει κριθεί ότι δεν υφίσταται παρεμποδιστικός ανταγωνισμός, αν καταχωρηθεί ονομασία πεδίου αποτελούμενη από μέρος μόνο διακριτικού γνωρίσματος και είναι εφικτή η καταχώρηση από το φερόμενο δικαιούχο του στην πλήρη μορφή του³¹⁰.

Επίσης, στο πεδίο προστασίας του άρθρου 1 και όχι στο άρθρο 13 εμπίπτουν και οι περιπτώσεις προσβολής διακριτικού γνωρίσματος φήμης από domain name, το οποίο χρησιμοποιείται για να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες διαφορετικά από το διακριτικό γνώρισμα φήμης³¹¹. Σε αυτήν την περίπτωση η προστασία παρέχεται ανεξάρτητα από την ύπαρξη κινδύνου σύγχυσης³¹².

³⁰⁷ Έτσι και ο Άνθιμος, Χρ ΙΔ 2000, οπ 838 επ.

³⁰⁸ Έτσι ΜΠρΑθ 6016/2003 οπ και ΠΠρΘεσ 14638/2001, οπ 1533. Στην τελευταία περίπτωση τρίτος ήταν η εταιρεία που φιλοξενούσε την επίδικη ιστοσελίδα (web hosting).

³⁰⁹ Έτσι στην ΜΠρΑθ 5567/2001, ΔΕΕ 2002, 600/ ΧρΙΔ 2002, 73, στην ΜΠρΛασ. 496/2000, οπ 80επ. και στην ΜΠρΑθ 9393/2005, όπως διορθώθηκε με την ΜΠρΑθ 2497/2006, το διατακτικό της οποίας δημοσιεύεται στο από 16.06.2006 φύλλο της Citypress, 10 και η καθ' ής χρησιμοποιούσε το domain name www.anaktisi.gr, αν και γνώριζε ότι η αιτούσα χρησιμοποιούσε νόμιμα το διακριτικό τίτλο "ΑΝΑΚΤΗΣΙΣ" και το domain name www.anaktisis.gr.

³¹⁰ ΜΠρΘεσ 858/2001, ΧρΙΔ 2001, 749 επ.

³¹¹ Έτσι η ΜΠρΑθ 9485/2000, οπ, σύμφωνη και η Αλεξανδρίδου, οπ 178 επ.

³¹² Ρόκας, οπ 166.

Ζήτημα γεννάται αν η χρησιμοποίηση σε domain name περιγραφικών και κοινόχρηστων ενδείξεων μπορεί να οδηγήσει σε απαγόρευση με βάση το αρ.1. Από τη μια υποστηρίζεται ότι ουδείς ανταγωνιστής έχει κάποιο δικαίωμα σε τέτοια ένδειξη, άρα δεν προσβάλλεται ³¹³, αλλά από την άλλη τέτοια χρησιμοποίηση δίδει στο χρήστη σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, το οποίο όμως συνίσταται στην έγκυρη καταχώρηση της ονομασίας πεδίου ³¹⁴. Τέτοια περίπτωση δεν έχει παρουσιαστεί στη χώρα μας, αντίθετα έχει απασχολήσει ευρέως τα γερμανικά δικαστήρια ³¹⁵.

Όσον αφορά το κριτήριο χρήσης στις συναλλαγές, εφαρμόζεται μια αρκετά διασταλτική ερμηνεία, δεδομένου ότι έχει κριθεί πως αυτό πληρούται ακόμα και αν η ιστοσελίδα, στην οποία παραπέμπει το σχετικό domain name είναι υπό κατασκευή ³¹⁶. Άλλωστε υποστηρίζεται και η άποψη ότι απλώς και μόνο η αναγγελία ενός domain name δύναται να λογισθεί ως πράξη συμμετοχής στις συναλλαγές ³¹⁷.

β) Αν και ως ελέγχθη το ισχύσαν θεσμικό πλαίσιο καταχώρησης ονομασιών πεδίου δεν ενθάρρυνε πρακτικές καταχώρησης ηλεκτρονικών διευθύνσεων με σκοπό την πώλησή τους (cybersquatting), ο κίνδυνος να εμφανιστεί το φαινόμενο αυτό και στη χώρα με την πολιτική ανοιχτού domain name, που ακολουθεί πλέον ο νέος Κανονισμός της EETT φαντάζει μεγάλος.

Για αυτές τις περιπτώσεις έχει υποστηριχτεί ³¹⁸ ότι δε συντρέχει το στοιχείο της χρησιμοποίησης στις συναλλαγές και άρα δε δύναται να εφαρμοστεί το άρθρο 1 ν. 146/1914 αλλά μόνο οι διατάξεις περί αδικοπραξιών (ΑΚ 914 επ). Ορθότερη όμως είναι η αντίθετη άποψη, δεδομένου ότι ο καταχωρήσας το domain name με αποκλειστικό σκοπό την πώλησή του επιδιώκει να το εκμεταλλευθεί οικονομικά ³¹⁹.

Επιπροσθέτως, πάντα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες του Διαδικτύου που δεν επιτρέπουν την ίδια καταχώρηση δεύτερη φορά, οπότε πρόκειται για ξεκάθαρη μορφή παρεμπόδισης ανταγωνισμού, αφού ο δικαιούχος διακριτικού

³¹³ Αποστολόπουλος, ΧρΙΔ 2003, σπ 112 επ., ο οποίος παρομοιάζει το πλεονέκτημα που παρέχει το domain name με περιγραφική ένδειξη, με εκείνο του ανταγωνιστή που πρόλαβε ένα γωνιακό κατάστημα.

³¹⁴ Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, σπ 132 επ.

³¹⁵ Βλ. ανωτ. κεφ. Γ.5. και κατ. κεφ. Ζ.1.

³¹⁶ ΠΠρΘεσ 14638/2001, σπ . "... έστω και αν η επίδικη ιστοσελίδα είναι υπό κατασκευή (δηλαδή δεν έχει ακόμα κανένα χώρο) ...".

³¹⁷ Μαρίνος, ΧρΙΔ 2001, 80 επ.

³¹⁸ Άνθιμος, ΕπισκΕΔ 2000, σπ 604 επ.

³¹⁹ Έτσι και ο Άνθιμος, ΧρΙΔ 2002, σπ 839 και οι Τουντόπουλος / Χατζόπουλος, σπ 134 επ.

γνωρίσματος στερείται της δυνατότητας να το χρησιμοποιήσει στην ηλεκτρονική αγορά. Σε κάθε περίπτωση η πρόθεση πώλησης δικαιώματος που στην ουσία ανήκει σε τρίτον, πρόκειται για συμπεριφορά αντικείμενη στα χρηστά ήθη.

2.3.2 Domain name ως ανακριβής δήλωση

Το άρθρο 3 του ν. 146/1914 απαγορεύει τις δημόσιες δηλώσεις που γίνονται στα πλαίσια των εμπορικών συναλλαγών και δημιουργούν την εντύπωση στο κοινό ιδιαίτερα ευνοϊκής προσφοράς.

Για να εξακριβωθεί, αν το άρθρο αυτό δύναται να εφαρμοστεί στις ονομασίες πεδίου, πρέπει πρώτα από όλα να εξεταστεί, εάν αυτές δύνανται να θεωρηθούν δημόσιες δηλώσεις. Δεδομένου ότι ο μέσος χρήστης του Διαδικτύου, είτε πληκτρολογεί μια διεύθυνση με τη λέξη – κλειδί που τον ενδιαφέρει – π.χ. www.ski.gr -, είτε αναζητά κατηγορία ηλεκτρονικών διευθύνσεων πληκτρολογώντας τη λέξη – κλειδί στις μηχανές αναζήτησης, δύναται σχετικά εύκολα να βρεθεί προ της υπό εξέταση ηλεκτρονικής διεύθυνσης, η οποία μάλιστα απευθύνεται σε απεριόριστο αριθμό χρηστών, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το domain name δύναται να θεωρηθεί δημόσια δήλωση. Άλλωστε, δεν πρέπει να παραγνωρίζει κανείς ότι μια ηλεκτρονική διεύθυνση χρησιμοποιείται ως μέσο προώθησης των επιχειρήσεων και στον υλικό κόσμο, πχ. αναγράφεται σε διαφημιστικά φυλλάδια, οπότε σίγουρα πρόκειται για δημόσια δήλωση.

Η δημόσια δήλωση πρέπει να είναι ανακριβής και να δημιουργεί την εντύπωση ιδιαίτερης ευνοϊκής προσφοράς. Ανακριβής δήλωση υπάρχει δίχως άλλο όταν το domain name αναφέρεται σε ιδιότητα, την οποία ο κάτοχός του δεν έχει ³²⁰.

Πιο πολύπλοκο εμφανίζεται το πρόβλημα, αν συνιστούν ανακριβείς δηλώσεις που δημιουργούν εντύπωση ευνοϊκής προσφοράς, οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις που συντίθενται από έννοιες γένους ή περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις. Λόγου χάρη, εάν ένας επιχειρηματίας πιτσαρίας καταχωρήσει ονομασία www.pizza.gr δηλώνει μια ιδιότητα που έχει μεν, αποκτά δε τεράστιο προβάδισμα σε σχέση με τους λοιπούς ανταγωνιστές. Για να κριθεί εάν η διεύθυνση αυτή αντιβαίνει στο άρθρο 3 πρέπει να εξεταστεί ποια εντύπωση αποκομίζει το καταναλωτικό κοινό. Εάν αυτό

³²⁰ Βλ. *Τουντόπουλο/Χατζόπουλο*, οπ 129 και το παράδειγμα ονομασίας dry-clean.gr, για καθαριστήριο που δεν προσφέρει υπηρεσίες στεγνού καθαρίσματος.

αντιλαμβάνεται ότι ο δικαιούχος της άνω ονομασίας είναι ο μοναδικός που παρέχει τέτοια προϊόντα ή έστω ότι δεν είναι μόνος, αλλά κατέχει κάποια υπέρτερη θέση σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, τότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι παραβιάζεται η αρχή της αλήθειας που διαπνέει όλο το δίκαιο του αθέμιτου ανταγωνισμού και εμπίπτει η περίπτωση στην απαγόρευση του άρθρου 3.

Η θέση ότι εκτός από την ονομασία πεδίου αυτή καθαυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το περιεχόμενο της ιστοσελίδας έχει προκαλέσει αντιρρήσεις³²¹ και τούτο διότι αφ' ής στιγμής ο επιχειρηματίας με την άνω μεθόδευση κατορθώσει να προσελκύσει τον καταναλωτή στην ιστοσελίδα του, μια απλή σημείωση δεν αρκεί να άρει την δημιουργούμενη εντύπωση ευνοϊκής προσφοράς, διότι στον καταναλωτή έχει ήδη προκληθεί ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα και πιθανόν να τη διαβάσει ή ακόμα και να συναλλαγεί με τη συγκεκριμένη επιχείρηση³²². Ωστόσο, σε οριακές περιπτώσεις ορθότερο είναι να λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο της ιστοσελίδας³²³. Σε κάθε περίπτωση πάντως η σημείωση στο περιεχόμενο της ιστοσελίδας ότι ο δικαιούχος δεν είναι ο μοναδικός που εμπορεύεται τα σχετικά με την ηλεκτρονική διεύθυνση, πολλώ δε μάλλον η παραπομπή σε ιστοσελίδες ανταγωνιστών, αποτελούν στοιχεία, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

2.3.3. Domain name και προσβολή διακριτικού γνωρίσματος

Το άρθρο 13 του ν. 146/1914 προβλέπει δυνατότητα απαγόρευσης χρήσεως διακριτικού γνωρίσματος, το οποίο δύναται να προκαλέσει σύγχυση στο καταναλωτικό κοινό με διακριτικό γνώρισμα, το οποίο χρησιμοποιεί νόμιμα τρίτος. Βασικές προϋποθέσεις εφαρμογής του άνω άρθρου είναι η χρησιμοποίηση στις συναλλαγές και η δυνατότητα πρόκλησης κινδύνου σύγχυσης, ενώ δεν ενδιαφέρει ο ανταγωνιστικός σκοπός. Το κριτήριο ομοιότητας ή μη των προϊόντων, ως παράγοντας κατάφασης ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης, όπως ισχύει γενικότερα στα διακριτικά

³²¹ Αποστολόπουλος, οπ 114 επ.

³²² Η άνω άποψη υποστηρίζεται με αναλογική εφαρμογή με τα όσα ισχύουν στο εμπορικό σήμα και στα όσα δέχτηκε ΠΠρΑθ 3359/2003 (βλ. παραπάνω) για το σήμα Rolex και την προσβολή του από σχετική διεύθυνση, αφού έγινε δεκτό ότι η σημείωση στη σχετική ιστοσελίδα ότι δεν υπάρχει σχέση με τη γνωστή εταιρεία δεν αίρει τον κίνδυνο σύγχυσης.

³²³ Έτσι Χατζόπουλος Παρατηρήσεις στην ΜΠρΑθ 7218/2001, ΧρΙΔ 2001, 743 επ.

γνωρίσματα του ουσιαστικού συστήματος, είναι πιο χαλαρό από ό,τι στα σήματα³²⁴ και γενικότερα τα όρια φαίνονται ευμετάβλητα³²⁵.

Το άρθρο αυτό εφαρμόζεται και στο Διαδίκτυο, όταν μια ονομασία πεδίου προσβάλει δικαίωμα σε διακριτικό γνώρισμα. Η χρησιμοποίηση ενός domain name πληροί το κριτήριο χρησιμοποίησης στις συναλλαγές, ως αναλύθηκε εκτενώς ανωτέρω, όταν η χρήση του γίνεται εν είδει διακριτικού γνωρίσματος. Ο κίνδυνος σύγχυσης κρίνεται ανάλογα με την περίπτωση και εν γένει λαμβάνεται υπόψη η ηχητική και οπτική ομοιότητα των ενδείξεων, η εντύπωση που δημιουργείται στο κοινό, ενώ η ομοιότητα του οικονομικού κλάδου που δραστηριοποιείται η κάθε επιχείρηση δε συνιστά καθοριστικό παράγοντα με βάση την ελληνική νομολογία. Γενικά γίνεται δεκτό³²⁶ ότι κίνδυνος σύγχυσης υφίσταται, όταν λόγω της ομοιότητας δύο διακριτικών γνωρισμάτων (από τα οποία ένα ή και τα δύο είναι domain names) είναι δυνατόν να προκληθεί παραπλάνηση στο μέσο άπειρο και όχι ιδιαίτερα προσεκτικό καταναλωτή³²⁷ ως προς την προέλευση των προϊόντων ή υπηρεσιών από μια επιχείρηση (άμεση σύγχυση) ή ως προς την ύπαρξη συνδέσεως μεταξύ δύο επιχειρήσεων (έμμεση σύγχυση). Πάντως, όσο πιο κοντινό είναι το αντικείμενο των δύο επιχειρήσεων, τόσο πιο πιθανόν είναι να διαγνωστεί ο κίνδυνος σύγχυσης.

Η προσβολή του διακριτικού γνωρίσματος από ονομασία πεδίου με τη δημιουργία κινδύνου σύγχυσης συνιστά τη συνηθέστερη περίπτωση προσβολής διακριτικού γνωρίσματος μέσω domain name στην Ελλάδα. Συνεπώς, πλούσια είναι και η νομολογία που εφαρμόζει την προστασία του άρθρου 13, όταν πληρούνται οι κατά άνω τεθείσες προϋποθέσεις.

Έτσι σε μία από τις πρώτες αποφάσεις σχετικές με domain name, στην ΜΠρΣυρ. 637/1999³²⁸ κρίθηκε ότι, η χρησιμοποίηση της ονομασίας πεδίου www.amazon.gr από ελληνικό ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο προσβάλει την επωνυμία και διακριτικό τίτλο "www.amazon.com" της ομώνυμης επιχείρησης που ασκούσε την ίδια εμπορική δραστηριότητα στο εξωτερικό και είχε αποκτήσει μεγάλη φήμη.

³²⁴ Αντωνόπουλος, οπ 277.

³²⁵ Αλεξανδρίδου, οπ 178 επ.

³²⁶ ΠΠρΑθ 4327/2003, ΔΕΕ 2004, 750 επ.

³²⁷ Κατά πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων λαμβάνεται υπόψη ο μέσος άπειρος καταναλωτής, αντίθετα με τη νομολογία του ΔΕΚ, που κρίνει με βάση τον προσεκτικό και ενημερωμένο μέσο καταναλωτή. Βλ. C- 200/98, ΕλλΔνη 2000, 1698.

³²⁸ ΜΠρΣυρ 637/1999, ΕΕμπΔ 2000, 144 και ΕπισκΕΔ 1999, 1217.

Σχετικά το ίδιο δικαστήριο σε ένα αρκετά πρώιμο στάδιο κλήθηκε να αντιμετωπίσει τη νομική σημασία που έχει το κύριο επίπεδο .gr, ως ανασταλτικός παράγοντας πρόκλησης κινδύνου σύγχυσης και αποφάνθηκε ότι, το διαφορετικό κύριο επίπεδο δε δύναται να άρει τον κίνδυνο σύγχυσης, διότι προκαλεί την εντύπωση στο κοινό ότι εντόπισε το ελληνικό παράρτημα της άνω γνωστής επιχείρησης. Έτσι η απόφαση έκρινε ότι η αρχή της χρονικής προτεραιότητας, που ισχύει για την καταχώρηση ηλεκτρονικών διευθύνσεων κάμπτεται από την αρχή της χρονικής προτεραιότητας των διακριτικών γνωρισμάτων, όταν συγκρούονται τα δύο δικαιώματα.

Με το ίδιο σκεπτικό, σε ανάλογες περιπτώσεις, όπου οι αντίδικοι δραστηριοποιούνταν σε συναφή οικονομικό κλάδο και εμπορεύονταν παρόμοια προϊόντα, κινήθηκαν και άλλες δικαστικές αποφάσεις. Ειδικότερα, στην υπόθεση Smartnet³²⁹, όπου αμφότεροι οι διάδικοι δραστηριοποιούνταν στο εμπόριο ηλεκτρονικών ειδών και η άνω ένδειξη είχε επικρατήσει ως διακριτικό γνώρισμα της αιτούσας, το Δικαστήριο έκρινε ότι η χρησιμοποίηση της ονομασίας πεδίου smartnet.gr από τον καθ' ού προκαλεί σύγχυση και αντιβαίνει στο άρθρο 13 και σε κάθε περίπτωση στο άρθρο 1 του ν. 146/1914. Ομοίως κίνδυνος σύγχυσης διεγνώσθη στην υπόθεση ELEX³³⁰ από τη χρήση ομώνυμης ηλεκτρονικής διεύθυνσης από την καθ' ής για εμπορία ηλεκτρονικών ειδών, τα οποία εμπορευόταν και η αιτούσα που χρησιμοποιούσε νόμιμα την επωνυμία ΕΛΕΞ. Ομοίως και το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών³³¹ διέγνωσε κίνδυνο σύγχυσης από τη χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης www.easytravel.gr για τη σύναψη ηλεκτρονικών ταξιδιωτικών συμβάσεων, ενώ παρόμοια δραστηριότητα είχε η ενάγουσα η οποία νόμιμα χρησιμοποιούσε ως διακριτικό τίτλο την ένδειξη EASY TRAVEL.

Τέλος, παρόμοια προστασία αναγνωρίστηκε και σε τίτλο περιοδικού, ως διακριτικού τίτλου, όταν το σωματείο που εξέδιδε το σχετικό περιοδικό για ιατρικά θέματα, θέλησε να το προωθήσει και μέσω του Διαδικτύου, πλην όμως ο ομώνυμος τίτλος είχε καταχωρηθεί ήδη από τρίτους ως ηλεκτρονική διεύθυνση και στη σχετική ιστοσελίδα φιλοξενούνταν το 'πρώτο', κατά δήλωσή τους, on-line περιοδικό για ιατρικά θέματα³³². Το Δικαστήριο διέγνωσε κίνδυνο σύγχυσης, παρόλο που στον υλικό κόσμο ο διακριτικός τίτλος του αιτούντος συνοδευόταν από συγκεκριμένη

³²⁹ ΜΠρΑθ 1689/1999 σε *Τουντόπουλο/Χατζόπουλο*, οπ 200 επ.

³³⁰ ΜΠρΑθ 1250/2000, ΕΕμπΔ 2000, 386.

³³¹ ΠΠρΑθ 4327/2003, ΔΕΕ 2004, 750.

³³² ΜΠρΑθ 5911/2002, ΝοΒ 2003, Τ. 51, 690.

απεικόνιση και έτσι ξεχώριζε. Εύλογα το Δικαστήριο στηρίχθηκε στην ομοιότητα των λέξεων, δεδομένης της αδυναμίας των ηλεκτρονικών διευθύνσεων να συνοδευθούν από απεικονίσεις. Πέρα από τον κίνδυνο σύγχυσης το Δικαστήριο εντόπισε και αθέμιτη εκμετάλλευσης ξένης φήμης δεδομένης της γνώσης των καθ' ών ότι ο άνω τίτλος άνηκε στους αιτούντες, οπότε εφαρμόστηκε και η γενική ρήτρα του άρθρου 1.

Με συνδυασμό του άρθρου 13 και της ΑΚ 58 το Μονομελές Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης παρείχε προστασία στους αιτούντες³³³. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το όνομα "Βιλδιρίδης" ή "Vildiridis" χρησιμοποιείτο για ένα αιώνα ως επωνυμία επιχειρήσεων δραστηριοποιούμενων στο χώρο του κοσμήματος, όμως η αρχική επιχείρηση διασπάσθηκε και τα εγγόνια του επιχειρηματία Βιλδιρίδη συμφώνησαν να μη χρησιμοποιούν στις επωνυμίες τους μεμονωμένα το άνω όνομα αλλά με διακριτικά, που θα ξεχωρίζουν τις επιχειρήσεις του καθενός, πλην όμως εν προκειμένω οι καθ' ών χρησιμοποίησαν διεύθυνση www.vildiridis.com, η οποία κρίθηκε ότι συνιστά αθέμιτη εκμετάλλευση της φήμης του άνω ονόματος και δημιουργεί κίνδυνο σύγχυσης. Ομοίως με συνδυασμό των διατάξεων του νόμου περί αθέμιτου ανταγωνισμού και προστασίας του ονόματος (ΑΚ 58) προστατεύτηκε η επωνυμία σωματείου που χρησιμοποιήθηκε από τρίτον σε ηλεκτρονική διεύθυνση³³⁴.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ΜΠρΑθ 1318/2001³³⁵, η οποία σε αντίθεση με ότι ισχύει τα σήματα, εφαρμόζοντας το ν.146/1914 δεν έλαβε υπόψη τη διαφορετικότητα των προϊόντων ή υπηρεσιών για την κατάφαση του κινδύνου σύγχυσης. Έτσι για την ονομασία πεδίου www.bmg.gr, όπου η ένδειξη BMG χρησιμοποιούνταν νόμιμα ως διακριτικό γνώρισμα δισκογραφικής επιχείρησης, κρίθηκε ότι δημιουργείται σύγχυση στους καταναλωτές εις βάρος της αιτούσας λόγω της χρησιμοποίησης της άνω ηλεκτρονικής διεύθυνσης από εταιρεία που δραστηριοποιείται σε εντελώς διαφορετικό κλάδο και παρείχε υπηρεσίες Διαδικτύου.

Τέλος, φιλολογικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η πρώτη απόφαση που εκδόθηκε το έτος 1997 στην Ελλάδα σχετικά με domain names και διακριτικά γνωρίσματα. Η ΜΠρΘεσ 7659/1997³³⁶ δεν παρείχε προστασία στο φερόμενο ως προσβαλλόμενο διάδικο-αιτούντα από τη χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης www.expertnet.gr, διότι η ένδειξη EXPERTNET δεν είχε γίνει αμετάκλητη δεκτή ως

³³³ ΜΠρΘεσ 8198/2001, ΕΕμπΔ 2001, 241.

³³⁴ ΜΠρΛασ. 496/2000 οπ.

³³⁵ ΜΠρΑθ 1318/2001 ΔΕΕ 2001, 994 επ.

³³⁶ ΜΠρΘεσ 7659/1997, αδημ. διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.dsnet.gr.

σήμα του αιτούντος και έτσι ορθά δεν εφάρμοσε το ν. 2239/1994. Όμως το άνω Δικαστήριο δίστασε να παρέχει προστασία με βάση το ν. 146/1914, παρότι η άνω ένδειξη συνιστούσε επωνυμία και διακριτικό τίτλο της αιτούσας και παρόλο που οι αντίδικοι εμπορεύονταν παρόμοια προϊόντα, με την προφανώς εσφαλμένη αιτιολογία ότι οι ενδείξεις EXPERTNET.GR και EXPERTNET.SA είναι διαφορετικές και ότι από την παράλληλη χρήση τους δε δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης, προσδίδοντας έτσι στο επίπεδο .gr, διακριτική ικανότητα, την οποία το TLD δεν έχει. Επιπλέον λόγος κατά την κρίση του Δικαστηρίου, για την υποστήριξη της θέσης του περί μη δημιουργίας κινδύνου σύγχυσης είναι ότι το κοινό του Internet είναι περιορισμένο και εξειδικευμένο, κάτι που επίσης ασφαλώς δεν ανταποκρίνεται στα σημερινά δεδομένα.

3. Κριτική

Από όλα τα παραπάνω συνάγεται ότι η ελληνική θεωρία και κυρίως η νομολογία, σε γενικές γραμμές αντέδρασαν άμεσα και αποτελεσματικά στα ζητήματα προσβολής δικαιωμάτων σε διακριτικά γνωρίσματα από τη χρήση παραπλήσιων ηλεκτρονικών διευθύνσεων, εφαρμόζοντας επιτυχώς αναλογικά τις διατάξεις του νόμου περί προστασίας σήματος και περί αθεμίτου ανταγωνισμού καλύπτοντας έτσι το υπάρχον νομοθετικό κενό. Μάλιστα τις περισσότερες φορές ελήφθησαν επιτυχώς υπόψη τα ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά του Διαδικτύου και οι όποιες διαφορές εμφανίζει το εμπόριο στον ηλεκτρονικό κόσμο.

Σημειωτέον, ότι σε όλες τις περιπτώσεις που προσβαλλόταν σήμα από κάποιο domain name τα Δικαστήρια, προφανώς για μεγαλύτερη ασφάλεια, παράλληλα με τις διατάξεις του ν. 2239/1994 εφάρμοσαν και την προστασία του ν. 146/1914. Επίσης, ενώ σε μερικές υποθέσεις υπήρχε βασικά διαμάχη μεταξύ δύο διακριτικών γνωρισμάτων και παρεπιμπτόντως και για τα σχετικά domain names, υπήρξαν αποφάσεις που απασχολήθηκαν αποκλειστικά με διαμάχη domain name και διακριτικού γνωρίσματος.

Τέλος, σχεδόν σε όλες τις άνω αποφάσεις ως διάδικος συμμετείχε και ο Καταχωρητής των ονομασιών πεδίου, το ΠΙ/ΙΤΕ, το οποίο σε μερικές περιπτώσεις υποχρεώθηκε να διακόψει την παροχή συγκεκριμένου ονόματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1. Γερμανικό δίκαιο³³⁷

Ο νέος νόμος για τα σήματα, όπως διαμορφώθηκε σύμφωνα με την υπ. 89/104/ΕΟΚ Κοινοτική Οδηγία, προστατεύει τόσο τα καταχωρημένα όσο και τα μη καταχωρημένα σήματα, όπως είναι η εμπορική επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος κλπ³³⁸. Βασικός κανόνας είναι η προστασία τους, όταν αυτά διακρίνουν όμοια προϊόντα ή υπηρεσίες, οπότε δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης. Εξαίρεση αποτελούν τα σήματα φήμης, τα οποία προστατεύονται ανεξάρτητα από την ομοιότητα ή μη των διακρινόμενων αγαθών. Η προστασία των σημάτων (και των λοιπών διακριτικών γνωρισμάτων) συμπληρώνεται από το δίκαιο του ανταγωνισμού και από το δίκαιο των αδικοπραξιών, τα οποία δεν επικεντρώνονται τόσο στον κίνδυνο σύγχυσης όσο στις παρεμποδιστικές του ανταγωνισμού πράξεις.

Στη Γερμανία δεν υφίσταται ειδικό θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των σημάτων από domain names, οπότε στις σχετικές περιπτώσεις εφαρμόζεται η προστασία του νόμου περί σήματος αλλά και οι άνω νομικές βάσεις προστασίας. Έτσι έχει κρίνει η γερμανική νομολογία στις 400 και πλέον αποφάσεις, που είχαν εκδώσει τα δικαστήρια μέχρι το έτος 2005.

Τα γερμανικά δικαστήρια έκριναν ότι ο νόμος για την προστασία του σήματος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των cybersquatters, όταν οι τελευταίοι καταχωρούν μια ονομασία με αποκλειστικό σκοπό την πώληση, διότι προϋπόθεση για την εφαρμογή του άνω νόμου είναι, όχι μόνο η ομοιότητα των ενδείξεων αλλά και η ομοιότητα των παρεχομένων προϊόντων ή υπηρεσιών, όμως ένας cybersquatter δεν καταχωρεί ένα domain name για τη διάκριση συγκεκριμένων αγαθών παρά μόνο για την πώλησή του³³⁹. Αντίθετα, τα σήματα φήμης, όταν καταχωρούνται ως domain names από cybersquatters προστατεύονται απόλυτα, διότι σε αυτά δεν έχει σημασία το κριτήριο της ομοιότητας ή μη των ενδείξεων, η δε κακόπιστη καταχώρηση τεκμαίρεται από το γεγονός ότι σε όλες τις περιπτώσεις παρεμποδίζεται ο

³³⁷ Bettinger, οπ 309 επ.

³³⁸ Ρόκας, οπ 82 επ.

³³⁹ Έτσι το Εφετείο της Καλσρούης, 2002 GRUR – RR 138 για την ηλεκτρονική διεύθυνση dino.de.

πραγματικός δικαιούχος του σήματος φήμης να το χρησιμοποιήσει ως domain name³⁴⁰. Από την άλλη, για την περίπτωση των cybersquatters είναι πιο εύκολο να εφαρμοστεί ο νόμος περί ανταγωνισμού, καθότι η καταχώρηση ενός domain name που αποτελείται από το διακριτικό γνώρισμα τρίτου δικαιούχου, έχει ως αποτέλεσμα αυτός να παρεμποδίζεται να το χρησιμοποιήσει στην ηλεκτρονική αγορά και σε κάθε περίπτωση διακυβεύεται η φήμη του διακριτικού γνωρίσματος, από την οποία τρίτος ωφελείται³⁴¹. Βέβαια, οι άνω προθέσεις του καταχωρούντος πρέπει να αποδεικνύονται. Επίσης, για την προστασία από τους cybersquatters τα γερμανικά δικαστήρια έχουν εφαρμόσει τις διατάξεις περί αδικοπραξιών (άρθρα 823 και 826 Γερμανικού Αστικού Κώδικα)³⁴².

Αντίθετα, ο γερμανικός περί σημάτων νόμος εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που ένα σήμα χρησιμοποιείται από τρίτον για επιχειρηματική δραστηριότητα. Γενικά, οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άνω νόμου στα domain names είναι η χρήση να γίνεται στο εμπόριο³⁴³, να παραβιάζονται δικαιώματα τρίτου και να προκαλείται κίνδυνος σύγχυσης από χρήση παρόμοιων ενδείξεων για διάκριση όμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών. Τα γερμανικά δικαστήρια έχουν κρίνει ότι δε γίνεται χρήση στο εμπόριο, άρα δεν εφαρμόζεται ο άνω νόμος στην περίπτωση των πολιτικών κυβερνοπαραβατών, όταν δηλαδή χρησιμοποιούνται τα domain names για κριτικές περιεχομένου φιλοσοφικού, πολιτικού, θρησκευτικού κλπ³⁴⁴.

Αναφορικά με την έννοια του κινδύνου σύγχυσης, τα γερμανικά δικαστήρια δεν αναγνωρίζουν την ύπαρξή του σε έννοιες γένους και σε περιγραφικές ενδείξεις. Έτσι το Εφετείο του Hamm³⁴⁵ δε διέγινωσε κίνδυνο σύγχυσης από την παράλληλη χρήση του κατοχυρωμένου σήματος ‘‘Pizza- Direkt’’ για είδη διατροφής και του domain name ‘‘pizza-direkt.de’’ (διαφορά στα γράμματα c και k), που παρέπεμπε σε

³⁴⁰ Έτσι το Ομοσπονδιακό Ανώτατο Δικαστήριο, 2002 MMR 382,385 για την υπόθεση shell.de.

³⁴¹ Βλ. Περιφερειακό Δικαστήριο Dusseldorf, 1998 CR 165 για την υπόθεση epson.de.

³⁴² Ενδεικτικά έτσι έπραξε το Εφετείο της Φρανκφούρτης, 2001, MMR 696 για την υπόθεση weltonline.de.

³⁴³ Ομοιάζει με την κατά το ελληνικό δίκαιο ‘‘χρήση στις συναλλαγές’’.

³⁴⁴ Έτσι έκρινε το Περιφερειακό Δικαστήριο του Μονάχου, Απόφαση 5^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 – HK 0 10964/01 για την ονομασία πεδίου infoversum.de, η οποία παρέπεμπε σε ιστοσελίδα φιλοσοφικού περιεχομένου, ομοίως και Περιφερειακό Δικαστήριο του Βερολίνου, 2002 MMR 686 για την ονομασία πεδίου oil-of-elf.de, το οποίο παρέπεμπε σε ιστοσελίδα, η οποία άνοιγε συζήτηση για την παραγωγή πετρελαίου της εταιρείας Elf στη Ρωσία.

³⁴⁵ Εφετείο Hamm 1999, NJW – RR 632 – pizza-direkt.de.

ιστοσελίδα με όλα τα καταστήματα πιτσαρίας που πωλούσαν τα προϊόντα τους μέσω Internet. Κατά τα λοιπά κίνδυνος σύγχυσης διεγνώσθη σε κλασικές περιπτώσεις, όπως μεταξύ του σήματος ‘‘Logoland’’ και ηλεκτρονικής διεύθυνσης logofant.de³⁴⁶.

Αναφορικά με την αναγκαιότητα ύπαρξης πέρα της ομοιότητας των ενδείξεων και ομοιότητας των διακρινόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών για την κατάφαση ύπαρξης κινδύνου σύγχυσης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει μια απόφαση του Δικαστηρίου του Dusseldorf³⁴⁷ για το domain name - epson.de, την οποία ακολούθησαν στη συνέχεια και άλλα Δικαστήρια. Έκρινε το άνω Δικαστήριο ότι για την εφαρμογή του νόμου περί σημάτων στα domain names δε χρειάζεται τα προϊόντα που αυτό διακρίνει να είναι όμοια με εκείνα που διακρίνει το σήμα, όπως ισχύει στον υλικό κόσμο και τούτο διότι, όταν καταχωρείται ένα domain name δε δηλώνεται ποια προϊόντα πρόκειται να διακρίνει, όπως γίνεται στα σήματα, συνεπώς τα domain names προστατεύονται ανεξάρτητα από την ομοιότητα ή μη των προϊόντων ή υπηρεσιών. Βέβαια, η πλειοψηφία των Δικαστηρίων³⁴⁸ αντιτάχθηκε στην άνω απόφαση με το σκεπτικό ότι με την άνω λογική τα domain names ανάγονται σε σήματα φήμης, ακόμα και αν δεν είναι και έτσι διαφοροποιείται η αντιμετώπιση συναφών περιπτώσεων στο χώρο του Διαδικτύου σε σχέση με τον υλικό κόσμο.

Αντίθετα, τα σήματα φήμης προστατεύονται ανεξάρτητα από την ομοιότητα των προσφερόμενων αγαθών. Έτσι το σήμα φήμης ‘‘Freundin’’ (= φιλενάδα), το οποίο χρησιμοποιείτο ως τίτλος εφημερίδων και περιοδικών, έλαβε τη σχετική προστασία από την προσβολή της φήμης του από την ηλεκτρονική διεύθυνση freundin.de, η οποία χρησιμοποιείτο στο Διαδίκτυο για σύναψη on-line γνωριμιών³⁴⁹.

³⁴⁶ Απόφαση Περιφερειακού Δικαστηρίου Νυρεμβέργης της 5^{ης} Δεκεμβρίου 2001.

³⁴⁷ Βλ. Περιφερειακό Δικαστήριο Dusseldorf, οπ.

³⁴⁸ Απόφαση του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, 2001 MMR, 671, 675 – ambiente.de.

³⁴⁹ Εφετείο Μονάχου, CR 1998, 556.

2. Γαλλικό δίκαιο³⁵⁰

Στη γαλλική έννομη τάξη εντοπίζονται σήματα και λοιπά διακριτικά γνωρίσματα, όπως επωνυμίες, εμπορικοί τίτλοι και άλλα ιδιαίτερα διακριτικά.

Τα σήματα, αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος, καταχωρούνται στον αρμόδιο φορέα³⁵¹. Ο γαλλικός περί σημάτων νόμος³⁵² προβλέπει ταξινόμησή τους σε κλάσεις, ανάλογα με τα προϊόντα ή υπηρεσίες που διακρίνουν και έτσι είναι δυνατόν να υφίστανται δύο όμοια σήματα για διαφορετική όμως κατηγορία αγαθών, οπότε δεν υφίσταται κίνδυνος σύγχυσης. Αυτό όμως δεν ισχύει για τα σήματα φήμης, τα οποία προστατεύονται απόλυτα, ανεξάρτητα δηλαδή από την ομοιότητα ή μη των διακρινόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών. Από την άλλη πλευρά, τα υπόλοιπα διακριτικά γνωρίσματα αποκτώνται με τη χρήση στις συναλλαγές, εκτός από την εμπορική επωνυμία, για την οποία απαιτείται και αναγγελία στο σχετικό εμπορικό και εταιρικό μητρώο και σε αντίθεση με τα σήματα, η προστασία τους περιορίζεται στην εδαφική επικράτεια, που χρησιμοποιούνται.

Στη Γαλλία δεν υπάρχει ειδικό θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των domain names ως δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και προς τούτο εφαρμόζεται το κλασικό δίκαιο. Τα γαλλικά δικαστήρια από τις πρώτες, σχετικές με domain names³⁵³, περιπτώσεις δεν άφησαν κανένα περιθώριο αμφιβολίας για το ότι τα τελευταία αποτελούν τα διακριτικά γνωρίσματα των επιχειρήσεων στο Διαδίκτυο και ότι χρήζουν προστασίας με βάση τις οικείες διατάξεις.

Στις διαμάχες μεταξύ domain name και σημάτων η γαλλική νομολογία έχει κρίνει ότι τα κύρια επίπεδα .com ή .fr δεν προσδίδουν διακριτικό χαρακτήρα και δεν αποτελούν ικανά στοιχεία για να άρουν τον κίνδυνο σύγχυσης³⁵⁴.

Από το σύνολο της γαλλικής νομολογίας ξεχωρίζει η υπόθεση Alice³⁵⁵, που αφορά τη διαμάχη δύο εταιριών, οι οποίες κατείχαν νόμιμα το σήμα Alice για τη διάκριση διαφορετικών αγαθών και διεκδίκησαν το domain name www.alice.fr.

³⁵⁰ Angela Bruning σε Bettinger, οπ 275 επ.

³⁵¹ Πρόκειται για τον INPI (Institut National de la Propriete Industrielle) – www.inpi.fr.

³⁵² Είναι ο Κώδικας Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας, CPI (Code de la propriete intellectuelle).

³⁵³ Η πρώτη απόφαση σχετικά με domain name στη Γαλλία χρονολογείται το έτος 1996.

³⁵⁴ Υπόθεση Galeries Lafayette v Association Excellence Francaise et autres, TGI Paris, 25 May 1999,

3rd division, δημ. σε www.juriscom.net/txt/jurisfr/ndm/tgiparis19990525.htm.

³⁵⁵ SNC Alice v SA Alice, TGI Paris, 12 Μαρτίου 1998 δημ.σε www.legalis.net/jnet.

Πρόκειται για μία από τις πρώτες αποφάσεις, που πραγματεύθηκε το δύσκολο ζήτημα της σύγκρουσης δύο νόμιμων διακριτικών γνωρισμάτων του υλικού κόσμου στο χώρο του Διαδικτύου, όπου μόνο ένα είναι δυνατόν να καταχωρηθεί. Ειδικότερα, η μία εταιρία χρησιμοποιούσε το άνω σήμα νόμιμα από το έτος 1975 για την παροχή υπηρεσιών διαφημιστικού πρακτορείου. Η άλλη εταιρία καταχώρησε νόμιμα το ίδιο σήμα το έτος 1996 και αργότερα πρόλαβε να καταχωρήσει και το επίδοκο domain name. Το Δικαστήριο, αν και η τελευταία εταιρία είχε πράξει καθ' όλα νόμιμα, έκρινε ότι η αρχή της χρονικής προτεραιότητας του Διαδικτύου (fcfs) δεν οδηγεί σε δίκαια αποτελέσματα ³⁵⁶, ότι το προγενέστερο δικαίωμα στο σήμα της ενάγουσας είναι ισχυρότερο και ότι με την υπάρχουσα κατάσταση δημιουργείται σύγχυση στον καταναλωτή. Αν και η άνω απόφαση παρουσιάζει ιδιαίτερα ενδιαφέρον σκεπτικό, δε φαίνεται ορθή και ευλόγως τόσο το Εφετείο όσο και το Γαλλικό Ακυρωτικό απεφάνθησαν διαφορετικά³⁵⁷, με την αιτιολογία ότι, αφού οι δύο εταιρίες δραστηριοποιούνται σε διαφορετικό οικονομικό κλάδο δεν υφίσταται κίνδυνος σύγχυσης, συνεπώς η εταιρεία που καταχώρησε πρώτη τη διεύθυνση με βάση την αρχή fcfs νόμιμα τη χρησιμοποιεί. Η κρίση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου θα ήταν ορθή μόνο σε περίπτωση που το σήμα της ενάγουσας εταιρείας ήταν σήμα φήμης, κάτι το οποίο δε συνέβαινε εν προκειμένω.

Τέλος και τα υπόλοιπα διακριτικά γνωρίσματα, όταν προσβάλλονται από domain names, προστατεύονται από τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας και του Γαλλικού Αστικού Κώδικα, το άρθρο 1382 του οποίου προβλέπει ακόμα και δυνατότητα αποζημίωσης για πράξεις αθεμίτου ανταγωνισμού. Συνεπώς, οιοσδήποτε καταχωρεί ως domain name επωνυμία τρίτου είναι πιθανόν να υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση για πρόκληση ζημίας ³⁵⁸.

³⁵⁶ Κατά το σκεπτικό της άνω απόφασης *''η λογική της επιστήμης των ηλεκτρονικών υπολογιστών δεν μπορεί να υπερισχύσει της νομικής λογικής''*.

³⁵⁷ SNC Alice v SA Alice, CA Paris, 4 Δεκεμβρίου 1998 και SNC Alice v SA Alice, TGI Paris, 23 Μαρτίου 1999 δημ. σε www.legalis.net/jnet.

³⁵⁸ Έτσι συνέβη στην υπόθεση Celio v Monsieur Eric J, TGI Paris, 18 Οκτωβρίου 1999, 3rd division δημ. σε www.legalis.net/jnet/commentaires/comm_celio_191099.htm.

3. Αγγλικό δίκαιο ³⁵⁹

Στη Μεγάλη Βρετανία με την καταχώρηση του σήματος αποκτάται το δικαίωμα χρήσης του για τη διάκριση συγκεκριμένης κατηγορίας προϊόντων ή υπηρεσιών, καθώς και η αρνητική εξουσία αποκλεισμού τρίτων χρησιμοποίησης παρόμοιου ή όμοιου σήματος για τη διάκριση ίδιων αγαθών. Εξαίρεση αποτελούν τα σήματα φήμης, τα οποία προστατεύονται ανεξάρτητα από την ομοιότητα ή μη των αγαθών. Επίσης, σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο απαγορεύεται το passing off, η χρησιμοποίηση δηλαδή της φήμης τρίτου, η οποία δημιουργεί σύγχυση και δύναται να προκαλέσει ζημία στο δικαιούχο της φήμης (goodwill). Η απαγόρευση του passing off, αν και δε δημιουργήθηκε για τα σήματα, ισχύει και επ' αυτών.

Για τις διαμάχες σχετικές με domain names έχει θεσμοθετηθεί εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς από το Διαχειριστή του επιπέδου .uk, το Nominet, η οποία ομοιάζει σε πολλά σημεία, τόσο ως προς τη διαδικασία, όσο και ως προς το ουσιαστικό δίκαιο με την UDRP ³⁶⁰.

Σε δικαστικό επίπεδο τα αγγλικά δικαστήρια, ελλείψει ειδικού νομοθετικού πλαισίου εφαρμόζουν το δίκαιο των σημάτων και του passing off στις διαφορές μεταξύ domain names και σημάτων. Έτσι έκαναν στην πρώτη υπόθεση σχετική με cybersquatting, στην οποία κάποιος ιδιώτης καταχώρησε την ηλεκτρονική διεύθυνση harrods.com με σκοπό να την πωλήσει ³⁶¹. Το Δικαστήριο έκρινε ότι προσβάλλεται το δικαίωμα στο σήμα 'Harrods'. Ομοίως κρίθηκε και στην υπόθεση British Telecommunications Plc and Others v One In A Million Ltd and Others ³⁶², όπου οι εναγόμενοι cybersquatters είχαν καταχωρήσει γνωστά σήματα ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις ³⁶³ και υποστήριζαν ότι οι πράξεις τους δεν ήταν αντίθετες με το δίκαιο των σημάτων και απαγόρευσης του passing off, δεδομένου ότι δε σκόπευαν να εκμεταλλευθούν τη φήμη των σημάτων χρησιμοποιώντας τα στην αγορά, απλώς να τα πουλήσουν στους δικαιούχους τους, πλην όμως το Δικαστήριο απέρριψε τους άνω ισχυρισμούς και εφάρμοσε το δίκαιο των σημάτων και του passing off.

³⁵⁹ Tony Willoughby σε Bettinger, σπ 811 επ.

³⁶⁰ Βλ. τα κανονιστικά κείμενα εξωδικαστικής επίλυσης στην τοποθεσία www.nominet.org.uk.

³⁶¹ Ch D (Lighthman J) δημ. 9 Δεκεμβρίου 1996, BACFI Bulletin Ιούλιος 1998.

³⁶² 1999 FSR 1.

³⁶³ Μεταξύ αυτών ήταν τα marksandspencer.com, virgin.org.

Ομοίως, οι άνω βάσεις προστασίας εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που τρίτος καταχωρεί ως domain name κάποιο σήμα για ενάσκηση εμπορικής δραστηριότητας. Για την εφαρμογή του δικαιού των σημάτων απαιτείται να χρησιμοποιείται παρόμοιο με το σήμα domain name, το τελευταίο να χρησιμοποιείται στην αγορά (*course of trade*)³⁶⁴ και η ομοιότητα σήματος και domain name να προκαλεί κίνδυνο σύγχυσης. Έχει κριθεί ότι η χρησιμοποίηση ενός domain name πληροί το κριτήριο χρησιμοποίησης σήματος στην αγορά, όταν χρησιμοποιείται για να διαφημίσει προϊόντα ή ως μέσο σύναψης ηλεκτρονικής εμπορικής σύμβασης³⁶⁵. Η σύγχυση στο καταναλωτικό κοινό προκαλείται κάθε φορά που αυτό θεωρεί ότι ο χρήστης του domain name σχετίζεται με το δικαιούχο του σήματος. Σύμφωνα με μια σειρά αποφάσεων των αγγλικών δικαστηρίων³⁶⁶ σημασία έχει η γενική εντύπωση που προκαλείται στο κοινό και λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός της ομοιότητας των σημάτων, η ομοιότητα των προσφερόμενων αγαθών, ο βαθμός διακριτικής ικανότητας του σήματος, με τον εναγόμενο να απαλλάσσεται, αν αποδείξει ότι η χρησιμοποιούμενη ένδειξη είναι αμιγώς περιγραφική ή αν έχει κάποιο νόμιμο δικαίωμα σε αυτήν, όπως δικαίωμα στο όνομα.

Τα αγγλικά δικαστήρια εφάρμοσαν και το δίκαιο απαγόρευσης του passing off και στα domain names σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην υπόθεση για την ονομασία πεδίου www.montblanc.co.uk, την οποία χρησιμοποιούσε ο εναγόμενος για την πώληση μεταχειρισμένων προϊόντων της γνωστής εταιρείας, με το Δικαστήριο να κρίνει ότι ο κίνδυνος εξαπάτησης του κοινού σε αυτήν την περίπτωση είναι μεγάλος³⁶⁷. Αντίθετα, ο άνω κίνδυνος δε διεγνώσθη και συνεπώς δεν έλαβε χώρα η άνω προστασία στην υπόθεση *Musical Fidelity Ltd v David Vickers*³⁶⁸ για την ονομασία πεδίου www.musicalfidelity.co.uk, δια της οποίας ο εναγόμενος παρέπεμπε στην ιστοσελίδα του, όπου αναφερόταν το δικό του όνομα. Το Δικαστήριο ήχθη σε αυτήν την κρίση, διότι ο εναγόμενος τύγχανε αποκλειστικός διανομέας των προϊόντων της ενάγουσας, υπήρχε δηλαδή μεταξύ ενάγουσας και εναγόμενου

³⁶⁴ Στη θεωρία (καθότι το ζήτημα δεν έχει λυθεί από τα αγγλικά δικαστήρια) γίνεται δεκτό ότι δε χρειάζεται το domain name να χρησιμοποιείται ως σήμα (trade mark use), αρκεί η χρησιμοποίησή του στην αγορά.

³⁶⁵ *Asprey and Garrad Ltd v WRA (Guns) Ltd* (2002) FSR 31.

³⁶⁶ *Sabel BV v Puma AG* (C 251 /95), *Canon K K v Metro Goldwyn Mayer Inc* (C 39/97).

³⁶⁷ *Montblanc Simplo GmbH v Just Results Plc* δημ. 1^η Δεκεμβρίου 1999, 2000, 23 (3) IPD 23021.

³⁶⁸ 2002 EWCA Civ 1989.

συγκεκριμένη έννομη σχέση, την οποία ενέκρινε η ενάγουσα. Σημειωτέον, ότι το Δικαστήριο προκειμένου να αποφασίσει δεν εξέτασε μόνο την ομοιότητα σήματος και domain name, αλλά έκρινε απαραίτητο να εξεταστεί και το περιεχόμενο της ιστοσελίδας, στην οποία παρέπεμπε η επίδικη ηλεκτρονική διεύθυνση.

Τέλος, με τις νομικές βάσεις της προστασίας του σήματος και της απαγόρευσης του passing off, προστατεύονται και οι εμπορικές επωνυμίες, οι διακριτικοί τίτλοι και εν γένει όλα τα μη κατοχυρωμένα σήματα ³⁶⁹, όταν χρησιμοποιούνται ως domain names.

4. Αμερικανικό δίκαιο ³⁷⁰

Στις ΗΠΑ το σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώρηση στην αρμόδια αρχή (United States Patent and Trademark Office), μόνο εάν ο ενδιαφερόμενος έχει αληθινή πρόθεση χρησιμοποίησής του και σε κάθε περίπτωση για να προστατευτεί ως τέτοιο πρέπει να αποδειχθεί χρήση του στο εμπόριο. Τα σήματα αλλά και τα μη κατοχυρωμένα σήματα (λοιπά διακριτικά γνωρίσματα) προστατεύονται από άλλα σημεία, όταν δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης.

Το δίκαιο προστασίας των σημάτων εφαρμόζεται και επί των domain names, όμως από το έτος 1999 οι ΗΠΑ έγιναν η πρώτη χώρα παγκοσμίως που θέσπισε ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των σημάτων από domain names και ειδικότερα για την καταπολέμηση του φαινομένου του cybersquatting. Πρόκειται για τον Anticybersquatting Consumer Protection Act ή ACPA. Στις ΗΠΑ, αν και το Διαδίκτυο έχει τεράστια εμπορική ανάπτυξη, το επίπεδο .us σπάνια χρησιμοποιείται από τις αμερικανικές επιχειρήσεις, οι οποίες προτιμούν το .com. Έτσι η εξωδικαστική επίλυση των διαφορών από την ICANN και η UDRP κατά ένα μεγάλο ποσοστό αφορά τις ΗΠΑ. Παρόλα αυτά από τον Φεβρουάριο του 2002 καθιερώθηκε εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς και για το επίπεδο .us, το κανονιστικό πλαίσιο της οποίας σχεδόν ταυτίζεται με την UDRP ³⁷¹.

Σε δικαστικό επίπεδο για την καταπολέμηση του cybersquatting εφαρμόζεται η ACPA, η οποία προστατεύει το δικαιούχο του σήματος, στην έννοια του οποίου

³⁶⁹ Έτσι στις υποθέσεις *Britannia Building Society v Prangley* Ors Ch D (Ratte J) δημ. 12 Ιουνίου 2000, *LTL* 12 Ιουνίου 2000 και *Glaxo Plc v Galxo – Wellcome Ltd* (1996) FSR 338.

³⁷⁰ *Sally Abel* σε *Bettinger*, οπ 889 επ.

³⁷¹ Για την εξωδικαστική επίλυση για το επίπεδο .us βλ. www.neustar.us/policies/docs/usdrp.pdf.

συμπεριλαμβάνεται και το όνομα, από κακόπιστη καταχώρηση domain name που ως σκοπό έχει να αποκομίσει όφελος από τη χρήση του σήματος. Έτσι η ACPA εφαρμόστηκε στην υπόθεση Sporty's Farm LLC v Sportsman's Market Inc.³⁷², όπου κρίθηκε ότι η ονομασία πεδίου sporty.com, η οποία χρησιμοποιείτο από μια ιστοσελίδα που πουλούσε χριστουγεννιάτικα δέντρα, παραβιάζει δικαιώματα στο σήμα "Sporty's" δημιουργώντας σύγχυση στο κοινό και πρόκειται περί κακόπιστης καταχώρησης. Το Δικαστήριο ήχθη σε αυτήν την κρίση, επειδή πίσω από την καταχώρηση της άνω ηλεκτρονικής διεύθυνσης κρυβόταν ανταγωνίστρια επιχείρηση, η οποία εικονικά έκανε εμπόριο χριστουγεννιάτικων δέντρων και αργότερα χρησιμοποίησε την άνω ηλεκτρονική διεύθυνση για τους πραγματικούς της σκοπούς. Επίσης, η ACPA προβλέπει ακύρωση ή μεταβίβαση του domain name καθώς και δυνατότητα αποζημίωσης από 1.000 μέχρι 100.000 δολάρια για κάθε ονομασία πεδίου, εάν συντρέχει κακόπιστη καταχώρηση. Έτσι στην υπόθεση Electronics Boutique Holdings v John Zuccarini³⁷³ για καταχρηστική καταχώρηση πέντε ονομασιών πεδίου που περιείχαν το σήμα της ενάγουσας³⁷⁴ επιδικάστηκε εις βάρος του εναγόμενου καταβολή αποζημίωσης ποσού 500.000 δολαρίων.

Βέβαια, όλες οι περιπτώσεις σύγκρουσης domain name και σήματος δεν αφορούν υποθέσεις cybersquatting και συνεπώς δεν εφαρμόζεται πάντα η ACPA ή η UDRP, οι οποίες αμφότερες απαιτούν κακή πίστη. Έτσι σε περίπτωση σύγκρουσης domain name και σήματος η διαφορά επιλύεται με εφαρμογή του δικαίου των σημάτων, στο οποίο καθοριστικός παράγοντας είναι ο κίνδυνος σύγχυσης, ο οποίος προκαλείται κατά το αμερικανικό δίκαιο των σημάτων, στον υλικό κόσμο, από την ομοιότητα παρεχόμενων αγαθών και από την ομοιότητα των σημείων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν, ωστόσο μια σειρά αποφάσεων, οι οποίες ξεπερνούν την ανάγκη ομοιότητας προϊόντων ή υπηρεσιών, με το σκεπτικό ότι, αφού η προσφορά προϊόντων, υπηρεσιών και πληροφοριών λαμβάνει χώρα στον Παγκόσμιο Ιστό, ο κίνδυνος σύγχυσης υφίσταται σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι το Διαδίκτυο πρέπει να θεωρηθεί ως μία ενιαία - κοινή αγορά, που απευθύνεται στο ίδιο κοινό. Έτσι κρίθηκε στην υπόθεση Planned Parenthood Federation of America

³⁷² 202 F. 3d 489 (2nd Cir. 2000).

³⁷³ 2000 U.S. Dist. LEXIS 15719 ; 56 U.S.P.Q. 2d (BNA) 1705 (E.D. Pa 2000).

³⁷⁴ Ενδεικτικά electronicboutique.com, electronicsboutique.com, electronicboutique.com.

Inc v Richard Bucci d/b/a Catholic Radio³⁷⁵, όπου ο εναγόμενος χρησιμοποίησε το σήμα της ενάγουσας ως domain name – www.plannedparentthood.com, όχι για να προσφέρει υπηρεσίες τεχνητής γονιμοποίησης, που παρείχε η ενάγουσα, αλλά για να κατακρίνει για ιδεολογικούς, θρησκευτικούς λόγους, την τεχνητή γονιμοποίηση³⁷⁶.

Ομοίως, κίνδυνο σύγχυσης διέγνωσαν τα αμερικανικά δικαστήρια στην περίπτωση που κάποιο σήμα χρησιμοποιείτο στις μεταετικέτες ιστοσελίδας³⁷⁷. Έτσι κρίθηκε στην υπόθεση Brookfield Communications Inc. v West Coast Entertainment Corp³⁷⁸ καθώς και στην υπόθεση Playboy Enters. V Netscape Communs. Corp³⁷⁹.

Τα σήματα φήμης σύμφωνα με νόμο του 1996 (The Federal Trademark Dilution Act) από τη στιγμή που καταστούν φημισμένα δύνανται να προστατευθούν έναντι οιοδήποτε άλλου σημείου ανεξάρτητα της υπάρξεως ομοιότητας προϊόντων και εν γένει κινδύνου σύγχυσης. Έτσι προστατεύθηκε το σήμα φήμης ‘‘Candyland’’³⁸⁰ της γνωστής εταιρείας παιδικών παιχνιδιών Hasbro, το οποίο χρησιμοποιήθηκε ως domain name – www.candyland.com – για ιστοσελίδα πορνογραφικού περιεχομένου³⁸¹.

Τέλος, αναφέρεται ότι τα μη κατοχυρωμένα σήματα, ήτοι εμπορικές επωνυμίες, διακριτικοί τίτλοι και λοιπά διακριτικά γνωρίσματα, όπως προστατεύονται στον υλικό κόσμο, με το δίκαιο περί σημάτων, γίνεται δεκτό ότι έτσι πρέπει να προστατευθούν και στο Διαδίκτυο.

³⁷⁵ 42 USPQ 2d 1430 (S.D.N.Y. 1997).

³⁷⁶ Το ίδιο σκεπτικό εμφανίζεται και σε άλλες αποφάσεις, όπως στην υπόθεση OBH, Inc v Sportlight Magazine Inc., 86 F. Supp.2d 176 επ. (WD NY 2000).

³⁷⁷ Βλ. και ανωτ. κεφ. Γ.4. για το ζήτημα των metatags.

³⁷⁸ 174 F. 3d 1036 (9th Cir. 1999).

³⁷⁹ 354 F. 3d 1020 (9th Cir. 2004).

³⁸⁰ Αποδείχθηκε ότι το 95 % των μητέρων και των παιδιών κάτω των 5 ετών ήταν οικείοι με το επιτραπέζιο παιχνίδι Candyland.

³⁸¹ Hasbro Inc v Internet Entertainment Group Ltd, US District Court, W.D. Wash, February 9, 1996, 40 U.S.P.Q 2d 1479.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, το Διαδίκτυο χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ως εμπορικό μέσο στις ΗΠΑ. Σήμερα, περίπου 15 χρόνια μετά, το νέο μέσο έχει κατακλύσει τις αγορές σε κάθε άκρη της γης και έχει συντελέσει αποφασιστικά στην παγκοσμιοποίηση του εμπορίου. Πλέον, η απόσταση δε συνιστά ανασταλτικό παράγοντα των εμπορικών συναλλαγών. Το νέο μέσο καθιστά την επικοινωνία εύκολη. Η επικοινωνία των η/υ στον Παγκόσμιο Ιστό γίνεται μέσω ηλεκτρονικών διευθύνσεων. Κάθε επιχείρηση, που αποκτά μια ηλεκτρονική διεύθυνση αποκτά ένα εισιτήριο, που θα της επιτρέψει την είσοδο στην παγκόσμια αγορά. Αν αυτή η ηλεκτρονική διεύθυνση ταυτίζεται και με τα διακριτικά της γνώρισμα, τότε η επιχείρηση αυτή κατάφερε να μεταφέρει τη φήμη της από τον υλικό στον ηλεκτρονικό κόσμο. Όμως το τελευταίο δεν είναι τόσο αυτονόητο. Η δυσκινησία του υλικού κόσμου δεν εντοπίζεται στο Διαδίκτυο, όπου όλα εξελίσσονται γρήγορα, ίσως και λίγο άναρχα. Έτσι πολλές επιχειρήσεις επηρεασμένες από τον υλικό κόσμο, καθυστέρησαν και καθυστερούν να καταχωρήσουν το διακριτικό τους γνώρισμα ως domain name, αντίθετα οι πιο εξοικειωμένοι με την τεχνολογία υπό τις ευλογίες της αρχής FCFS έσπευσαν και σπεύδουν να εκμεταλλευθούν την κωλυσιεργία αυτή.

Το θεσμικό πλαίσιο καταχώρησης των domain names, σχεδόν παγκοσμίως, δεν προβλέπει έλεγχο για τυχόν προσβολές δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από καταχωρούμενες διευθύνσεις. Αυτό δεν συμβαίνει, επειδή οι εκάστοτε νομοθέτες κρίνουν ότι το Διαδίκτυο δε χρήζει νομοθετικής ρύθμισης. Άλλωστε, όλοι οι φορείς καταχώρησης ζητούν υπεύθυνες δηλώσεις των ενδιαφερόμενων ότι, η προς καταχώρηση διεύθυνση δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων, κάτι το οποίο όμως δεν ελέγχεται. Ο λόγος δεν είναι άλλος, παρά μόνο μια παράμετρος του γενικότερου προβλήματος έλλειψης δημοσιότητας του εμπορικού δικαίου. Αφού δεν είναι δυνατόν ανά πάσα στιγμή να ελεγχθεί στον υλικό κόσμο, εάν ένα διακριτικό γνώρισμα είναι καταχωρημένο σε οποιαδήποτε γεωγραφική περιφέρεια, δεν μπορεί να απαιτηθεί ο έλεγχος αυτός από τους φορείς καταχώρησης ηλεκτρονικών διευθύνσεων. Κάτι τέτοιο θα προσέδιδε και στο Διαδίκτυο ένα γραφειοκρατικό χαρακτήρα, που δεν προσιδιάζει στην φύση του. Έτσι, μέχρι να καταστεί εφικτό με το πάτημα ενός πλήκτρου, ο φορέας καταχώρησης domain name να ελέγχει, εάν η προς καταχώρηση διεύθυνση παραβιάζει κάποιο δικαίωμα τρίτου, η διαμάχη μεταξύ domain names και διακριτικών γνωρισμάτων φαίνεται αναπόφευκτη.

Τις σχετικές συγκρούσεις κλήθηκαν να επιλύσουν τα ανά τον κόσμο δικαστήρια, εφαρμόζοντας με επιτυχία αποτελέσματα, τα ευέλικτα δίκαια των σημάτων τους, κατά κύριο λόγο. Παρεπιμπτόντως, το παράδειγμα των domain names κατέδειξε πόσο εύκαμπτο μπορεί να γίνει το δίκαιο στα χέρια προοδευτικών νομικών. Όμως η επίλυση των διαφορών από τα τακτικά δικαστήρια, όσο επιτυχείς και αν κρίνονται σε γενικές γραμμές οι αποφάσεις τους, δεν επιλύουν και το πρόβλημα. Το μεγάλο κόστος, η χρονοτριβή και η αδυναμία ανταπόκρισης στον παγκόσμιο χαρακτήρα του νέου μέσου, απαιτούν επίλυση στο χώρο που δημιουργείται το πρόβλημα, στο Διαδίκτυο. Ο επιτυχής, από πλευράς ταχύτητας, αμεσότητας, κόστους και εξειδίκευσης των δικαστών, θεσμός της εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών σε διεθνές επίπεδο από την ICANN, είναι απαραίτητο να λάβει σάρκα και οστά και στη χώρα μας. Η ανάγκη αυτή καθίσταται επιτακτικότερη μετά το νέο Κανονισμό της EETT για τη διαχείριση του επιπέδου .gr, δεδομένου ότι αυτός ακολουθεί ελεύθερη πολιτική για την απόκτηση και χρήση του domain name. Μερικοί κατακρίνουν την πολιτική του νέου Κανονισμού με την αιτιολογία, ότι η απελευθέρωση των domain names θα δημιουργήσει πλείστα προβλήματα καταπάτησης δικαιωμάτων τρίτων, κυρίως από cybersquatters.

Η άνω λογική όμως δε συμβαδίζει με τις σύγχρονες ανάγκες ανάπτυξης του εμπορίου. Το Διαδίκτυο είναι ένα μέσο που εκ φύσεως δε δύναται να λειτουργεί με περιορισμούς. Τα βασικά πλεονεκτήματά του, η ταχύτητα και η αμεσότητα, δεν πρέπει να θυσιαστούν στο βωμό της πολυνομίας. Άλλωστε το παράδειγμα της Φινλανδίας, που καθιέρωσε αυστηρό σύστημα καταχώρησης domain names, είχε ως αποτέλεσμα ελάχιστες καταχωρήσεις και πενιχρή ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, αποδεικνύοντας ότι το Διαδίκτυο δεν επιδέχεται αυστηρές νομοθετικές παρεμβάσεις.

Οι ενδείξεις που δύνανται να αποτελέσουν σήμα στον υλικό κόσμο συνεχώς μειώνονται, πόσο μάλλον τα αντίστοιχα domain names, δεδομένου ότι, μια διεύθυνση μπορεί να καταχωρηθεί μόνο μία φορά και μάλιστα δεν μπορεί να απαρτίζεται από απεικονίσεις, όπως πολλά σήματα του υλικού κόσμου, αλλά μόνο από λεκτικές παραστάσεις. Το βασικό πρόβλημα που δημιουργείται είναι ότι δύο ίδιες ενδείξεις, που χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους τους στον υλικό κόσμο, δεν είναι δυνατόν να μεταφερθούν και για τους δύο στο Διαδίκτυο. Ως λύση έχει προταθεί, μάλιστα στην χώρα μας συστήνεται από τον ίδιο τον Κανονισμό της EETT, η χρήση sub domains, τα οποία θα δηλώνουν το χώρο που δραστηριοποιείται ο κάθε χρήστης

και έτσι με διαφορετικό sub domain θα μπορούν οι δικαιούχοι να χρησιμοποιούν τις νόμιμες ενδείξεις τους ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Υπάρχει και ως σκέψη η χρήση περισσότερων υποεπίπεδων, ανάλογα με τον τομέα εμπορικής δραστηριότητας, ούτως ώστε να δημιουργηθούν κλάσεις και επί των domain names και να χρησιμοποιούνται όμοιες ενδείξεις από δύο ή περισσότερους νόμιμους δικαιούχους. Η πρακτική όμως έχει αποδείξει ότι τα sub domains, καθιστούν τη χρήση του Διαδικτύου πολύπλοκη και ότι δεν είναι εύχρηστα και γι' αυτό συνήθως δεν προτιμώνται από τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε χώρες, όπως η δικιά μας, όπου το κοινό δεν έχει εξοικειωθεί απόλυτα με το νέο μέσο.

Μια άλλη ενδιαφέρουσα λύση που έχει προταθεί είναι το domain sharing. Δύο ή περισσότεροι δικαιούχοι της ίδιας ένδειξης στον υλικό κόσμο αποκτούν αυτοδίκαια δικαίωμα στο αντίστοιχο domain name. Λόγου χάρη, αν στον υλικό κόσμο υφίσταται το σήμα "XXX" για διάκριση προϊόντων ειδών ρουχισμού, αλλά και για διάκριση ηλεκτρονικών ειδών, αμφότερες οι επιχειρήσεις, θα αποκτούν δικαίωμα στο www.xxx.gr και από την σχετική ιστοσελίδα θα παραπέμπουν στις προσωπικές τους ιστοσελίδες. Πρόκειται για μια αρκετή ευέλικτη και έξυπνη λύση, αλλά το Διαδίκτυο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης του για να καθιερωθεί νομοθετικά το domain sharing, άλλωστε κάτι τέτοιο δεν έχει γίνει ακόμα σε πιο προηγμένες χώρες. Υπάρχει η σκέψη το domain sharing να μην καθιερωθεί νομοθετικά αλλά να ισχύσει κατόπιν συμφωνίας των μερών. Κάτι τέτοιο όμως θα ενθάρρυνε τη δημιουργία μίας νέας μορφής cybersquatting, δεδομένου ότι κανείς δεν θα παραχωρούσε μέρος δικαιωμάτων του δίχως αντάλλαγμα.

Το Διαδίκτυο δεν είναι ένας χώρος άναρχος που δεν υπόκειται στο δίκαιο, από την άλλη όμως πρόκειται για ένα μέσο που το δίκαιο δεν μπορεί να ελέγξει απόλυτα. Αν το δίκαιο προσπαθήσει να τρέξει πίσω από το Διαδίκτυο και εν γένει από την τεχνολογία, θα αποτύχει παταγωδώς, διότι η οικονομία και η τεχνολογία εξελίσσονται με απίστευτα ταχύτερους ρυθμούς. Εκείνο που δύναται να πράξει το δίκαιο, είναι να ρυθμίσει βασικά στοιχεία σχετικά με τη δομή του Διαδικτύου, όπως τον τρόπο σύναψης των συμβάσεων, το εφαρμοστέο δίκαιο και από εκεί και πέρα πρέπει να αφήσει την αγορά του κυβερνοχώρου να λειτουργεί ελεύθερα, επεμβαίνον, μόνο όπου χρειάζεται με βάση τις γενικές αρχές του δικαίου, οι οποίες προσαρμοσμένες κατάλληλα δύνανται να ρυθμίσουν κάθε σχετική διαφορά. Άλλωστε αυτό απέδειξε περίτρανα και το παράδειγμα των domain names.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. Συγγράμματα, Μονογραφίες

- *Αλεξανδρίδου Ε.*, Το δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Ελληνικό και Κοινοτικό, 2004.
- *Αντωνόπουλος Β.*, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2005.
- *Bettinger T.*, Domain Name Law and Practice, Oxford 2005.
- *Καράκωστας Ι.*, ΔΙΚΑΙΟ & INTERNET – Νομικά ζητήματα του διαδικτύου, 2003.
- *Ξουραφά Χ.*, Το domain name και οι προϋποθέσεις αναγωγής του σε διακριτικό γνώρισμα, 2006.
- *Περάκης*, Γενικό Μέρος του Εμπορικού Δικαίου, 2000.
- *Ρόκας Ν.*, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2004.
- *Του ίδιου*, Δίκαιο Σημάτων 1978.
- *Σιδηρόπουλος*, Το δίκαιο του Διαδικτύου, 2003.
- *Σούρλας Π.*, Μια εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου, 1995.
- *Τουντόπουλος Β. / Χατζόπουλος Β.*, Ηλεκτρονικές διευθύνσεις στο διαδίκτυο, Το πρόβλημα των domain names, 2001.
- *Tunkel D.*, E – Commerce: A Guide to the Law of Electronic Business, 2nd ed., 2000.
- *Φουντεδάκης Τ.*, Η Σύγκρουση των διακριτικών γνωρισμάτων, 2003.

II. Άρθρα, Γνωμοδοτήσεις, Σχόλια

A. Ελληνικά

- *Άνθιμος Α.*, Προστασία διακριτικών γνωρισμάτων στον Κυβερνοχώρο, ΕπισκΕΔ Δ 1999, 1046.
- *Του ίδιου*, Εισαγωγή στην προβληματική του domain name, ΔΕΕ 8-9/1999, 817.
- *Του ίδιου*, Η διασφάλιση των διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο / Ο κίνδυνος από τα domain names, ΕπισκΕΔ Γ / 2000, 588.

- *Του ιδίου*, Εξωδικαστική Επίλυση Διαφορών επί Ονομάτων Διαδικτύου, Αρμενόπουλος 2001, 1587.
- *Του ιδίου*, Προστασία του σήματος στο διαδίκτυο, ΧρΙΔ Β / 2002, 834.
- *Του ιδίου*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΘ 7569/1997, ΕπισκΕΔ 2001, 237.
- *Του ιδίου*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΘ 858/2001, ΧρΙΔ 2001, 747.
- *Αντωνόπουλος Μ.*, Τα Ονόματα Περιοχής στο διαδίκτυο και τα εμπορικά σήματα, ΝοΒ 1999, 1689.
- *Αποστολόπουλος Χ.*, Περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις ως domain names – Νομική Προβληματική, ΧρΙΔ 2003, 108.
- *Γεωργιάδης Γ.*, Η προστασία των διακριτικών γνωρισμάτων στο διαδίκτυο – Domain Names, ΔΕΕ 1999, 1243.
- *Ιγγλεζάκης Ι.*, Η προσβολή διακριτικών γνωρισμάτων από την χρήση στις μετα – ετικέτες (Metatags) των ιστοσελίδων στο διαδίκτυο, ΕπισκΕΔ 2003, 400.
- *Του ιδίου*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΑθ 9485/2000, ΕπισκΕΔ Δ /2000, 1094.
- *Μαρίνος Μ.- Θ.*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΣύρου 637/1999, ΕΕμπΔ 2000, 144.
- *Του ιδίου*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΛαρ. 496/ 2000, ΧρΙΔ 2000, 80.
- *Μερσίνης*, Η προστασία διακριτικών γνωρισμάτων στο διαδίκτυο, Νομ. Επιθ., τ.30 57.
- *Τουντόπουλος Β.*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΣύρου 637/1999, ΔΕΕ 1999, 1276.
- *Παμπούκης Ι.*, Παρατηρήσεις στην ΜΠρΑθ 9485/2000, ΕπισκΕΔ 2000, 1094.
- *Παπάς Δ.*, Σχόλιο σε ΜΠρΑθ 3950/2001, ΔΕΕ 2001, 604 επ.
- *Χατζόπουλος Β.*, Εκχώρηση ηλεκτρονικών διευθύνσεων στο επίπεδο .gr Ή ο χορός των παρανόμων, ΧρΙΔ Β/2002, 841.
- *Του ιδίου*, Παρατηρήσεις στην ΜΠρΑθ 7218/2001, ΧρΙΔ 2001, 743.
- *Χρυσάνθης Χ.*, Ηλεκτρονικές διευθύνσεις (Domain Names) – Προσβολή Εμπορικού σήματος – Ευθύνης της αρμόδιας για την κατοχύρωση ονόματος αρχής, Συνήγορος 1999, Τ. 16, 32.

B. Ξερόγλωσσα

- *Bettinger*, Kennzeichen im Cyberspace: Der Kampf um die Domain – Namen, GRUR Int. 1997, 402.
- *Bucking*, Internet- Domains – Neue Wenge und Grenzen des burgerlichtrechtlichen Namensschutzes, NJW 1997, 1888.
- *Gabel*, NJW – CoR 1996, 322, 342.
- *Graefe*, Marken und Internet , MA 1996 , 100.
- *Hoeren*, Rechtsfragen des Internet, 1998, 17.
- *Tov ιδίου*, Internet und Recht – Neue Paradigmen des Informationsrechts, NJW 1998, 2849.
- *Kur*, Namens – und Kennzeichnenschutz im Cyberspace, CR 1996, 590.
- *Της ίδιας*, Internet Domain Names, CR 1996, 325.
- *Nordemann*, Internet-Domains und zeichenrechtliche Kollisionen, NJW, 1997, 1892.
- *Wiebe A.*, Zur Kennzeichnungsfunktion von Domain Names, CR 1998, 161.
- *Wilmer*, Offene Fragen der rechtlichen Einordnung von Internetdomains, Domainhandel, Suchmaschinen und neue Top-Level – Domains, CR 1997, 563.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Α. Ελληνική

- ΑΠ 751/95 ΔΕΕ 1996, 255.
- ΜΠρΑθ 1689/1999, Τουντόπουλος/Χατζόπουλος, Ηλεκτρονικές διευθύνσεις στο Διαδίκτυο, 2001, 200.
- ΜΠρΑθ 1250/2000, ΕΕμπΔ 2000, 386.
- ΜΠρΑθ 9485/2000, ΕπισκΕΔ, 2000, 1094.
- ΜΠρΑθ 1318/2001 ΔΕΕ 2001, 994.
- ΜΠρΑθ 3950/2001 ΔΕΕ 2001, 604.
- ΜΠρΑθ 5567/2001, ΔΕΕ 2002, 600/ ΧρΙΔ 2002, 73.
- ΜΠρΑθ 7218/2001, ΧρΙΔ 2001, 743.
- ΜΠρΑθ 1554/2002, ΕπισκΕΜΠΔ 2002, 301.
- ΜΠρΑθ 2110/2002, ΕπισκΕΔ 2003, 252 και ΔΕΕ 2002, 836.
- ΜΠρΑθ 5911/2002, ΝοΒ 2003, Τ. 51, 690.
- ΜΠρΑθ 6016/2003 ΝοΒ 2004, Τ. 52, 66.
- ΜΠρΑθ 9393/2005, όπως διορθώθηκε με την ΜΠρΑθ 2497/2006, Citypress, φύλλο 16.06.2006, 10.
- ΜΠρΘεσ 7659/1997, αδημ.
- ΜΠρΘεσ 858/2001, ΧρΙΔ 2001, 749.
- ΜΠρΘεσ 8198/2001, ΕΕμπΔ 2001, 241.
- ΜΠρΘεσ 27842/2003, ΕΕμπΔ 2003, 907.
- ΜΠρΛασ. 496/2000, ΧρΙΔ, 2001, 80.
- ΜΠρΠατρ 868/2001, ΔΕΕ 2001, 711 και ΧρΙΔ 2001, 363.
- ΜΠρΣυρ 637/1999, ΕΕμπΔ 2000, 144 και ΕπισκΕΔ 1999, 1217.
- ΠΠρΑθ 6723/2002, ΔΕΕ 2004, 1148.
- ΠΠρΑθ 3359/2003, ΝοΒ 2003, Τ. 51, 1906 και Αρμ. 2004, 562.
- ΠΠρΑθ 4327/2003, ΔΕΕ 2004, 750.
- ΠΠρΘεσ 14638/2001, Αρμ 2001, 1533.

Β. Γερμανική

- Εφετείο Hamm 1999, NJW – RR 632.
- LG Munchen , Απόφαση 5^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 – HK 0 10964/01.
- LG Berlin, 2002 MMR 686.
- LG Frankfurt, CR 1997, 287.
- LG Dusseldorf, CR 1998, 165.
- LG Lunenburg, CR 1997, 288.
- LG Braunschweig, NJW – CoR 1997 231.
- Ομοσπονδιακό Ανώτατο Δικαστήριο, 2002 MMR 382.

Γ. Γαλλική

- SNC Alice v SA Alice, TGI Paris, 12 Μαρτίου 1998 δημ. σε www.legalis.net/jnet.
- SNC Alice v SA Alice, TGI Paris, 23 Μαρτίου 1999 δημ. σε www.legalis.net/jnet.

Δ. Αγγλική

- Asprey and Garrad Ltd v WRA (Guns) Ltd (2002) FSR 31 .
- Sabel BV v Puma AG (C 251 /95), Canon K K v Metro Goldwyn Mayer Inc (C 39/97).
- Montblanc Simplo GmbH v Just Results Plc δημ. 1^η Δεκεμβρίου 1999, 2000, 23 (3) IPD 23021.
- Celio v Monsieur Eric J, TGI Paris, 18 Οκτωβρίου 1999, 3rd division δημ. σε www.legalis.net/jnet/commentaires/comm_celio_191099.htm.
- Britannia Building Society v Prangley Ors Ch D (Ratte J) δημ. 12 Ιουνίου 2000, LTL 12 Ιουνίου 2000.

Ε. Αμερικανική

- Glaxo Plc v Galxo – Wellcome Ltd (1996) FSR 338.
- Electronics Boutique Holdings v John Zuccarini, 2000 U.S. Dist. LEXIS 15719; 56 U.S.P.Q. 2d (BNA) 1705 (E.D. Pa 2000).
- Brookfield Communications Inc. v West Coast Entertainment Corp, 174 F. 3d 1036, (9th Cir. 1999).
- Playboy Enters. V Netscape Communs. Corp, 354 F. 3d 1020 (9th Cir. 2004).
- Hasbro Inc v Internet Entertainment Group ltd, US District Court, W.D. Wash, February 9, 1996, 40 U.S.P.Q 2d 1479.

ΣΤ. Κοινοτική

- ΔΕΚ, C- 200/98, ΕλΔνη 2000, 1698.

Ζ. Εξωδικαστική Επίλυση WIPO

- WIPO Case No - D 2000-0006
- WIPO Case No - D 2000-0014
- WIPO Case No - D 2000-0024
- WIPO Case No - D 2000-0046
- WIPO Case No - D 2000-0047
- WIPO Case No - D 2000-0056
- WIPO Case No - D 2000-0076
- WIPO Case No - D 2000-0080
- WIPO Case No - D 2000-0098
- WIPO Case No - D 2000-0102
- WIPO Case No - D 2000-0130
- WIPO Case No - D 2000-0190
- WIPO Case No - D 2000-0204
- WIPO Case No - D 2000-0205
- WIPO Case No - D 2000-0223
- WIPO Case No - D 2000-0235

- WIPO Case No - D 2000-0273
- WIPO Case No - D 2000-0310
- WIPO Case No - D 2000-0410
- WIPO Case No - D 2000-0477
- WIPO Case No - D 2000-0662
- WIPO Case No - D 2000-0766
- WIPO Case No - D 2000-0796
- WIPO Case No - D 2000-0819
- WIPO Case No - D 2000-0847
- WIPO Case No - D 2000-0868
- WIPO Case No - D 2000-0869
- WIPO Case No - D 2000-1015
- WIPO Case No - D 2000-1019
- WIPO Case No - D 2000-1171
- WIPO Case No - D 2000-1838
- WIPO Case No - D 2001-0101
- WIPO Case No - D 2001-0148
- WIPO Case No - D 2001-0311
- WIPO Case No - D 2001-0342
- WIPO Case No - D 2001-0470
- WIPO Case No - D 2001-0648
- WIPO Case No - D 2001-0717
- WIPO Case No - D 2001-0932
- WIPO Case No - D 2001-0964
- WIPO Case No - D 2001-1135
- WIPO Case No - D 2001-1174
- WIPO Case No - D 2001-1201
- WIPO Case No - D 2001-1235
- WIPO Case No - D 2001-1462
- WIPO Case No - D 2002-0712
- WIPO Case No - D 2002-0726
- WIPO Case No - D 2002-0788

- WIPO Case No - D 2003-0038
- WIPO Case No - D 2003-0277
- WIPO Case No - D 2004-0242
- WIPO Case No - D 2004-0528

Οι άνω αποφάσεις του WIPO είναι δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα του σε www.arbiter.wipo.int.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- <http://www.cbsnews.com/stories/2005/09/16/tech/main851746.shtml>
- http://www.theregister.co.uk/2006/05/11/icann_kills_xxx
- www.iana.org/cctld/cctld-whois.htm
- www.jeboycottedanone.com
- www.legalis.net
- www.google.com
- <http://www.internet.gouv.fr/francais/index.html>
- www.faqs.org/rfcs/rfc1591.html
- www.apnic.net
- www.arin.net
- www.ripe.net
- http://www.europa.eu.int/servlet/portail/RenderServlet?search=DocNumber&lg=el&nb_docs=25&domain=Legislation&coll=&in_force=NO&an_doc=2002&nu_doc=733&type_doc=Regulation
- http://www.europa.eu.int/servlet/portail/RenderServlet?search=DocNumber&lg=el&nb_docs=25&domain=Legislation&coll=&in_force=NO&an_doc=2004&nu_doc=874&type_doc=Regulation
- www.pickeu.com
- http://www.eett.gr/gr_pages/index2n.htm
- www.wipo.2.wipo.int
- http://www.eett.gr/gr_pages/telec/Domainnames/kataxorites/list_katahoriton.php
- www.alpa.de
- www.icann.org/dndr/udrp/uniform-rules.htm
- www.arbiter.wipo.int/domains/statistics/
- <http://www.arbiter.wipo.int/domains/search/index.html>
- www.dcc.syr.edu/markle/markle-report-final.pdf
- www.arbiter.wipo.int/domains/statistics/
- www.uspto.gov/web/offices/tac/tmep
- www.dsanet.gr

- www.inpi.fr
- www.juriscom.net/txt/jurisfr/ndm/tgiparis19990525.htm
- www.legalis.net/jnet
- www.legalis.net/jnet/commentaires/comm_celio_191099.htm
- www.nominet.ork.uk
- www.neustar.us/policies/docs/usdrp.pdf
- <http://list.eurid.eu/registrars/ListRegistrars.htm?lang=en>
- <https://grweb.ics.forth.gr/InfoDomain?lang=el>